

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, szombat, május 21-én.

140. szám.

Az erős kéz.

Van abban egy csöpp hipokrizis, ha az államot valami ideálisan pártatlan intézménynek mondják. Az állam sem lehet tökéletesen pártatlan. Sőt gyakorta hasonlít ahhoz a nemes Don Juanhoz, akit Molière Epicur malacjának nevez. Ha az ösztöne parancsolja, apró jogtalanságoktól sem riad vissza. S mint a nemes spanyol, ő is hallhat a szolgájától rémült kérdéseket: „De uram, hát nem fél a parancsnok miatt, akit a múlt héten megölt?” Amire Don Juannae csak azt felelheti: Miért félnék. Hát nem öltem jól meg?

Mindenki tudja, hogy az állam az önfentartás ösztönéből elfojtotta a minap a szocialisták garázdálkodását. Az sem titok, hogy ez az elfojtás nem történt keztyűs kézzel, sőt apróbb jogtalanságok is belejátszottak. Volt is miatta sok jogi sikoltozás, de a szocializmus akut veszedelme kétségtelenül megszűnt és az állam nyugodtan nézhetett egyéb dolgai után. Mert az államnak vannak egyéb dolgai is, amiket el kell látni, akár forrongának a szocialisták, akár nem. És az élet visszatért a rendes kerékvágásba. Most azonban olasz és angol újságok hírül hozzák, hogy idegen föld munkásai ezrivel gyűltek össze és tüntettek az erőszakos magyar állam ellen, az elnyomott magyar munkások érdekében. Népgyűléseket tartottak olasz földön és fognak tartani német földön is, hogy a távolból is elkiáltanak a magyar állam felé:

„Nem félsz a szocialisták miatt, akiket eltiportál?”

Világos dolog, a magyar állam nem tartozik felelettel erre a kérdésre. Ha felel, legfőlebb magának felel, még pedig a Don Juan klasszikus receptje szerint: „Miért félnék? Hát nem tiportam jól el?” És ezzel az ügy rendben is volna. Mert, hogy mi fáj neki és mit kell tennie a saját érdekében, azt elvégre mégis csak a magyar állam maga tudja legjobban. És mindig kellemesebb, ha idegen földön azért jajgatnak, hogy a magyar állam megfenyítette az ő garázda gyermekeit, semhogy részvételt sóhajtozzák utólag, milyen pusztítást csinált a magyar államban a megfélemlített szocializmus. Szidjanak inkább, semhogy sajnálkozzanak fölöttük. Ebben a tekintetben az egyszeri emigránsal tartunk, aki azt mondta: „Jobb messziről hallani, hogy in effigie kivégeztek, mint közelről nem hallani, hogy a pap milyen szépen bucsuztat bennünket!”

Azok az olasz, német vagy a jó isten tudja még mifajta munkástüntetések tehát nagyon kevésbé érintik a magyar államot. Ugy lehet, az olasz kormány is csak azért nem avatkozott a szökevényes állam ellen rendezett tüntetésekbe, mert a saját földjének forradalma most egy kissé elfoglalja. Német földön talán nem is fog elmaradni a tiltó beavatkozás. De ez jóformán mellékes. Mert a magyarságot nem bántják úgy ezek a tüntetések, mint ahogy megörvendeztetik a tüntetésekkel kapcsolatos tanulságok. Van-

nak ugyanis ilyen öröndetes tanulságok, akár azt a tüntetést vesszük, amelyet a magyarországi szocialisták érdekében rendeznek a külföldön, akár pedig azt a szintén ismeretes határozatot, amelylyel a német könyvkiadók a magyar helységnevek ellen akarnak tüntetni.

Mert mit bizonyítanak ezek a különböző tüntetések? Bizonyítják, hogy az agitáció kimenekült az országból és olyan helyről próbál operálni, ahol nem nehezedik vállára az „erős kéz”. A szászok, akik a legerősebb kényszerrel küldték csatába a képviselőiket, de még az asszonyaikat is a magyar helységnevek ellen — most már feladták idehaza a reményt és a német könyvkereskedőkben látják az egyetlen vigasztalást. A szocialista izgatók, akik idehaza sokáig ellenőrizetlenül mérhették ki a közös csapásokból a lázítás italát, szintén megérezték az erős kezét és kimenekültek, ahol már csak a nyelvüket öltögethetik a magyar államra.

Semmiféle törekvés nem állhat meg, ha a magyarság erősödése ellen irányul, mert az áldatlan megalkuvások, az apró egyezkedések ideje lejárt s a magyar állam erős kezét megérzi mindenki, ha a nemzet egységét vagy természetes fejlődését akarná megrontani. És mondhatnak akármit, az államellenes agitációnak ez a menekülése bizonyítja legjobban, hogy az ügyeket erős nemzeti kormány vezeti. Az izgatás megfutamodott az erős kéz elől és az ő futásának hihetünk. Az ellenség jobban tudja az ál-

A malom vitorlái.

Jean Rameau-tól.

Charles és Claire története egyszerű történet: tisztességesen éltek és szívből szerették egymást. Charles harminczöt éves volt, Claire harmincz: Párisban laktak és nem volt gyermekük. Claire a „Banque de France”-nál dolgozott, Charles a „Crédit foncier”-nél; kettőjük fizetése havonként négyszáz frank volt s némi élvezeteket is megengedett nekik: színházat a Batignollesban, löversényt Saint-Ouenben, rántott halat Auteuilben. Kirándulások tekintetében mindig megelégedtek a Seine-et-Oise departementtal.

Egy ízben kedvük jött fölmenni a Montmartre magaslataira; onnan megpillantották a „Buttes Chaumont” domborodásait. El voltak ragadtatva a természet szépségeitől.

A férj fölkiáltott:

— Furesák lehetnek a hegyek!

A feleség így szólt:

— Hát ha elmennénk megnézni a Pyrenéket! Hisz tudod, a családod is onnan származik. Sőt egy nagynénéd is van Pauban.

Csakugyan, Charles emlékezett a nagynénire, még a neve is eszébe jutott: Beyries Adèle. Igen, úgy hívták. Írtak neki, hogy a legközelebbi szabadságidejükből egy hetet Pauban töltenek. És menten készülődni kezdtek az utra. Hogy a Pyrenékben uriasan élhessenek, Párisban lényeges dolgokat meg-

vontak maguktól: a rántott halat és a Montepin drámáit.

Végre elérkezett az augusztus. Claire és Charles együtt vették ki a szabadságidejüket s egy szombaton elutaztak. Huszonnégy órával utóbb megérkeztek Pauba. Keresésére indultak a nagynénjüknek. Könnyen megtalálták. A kastély kapuja előtt árult a nagynéni cukorkás dobozokat és boldog emlékezteti IV. Henrik király arcképeit. Jó szállodába utasította a véreit. Esett az eső, a házaspár a hegyekből semmivel sem láthatott többet, mint akár Párisban a Concorde-térről. Másnap megint borult volt az ég, a hegyek makacsokdalt, sehogyan sem akartak mutatkozni.

— Mindegy — mondta Charles — azért csak sétáljunk egyet. Majd csak megtalálunk egy-kettőt közülök.

Szerencsétlenségükre, ahelyett hogy dél felé indultak volna, ahol a Pyrenék magaslottak, északirányban vették útjukat; amerre a pontlongi rónaság terült el. Bizalommal haladtak előre vagy két órahosszat. Az idő tisztulni kezdett. Egyszerre, balra tőlük, dombokat pillantottak meg.

— Itt van a hegylánc! kiáltott föl Charles.

És gyönyörűséget sugárzó szemei keresték az örök havat.

— Azt hiszed, ez az? kérdezte Claire.

— Persze hogy ez az.

Bátran nekivágtak a domboknak.

Az ég kiderült, a felhők foszlányokra szakadoztak s közöttük előtűnt a mélységes kékség. Csakhamar ragyogott a nap is és tündöklő nyilai elől, megvert fehér hadsereghez hasonlóan, futamodtak tova a párák. A két párisi folytatta útját fölfelé. Szeretjéről tekintetük hirtelen egy szélmalmon akadt meg. Ez a látvány zavarba hozta kissé Charles. Hát szélmalmok is vannak a hegylánc ormain? Talán még tánczolnak is bennük, csakugy mint a Montmartre-on!

— No — szólt Claire — ezek a Pyrenéusok ugyan nem valami sokat érnek.

De azért tovább haladtak fölfelé. Tíz percz múlva odaértek a malomhoz. Az égen egyetlen felhő sem mutatkozott.

Claire megfordult:

— Oh, Charles, nézd csak!

Charles szintén megfordult. Földhöz szegezte az álmélkodás.

Az igazi Pyrenéusok ott magaslottak a messzeségben, túl egy mély völgyön; s innen a dombról a kilátás olyan fenséges volt, hogy Charles és Claire elhalványodtak a fölindulástól. Hosszu kék vonalban sorakoztak a hegyek mind magasabban, mind légiesebben és a legutolsók karcsuan fölnyulva, mintha a napnak kínálták volna oda ormaik hóvirágait.

Claire és Charles sohasem látták még ezt; szemük az elragadtatás könyeivel telt meg.

— Oh, milyen szép, milyen szép! — rebegték boldog mosolygással ajkaikon.

Mutogatták egymásnak a domború ge-

lun erejét taksálni, mint mi, akik nagyon közel állunk hozzá.

Örvendtes ez a jelenség maga is. De azonkívül szembeötlik még egy apróság. Az olasz munkástüntetések és a német könyvkereskedők határozata világosan a „magyar állam” ellen fordulnak. Mennyi pénzt költöttünk, mennyi szót vesztgettünk, mennyi kérést dobtunk ki Európába, csak hogy Ausztria mellett Magyarországot is méltóztassék kegyesen észrevenni! Hasztalan. A magyar ember külföldön mindig arra ébredt, hogy ő osztrák alattvaló és a konzulaink az idegenek csak osztrák konzulok voltak. A pénz, a szó, a kérés, a panasz semmit sem használt. Amióta pedig az erős kéz elől az agitáció külföldre menekült, még az olasz munkások és a német könyvkiadók is megtanulták, hogy van magyar a világon. Az erős kéz mégis legtöbbet ér. S az erős kezéről megismerik a magyart is...

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtti tíz órákor ülése van.

A kvóta. A magyar kvótaküldöttség e hónap 23-án este fél hét órákor ülést tart, amelyen az osztrák kvótabizottsághoz intézett üzenetet hitelesítik.

A betegápolási költségek. A képviselőház közigazgatási bizottsága e hónap 24-én délelőtti tíz órákor ülést tart. Napirend: a betegápolási költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

A magyarországi román iskolák. A bécsi „Pol. Cor.” felhívásával nyomatosnak írják Budapestről: A magyarországi román iskoláknak román állami segítyezését a magyar kultuszminiszter tudvalevőleg betiltotta. Erre vonatkozólag arról értesülünk, hogy a magyar kormánynak nincs kifogása ama magán jogezim mel bíró román alapítványok kiutalványozása ellen, amelyeknek kifizetésére Románia kötelezve van. Ez összegeknek az illetők részére való kiutalványozása azonban csupán a magyar kormányközégek útján történhetik. A közoktatásügyi minisztérium természetesen behatár vizsgálatot indít ez állítólagos magán-

jogezimek tárgyában is, nehogy visszaélések történhessenek. E tekintetben a közoktatásügyi minisztérium a legszigorúbb eljárásra van elhatározva. Viszont azonban anyagi áldozatokra is kész és az eddig kívülről szulvenczionált iskolákat anyagi támogatásban is részesíti.

Radó beszédéről. A „P. Lloyd” mai esti lapjának bács-almási tudósítója írja, hogy ott Bartha élesen megtámadta Szederkényi jelöltsége mellett tartott beszédében Radó Kálmánt a delegációban a 30 millió póthitel-tárgyalásánál tett nyilatkozatáért. Magunk se helyeseltük a magyar delegáció magatartását ezen a napon, sőt perhorreskáljuk — de az igazság kedvéért meg kell jegyezni, hogy Radó nyilatkozata a lapok számára történt följegyzésben részint csonkán, részint tévesen közöltetett. Radó a közös pénzügyminiszternek arra a kijelentésére szorítkozott, midőn az megjegyezte, hogy ama bizonyos kritikus idősokban (amit mint titkot tárt fel), nem tartották czélszerűnek összehívni a delegációkat, mert e rendkívül rögtönös összehívás nagy forrongást idézett volna elő az európai diplomáciaiban.

Erre reflektált Radó Kálmán, mondván, hogy a delegációnak rendkívüli összehívása bizonyára nagy izgalmat okozott volna a hatalmaknál és olyan lépéseket részükről, melyek viszont arra indítottak volna minket, hogy 30 millió helyett négyszer vagy tízszer többet kellett volna költenünk s ezért csak köszönettel tartozik — ugymond — Bánffy-nak, aki a felelősség elvállalásával lehetővé tette ezt a kedvezőbb megoldást.

Ez volt a Radó nyilatkozatának értelme és veleje. se több, se kevesebb — mi nem helyjük ezt sem, mert bár alapjában egy megcáfoltatlan igazságot tartalmaz, mint a helyzet-hez és az elnyelt keserű pilulához nem konvenialó, bizvást elmaradhatott volna. Mert a mameluksnak is van határa és ezzel a ténynyel szemben csak egyféle véleménynek volt jogosultsága: a megrovásnak és a tiltakozásnak.

Goluchowski beszédének hatása. Sofiából táviratozzák: Stoilov miniszterelnök személyesen megjelent báró Call osztrák-magyar ügyvivőnél, hogy biztosítsa őt arról a kitűnő benyomásról, melyet gróf Goluchowski külügyminiszter nyilatkozata Bulgária egész közvéleményére gyakorolt. Azonkívül pedig utasították Serma diev bécsi bolgár ügyvivőt, hogy tolmácsolja a hála érzületét a külügyminiszter előtt.

rinczeket, a csipkézett ormokat, a tühegyes csucsokat, amint mindez ott lehegett a ritka levegőben, könnyű gaze-szövetbe öltözött mesebeli alakokhoz hasonlóan; mutogatták egymásnak a tovaferjedő hullámos vonalakat, a színárnyalatok változatosságát, a völgyet megtöltő tündöklő párát, melyben a hegyek elváltak az anyaföldtől.

Káprázatos, álomszerű volt ez! Órák hosszan maradtak ott a dombon. A következő napokon újra visszatértek. Oh, mennyire szerették volna közről látni azokat a hegyeket! De ehhez kevés volt a pénzük. Majd a jövő esztendőben nézik meg. Ezuttal csak a távolból való csodálással kellett beérniök. Vásároltak térképeket, fényképeket s miután egy könyvből az ormok nevét megtanulták, lelkesedéstől ragyogó szemekkel kerestek azokat a messzeségben. Könnyen megtalálták.

Amott, keleten volt a Vallier-hegy, a d'Arbizon-orm, a Midi du Bigorre-csucs, az Aigu, az Ardiden-hegy s előlött ragyogott a Neouvielle havasa. Azután dél irányába következtek a Monné de Cauterets, a Gabizos, a Vignemale, ég felé nyúló lánzsájával, a Ger, hátán a Balaitous-sal. Épen délen a völgy felől, egyedül állt a Midi d'Ossau egyenesen meredő kettős fogával. Végre nyugaton tüntek elő a Scarput-hegy, a d'Anie-orm, az Orhy-hegy és az alacsonyabb baszk-hegységek, az Oczeán felé nyújtva gerinczüket.

Charles és Claire mindcsodásabbnak találta ezt a látványt s mikor a szabadság-

idejük vége elérkezett, csaknem sirtak bánatukban. Oh, hogy el kellett hagyniok ezt a szép vidéket! Miért nem születtek itt? Szerény életük miért nem folyt le itt? Milyen boldogság lett volna, ha a szabad levegőn élhetnek, távol a tömegektől, szemben a hegyekkel, nem hallva az újságrikkancsokat s a gyümölcsárus kofák hangját! Milyen boldogság volna, ha pásztorok vagy földmivessé lennének s az Isten szabad ege alatt öregednének meg, ahelyett, hogy komor, földszintes helyiségben örökösen csak számokat rónak egymás mellé.

Különösen Charles volt szomorú. Pyrénéi emberektől származott, ősei amott éltek a távol lejtőkön; ott halltak meg és úgy tetszett neki, hogy poraik hívják őt, a száműzött, a nagy világvárosban elveszett ivadékok.

...

Az utolsó nap, amikor bucsuzni jöttek a hegyektől, Charles egy molnárt látott kilépni a szélmalomból. Ekkor különös gondolata támadt:

— Jó napot, jó ember! — szólt a molnárhoz.
— Jó napot, uram.
— Ki ez a malom?
— Az enyém.
— Van földje is körülte?
— Van, négy hektár.
— Nem adná el?
— Hm! Az a körülményektől függ —

Az állami gyárak kérdése.

(Eredeti tudósítás.)

Május elsőjétől, mint már igen röviden említettük a lapok, a diósgyőri vasgyár és az államvasutak budapesti gépgyára, noha mind a kettő szépen floreskált és meglehetősen jól ment az eddigi kezelés alatt, a kereskedelmi minisztériumtól átvétetett a pénzügyminisztérium kezelésébe.

Ez szinte hihetetlenül hangzott, hogy a képviselőház beleegyezése nélkül történhetett — miután már maga a Ház budget-joga is feszélyezheti a minisztériumot, nem lévén átruházhatók egyes tételek melyek valamely minisztériumnak megszavaztattak, más minisztériumra, csak a Ház előleges beleegyezésével.

Ma aztán a Ház elé került a pénzügyminiszter jelentése s a lapok híre igaznak bizonyult. A pénzügyminisztérium jelentésében igazolni próbálja, miért veszi át kezelésébe a két gyárat, mely eddig virágzott, hogy együtt kezeltesse a pénzügyminisztérium gyáraival, melyek kevésbé virágnak.

A főindok az a jelentésben, hogy a gyárak egy kézben legyenek, mert az a körülmény, hogy eddig két kézben voltak, sokszor vezetett surlódásokra s azonfelül a működés se lehetett egyöntetű és egészen czélirányos, mert mikor a pénzügyminisztériumnak egy vagy másféle produktumra lett volna szüksége, akkor a gyárak esetleg épen valami egyebet dolgoztak. Tehát egy kézbe kellett a gyárakat venni. S minthogy a fémkohókat, nyers vastermelést és vasérc-bányákat a pénzveréssel való szoros összefüggésükknél fogva a pénzügyminisztérium át nem engedheti, tehát világos, hogy ki legyen az az egy kéz.

Ennyit mond a pénzügyminiszter jelentése. De az éremnek másik oldala is van s csodáljuk, hogy Lukács László, aki ideálja a pénzügyminisztereknek s aki egyformán latol meg nagy dolgokat és kis dolgokat, nem gondolt meg két nagy igazságot.

Hogy mikor egy gyár jól megy, hát hagyni kell jól menni, és nem kell hozzányulni.

Ez az egyik. A másik az: hogy ha már valahol vannak ezek a gyárak, akkor csak a legnagyobb consummensnél,

felelte a bearnaisi, miközben tetőtől-talpig szemügyre vette az idegeneket.

— Aztán mennyiért adná?

— Mennyiért adnám? ... Tizenöt ezer frankért.

— Hogyisne! Ide adná tizezerért is, ugyebár?

— Nem, uram, nem! Lelkemre mondom, annyiért nem adhatom ... Hanem, tudja mit, tizenkétezer az utolsó ára.

És a molnár visszament a malmába annak bizonyítékául, hogy nem hajlandó további engedményre.

De amikor látta, hogy az idegenek eltávoznak, utánuk szaladt. A domb aján utólérte őket és így szólt:

— Megmondhatná a czimét ... Megesik az emberrel, hogy pénzre van szüksége ... s olyankor még tizezerért is ... Ajándék volna, uram, biz' Isten, ajándék volna!

Charles megadta a párisi czimét és folytatta útját.

Mikor már messze voltak a molnártól, Claire megszólalt:

— De hisz te megőrültél!

— Vajjon miért?

— Te meg akarod venni azt a malmot? Te?

— Igen, éni!

— És a pénz?

— Meg lesz az is. Majd meglátod. Dolgozni fogunk éjjel-nappal! Dolgozni, takarékoskodni fogunk. Majd meglátod, mondom ne-

a kereskedelmi miniszternél vannak igazi helyükön: nem a kis consummensnél. Szóval, ott, ahol az államvasutak vannak, melyek szakadatlanul foglalkoztatják a gyárakat.

Hogy lesz az ezután? Már a mai kezelésnél is roppant baja az államvasutak adminisztrációjának, hogy minden cseprő dologban írni kell előbb a kereskedelmi miniszterhez. Hát ha még majd a kereskedelmi miniszternek is minden kis dologban viaskodnia fog kelleni a pénzügyminiszteriummal e két gyárban való megrendeléseknél, melyekre minden pillanatban olyan szüksége van, mint egy falat kenyérre vagy mint egy nagy gazdaságban a kovácsra.

Nézetünk szerint nem szenved tehát kétséget, hogy a czélszerűség azt hozta volna magával, ha már egy kézbe akarták koncentrálni „az összhangzatos kezelés szempontjából” az összes gyárakat és hasonló intézményeket — akkor inkább a kereskedelmi tárcza keretébe kellett volna azokat tenni.

Mert hogy a pénzverde a pénzügyminiszter kezében van és ezért ne lehetnének a többi gyárak és ércztermelő bányák más helyen — ez nagyon is gyenge érvecske, a mellett, hogy az államvasutak összes hálózata a kereskedelmi miniszter alatt áll.

Nincs is már egyéb hátra, mint a pénzügyminiszteri jelentés érvelési methodusában továbbhaladva, azt mondani, minthogy a diósgyőri és államvasutak gépgyára (hiszen már a név is mutatja h o v a k e l l i t a r t o z n i o k) legalább is vannak olyan szoros összefüggésben az államvasutakkal, mint a kohók a pénzverdével (különben szoros összefüggéseket a világ minden tárgyai közt lehet találni — a jelentések számára), tehát az államvasutak is a pénzügyminiszter kezelésébe vecndők, legalább a szegény kereskedelmi miniszter ur megpihenhet nagyszabású működése után s az ország különböző részeiben koronként fölépített épületek megnyitására koncentrálnihatja államférfiai erejét.

Ha valami indokolhatja az államvasutak gépgyarának és a diósgyőri gyárnak ily különösen és megfeszíthetetlenül sürgőssé vált átvé-

telét, ez az a körülmény, ami nincs bent a jelentésben, hogy a kiváló szakértelemmel bíró igazgató, Forster ur megvált a gyár igazgatói állásától. Ez kétségtelenül nagy válság e gyárakra. Nem vitt az el onnan se modelleket, se rajzokat, se titkokat — hanem elvitte a fejét. S olyan erre alkalmas fejet az igaz, hogy nem könnyen lehet találni többé a kereskedelmi miniszteriumban. De a pénzügyminiszteriumban sem. Forster ur távozása nagy veszteség — de ennek is az oka, mint minket informálnak, némileg a pénzügyminiszteriumra vezethető vissza. Vagyis egy kis konfliktusra, melynek története a következő:

Forster ur egy kemenczét akart sürgősen építeni Diósgyőrött Martin-féle (legkeményebb fajú) aczél készítésére. A kemencze 120 ezer forintba került volna. A pénzügyminiszteriumnál megindultak errenézve Graenzenstein Bela államtitkár ur elnöklése alatt a tanácskozások, melyek némely surlódásra vezettek. A dolog több mint kilencz hónapig húzódott. A diósgyőri gyár, melynek időközben kötelezettségei voltak ily Martin-féle aczél szállításra, kénytelen volt az aczél külföldről hozatni s az árkülönbözet az aczél itteni előállítására és a külföldi árak közt 160000 forintot tett ki, tehát negyvenezer forinttal többet, mint amennyibe a kemencze került volna. Ez kedvellenítette el, forrásaink szerint, Forster urat s ez indította rá, hogy elfogadjja a resiczai gyár ajánlatát.

A pénzügyminiszter jelentése, amelyet ma a képviselőház elé terjesztett, így szól:

Jelentése a m. kir. pénzügyminiszternek
az országgyűléshez a magyar királyi államvasutak gépgyárainak és a diósgyőri magyar királyi vas- és aczélgyárnak a kereskedelemügyi miniszterium kezeléséből a pénzügyminiszteri tárcza keretébe való átvétele tárgyában.

Az állami vas- és aczélgyáraknak egy része eddig a magyar királyi kereskedelemügyi miniszteriumnak, másrésze pedig a vezetés alatt álló magyar királyi pénzügyminiszteriumnak kezelése alatt állott. Az előbbiek közé a magyar királyi államvasutak gépgyára, valamint a diósgyőri vas- és aczélgyár, az utóbbiak közé pedig az ugyanevezett kincstári vasgyárak és az ezekkel kapcsolatos összes vasérczbányák tartoznak.

A míg az állami gépgyár üzeme kisebb terjedelmű volt, az azonos természetű üzemek legfelső

adminisztrációjának ez a kettéválasztása érezhető hátrányokkal nem járt. Midőn azonban részint az államvasuti hálózat növekedése, mint egyes gyártási üzemágak nagyobb arányú fejlesztése folytán az állami gépgyár s a diósgyőri gyár is nagyszabású iparteleppé fejlődött és a többi kincstári vasgyárral sűrűbb és terjedelmesebb üzleti összeköttetésbe jutott, a gyárak vezetésének és kezelésének két különböző közigazgatási ág között történt ily megosztása többé nem bizonyult czélszerűnek, sőt mindinkább előtérbe lépett annak szüksége, hogy az állami gyárak idézett két csoportja és így az összes állami vas- és aczélgyárak egy közigazgatási ág kezelésében egyesítenek.

Ugyanis már az a körülmény, hogy a nevezett összes gyárak egymással szoros kapcsolatban lévén, egymásra vannak utalva és hivatva vannak egymást kiegészíteni, indokoltá teszi azok vezetésének egy kézben való egyesítését, de egyenesen megköveteli az egyesítést az, hogy csak ily módon lehet elejét venni ama surlódásoknak, amelyek a szóban forgó gyárak között az általuk egymás részére szállítandó anyagok minőségének és árának megállapítása körül időnkint kifejlődtek s amelyek a külön igazgatás fenntartása esetén a jövőben sem lennének elkerülhetők.

E körülmények már régóta felszínre hozták a különböző állami ipartelepek egy közigazgatási ágazat keretében leendő egyesítésének eszméjét és beható megfontolás tárgyává tették az a kérdés, hogy nem volna-e czélszerű a pénzügyminiszterium kezelése alatt álló vasműveket is a kereskedelmi tárcza ügykörébe utalni?

Arra nézve, hogy ez az eszme elejtetett és hogy czélszerűbbnek találtatott az egyesítést a pénzügyi tárczánál eszközölni, főleg a következő indokok voltak döntők:

A tágabb értelemben vett bányászatnak egy része, nevezetesen a fémkohászat és fémhányászat mindig a vezetés alatt álló magyar királyi pénzügyminiszterium kezelése alá tartozott és ezen bányászati ágak a pénzverdével való szoros összefüggésüknél fogva ezen kezelés alól ki sem vonhatók. Továbbá az egyes bányászati ágak szerves kapcsolata, nemkülönben az egész bányászat egységes, egyöntetű vezetésének és czéltudatos fejlesztésének szüksége, a bányászat másik fontos ágának, tudniillik a vasérczbányászatnak és az ezzel kapcsolatos nyersvastermelésnek vezetését és kezelését is szükségképen a pénzügyminiszterium ügykörébe utalta, ahol az eddig is volt, míg az ezen csoport által szolgáltatott nyersvas épen a kereskedelemügyi magyar királyi miniszterium kezelése alatt álló állami gyárak sikeres működésének képezi nélkülözhetetlen létfőtételét.

Ezek szerint a nyersvastermelés a pénzügyi, a nyersvasat feldolgozó említett gyárak pedig a kereskedelemügyi magyar királyi miniszterium kezelése alatt állván, a két üzemszféra között helylyelközzel fölmerülő és a külön vezetésből eredő látzólagos érdekellentétek, amelyek mindkét gyár-csoportnak természetesen hátrányára szolgáltak, csakis az egyesítés által voltak megszüntethetők.

Az államvasutak gépgyarának, valamint a

ked. Négy esztendő múlva aztán megvásárolhatjuk a malmunkat. Igen, négy esztendő múlva, talán már három múlva. Persze, eleinte bérbe adjuk. De majd amikor nyugdíjba mehetünk, akkor megvoulunk ide, molnárok leszünk. És láthatjuk a hegyeket minden nap. Hallo? Minden nap! Jaj, milyen boldogok leszünk!... Ölelj meg, molnárné asszony!...

És Charles széles, diadalmas mozdulatot tett, mintha a feleségével együtt az egész pyrenéi hegyláncot is keblére ölelte volna.

Hazamentek Párisba és lelkesedéssel dolgoztak. Hogy szép álmukat megvalósíthassák, mindenben takarékoskodtak. Lemondtak a rántott halról és Montepén sem gyönyörködötték őket többé. Mellékfoglalkozást kerestek maguknak; Claire czímszalagokat írt egy lapnak, Charles egy kiskereskedő könyveit vezette. Az első év elteltékor aztán Charles egy csomó bankjegyet mutatva, így szólt a feleségéhez: — Itt az első vitorlája a szélmalomnak, molnárné asszony!...

És egymást átkarolva, hangos dalszó mellett keringőzték körül a szobájukat.

A második esztendő ép ilyen jónak mutatkozott. A férj és a feleség folytatták a lázas munkálkodást. Néha esténként, mikor a toll kiesett a kezükből, elővették a Pyrenéusok fényképeit és nézték a hegyeket, az ő hegyeiket. A hivatalukban, ritka szabad pillanataik közben, minden papírszeletkét hegyor-

mokkal rajzoltak tele; Claire nagyon esinosan megcsinálta a Gabizos ormát, Charles pedig a Midi d'Ossau ormával remekelt. Megmutogatták a rajzaikat a hivatalnoktársaiknak, magyarázták nekik a panorámát, beszéltek a malomról, sőt meg is hívták őket, hogy jöjjenek, töltsék ott a szabadidejüket... majd később. Megható rögeszme volt ez.

— Itt a második vitorla, molnárné asszony! — mondta Charles a második esztendő végén s megint mutatott egy csomó pénzt.

Mind a ketten lesóványodtak kissé; Charles észrevehetően meggyöngyedt, Claire furcsán köhögött olykor. De még mindig dolgoztak, szemüket elvakította kitűzött céljuk. Mentől közelebb értek hozzá, annál türelmetlenebbül, annál szenvedélyesebben törtek előre. A szeretethez, melyet egy gyermek iránt érezhettek volna, ezt az öregségüknek megígért szép vidéket burkolták. Minden gondolatuk a szélmalom dombjához szállt, minden ábrándjuk a hegyek felé röpült. Vasárnaponként terveket kovácsoltak; emitt a talajt javították, amott építettek, balra gyümölcsöket, jobbra szőlőt ültettek; azután megállapodtak a butorok formájában, megvitatták, hogy mit veteményeznek majd el a kertjükben.

Mikor a harmadik vitorlára is együtt volt már a pénzük, sőt a negyedik árából sem sok hiányzott, Claire megbetegedett és az orvos,

miután megvizsgálta, megtiltotta, hogy továbbra is a bankba járjon. Charles megtudta, hogy a felesége megbeteg, tüdővész.

A boldogtalan ember mélyen le volt sújtva.

— Nyomorult vagyok — mondta magának — én vagyok az oka mindennek! Nagyon sokat dolgoztattam, nagyon rosszul tápláltam... Megvert az Isten.

Azt hitte, az esztét veszti. Hát meghal az ő molnárné asszonya? Meghal, mielőtt megkapná a malmát? Oh, nem, ez nagyon kegyetlen egy csapás volna; nem akarta elhinni, hogy ez megtörténhetik.

— Ne félj semmit, lelkem! — mondta a feleségének. — Nem lesz meg a malom, de élve maradsz.

És elhatározta, hogy rögtön elküldi Pauba, a déli klíma majd visszaadja Clairenek az erőt, a kedves hegyek látása eltérő reménységet önt belé. Ott fogja tölteni az egész telet; ügyes orvos fogja gondozni, jó szállodában lesz elhelyezve. Persze, a malom vitorlái rámennek erre. De mindegy. Első az egészség.

Claire először vonakodott, nem akart lemondani az ábrándjáról, nem akarta elfecsérelni az oly nehezen megszerzett pénzt. Hiszen meggyógyul ő Párisban is, a hidegben, a ködben.

Gyöngye, suttogó hangon mondta ezt, jóerősen megszorítva a férje kezét; és behunyta lázas szeméit, hogy a könyeit eltitkolja.

díosgyőri vas- és aczélgárnak a pénzügyi tárca kezelésébe való átvételét a mondottakon kívül még a pénzügyi szempontok is javalták, mert a két csoportbeli gyárak fejlesztése, terjeszkedése és beruházásokkal való ellátása összehangatosan és a kellő arányok megtartásával csak úgy eszközölhető, ha mindkét csoportbeli gyárak vezetését összpontosítjuk.

Végül az egyesítést sürgette még az a körülmény is, hogy ennek bekövetkezése esetén a kincstári olvasztóművekben termelt nyersvas a hőmítóművek között arányosan és elfoglaltságuknak megfelelően lesz felosztható.

Mindezen nyomós indokoknál fogva a magyar királyi állami gépgyárnak és a díosgyőri vas- és aczélgárnak a pénzügyi tárca keretébe való átvételéért az illetékes kereskedelemügyi miniszter ural megindítván a tárgyalások, ezeknek alapján az egyesítést a miniszterium elhatározta s miután a tervezett intézkedéshez ő császári és apostoli királyi felségének legmagasabb jóváhagyása előzetesen kikérte, a magyar királyi államvasutak gépgyárnak és a díosgyőri vas- és aczélgárnak a vezetésénél álló pénzügyi tárca keretébe való átadása, illetve átvétele megindított és még ma is folyamatban van.

Természetes, hogy ez a változás — amely nem szolgálhat az átvendő gyárak mai magas fejlettségű színvonalának csökkentésére — az 1898. évi állami költségvetés kereteit nem érinti csupán azt a szükségzerű következményt vonja maga után, hogy a folyó évi állami költségvetésben a magyar királyi államvasutak gépgyárára és a díosgyőri vas- és aczélgárra vonatkozólag előirányzott és a magyar királyi kereskedelemügyi miniszter rendelkezésére bocsátott hitelösszegek, ugymint:

I. A magyar királyi államvasutak gépgyárára vonatkozó

Rendes kiadások XVIII. fejezet 10. czím. bevételek V. 10.

II. A díosgyőri vas- és aczélgárra vonatkozó Rendes kiadások XVIII. fejezet 11. czím. bevételek V. 11.

III. Mindkét gyárra vonatkozó átmeneti kiadások, beruházások és rendkívüli bevételek a VII. fejezet 1—9. czím., IV. fejezet 1—26. czím., IX. fejezet 1—6. szím., III. fejezet 1—3. czím., VI. fejezet, illetve tételei alatt már megszavazott hitelek, illetőleg ezeknek a tárczában kezelésébe való átvétel napján fennálló maradványai, ezen naptól — törvényes rendeltetésükhöz képest leendő fölhasználás céljából — a pénzügyminiszteri tárca rendelkezése alá jutnak.

Midőn az adminisztráció érdekében szükségesnek tartott ezt az intézkedést a tisztelt képviselőháznak bejelenteni szerencsém van, tisztelettel kérem egyúttal, hogy azt jóváhagyólag tudomásul venni s hasonló célból a főrendiházzal is közölni méltóztatnék.

Lukács László
pénzügyminiszter.

A delegációk.

Ma esupán a magyar delegáció ülésezett. Dél előtt a tengerészeti albizottságnak volt ülése, amelyen a magyar ipar támogatását ajánlották a tengerészeti parancsnok figyelmébe. Délután a magyar delegáció teljes ülésben a közös pénzügyi és külügyi költségvetéseket tárgyalta és azokat változatlanul vita nélkül el is fogadta.

Az ülésekről itt következő tudósításaink számolnak be:

A magyar delegáció teljes ülése.

A magyar delegáció ma délután öt órakor Széll Kálmán elnöklése alatt teljes ülést tartott, amelynek lefolyása csendes, zajtalan volt. Az országos bizottság minden vita nélkül elfogadta a közös pénzügyminiszteri és külügyminiszteri költségvetést és a külügyminiszternek „külügyi politikánk ügyes, méltóságteljes és sikeres vezetéséért” legmelegebb elismerését fejezte ki.

A bizottság hétfőn tartja harmadik teljes ülést.

A közös kormány részéről jelen voltak:

Graf Goluchowski Ágenor külügyminiszter, lovag Krieghammer Ödön lovassági tábornok közös hadügyminiszter, Kállay Béni közös pénzügyminiszter, báró Spaun Ármán altengernagy, gróf Széchenyi Miklós osztályfőnök, Zsoldos Ferencz altábornagy csoportfőnök, Szentgyörgyi Gyula osztályfőnök, osztálytanácsos, Kostyál Zsigmond titkár, gróf Pongrácz Frigyes udvari tanácsos, László Kálmán sorhajóhadnagy, Salamon Oszkár, továbbá Dóczy Lajos osztályfőnök, Jettel Emil udvari tanácsos, gróf Szapáry Tiber fogalmazó, Mérey Kajetan osztálytanácsos, Urbán százados szárnysegéd.

A magyar kormány részéről jelen vannak: báró Bánffy Dezső miniszterelnök, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Lukács László pénzügyminiszter.

Az ülés megnyitása után hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

A közös pénzügyi költségvetés.

Következett a napirend első tárgya: a pénzügyi albizottság jelentése a közös pénzügyminiszterium 1899. évi előirányzott költségvetése tárgyában.

Szörb György előadó ismertette röviden a költségvetést, amelyet a bizottság általánosságban vita nélkül elfogadott. A részletes tárgyalás során bejelentette az előadó, hogy a közös pénzügyminiszterium a kezelés alatt álló négy alapról néve a következőket terjeszti elő:

I. A katonahelyettesi alap 155.900 forintnyi tőkével bir, amely tőkének kamatjövedelme kerek számban 6547 forintot tesz és a betervezett kimutatás szerint a katonai önkéntesek pótdíjaira,

továbbá hagyományokra fordítatik. A kamatjövedelemnek netán fenmaradó feleslege a két ország pénzügyminiszteriumai között aránylagosan felosztandó.

II. Az általános kórház-alap 1899-re 1000 forint bécsi értékű, 241.000 forint osztrák értékű kötvényekből és kerek számban 34 forint készpénzből áll, amely utóbbi összeg az értékpapírok konvertálása alkalmából maradt fenn. Ennek az alaprak kerek számban 10.121 forinttal kimutatott egész évi kamatai a közös hadügyminiszterium költségvetésébe bevételként felvételén, a közös pénzügyminiszterium által az általános katonai pénztárba beszoigáltatandók.

III. Az állatgyógyintézet alapja változatlanul 28.050 forinttal van kimutatva, amely összegnek kerek számban 1178 forintot tevő kamatai szintén az általános katonai pénztárba fognak beszoigáltatni.

IV. Az általános rokkant-alap jövedelme kerek számban 768 forintot tesz, amely összeg a hadsereg 1899. évi előirányzatában a katonai közigazgatás külön tételét képezi.

Az albizottság indítványozza, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság vegye tudomásul a közös pénzügyminiszterium által előterjesztett jelentéseket ez alapok kezeléséről.

A bizottság a jelentést ezt tudomásul vette.

A határvám tételénél

Elnök indítványozta, hogy abban a határozatban, mely az országos bizottság összes határozatait az egyes költségvetések szerint összefoglalja, a határvám-jövedelmekre vonatkozólag ugyanaz a passzus véssék fel, mely felvételét a mult országos bizottság tárgyalásai folytán abba a határozatba, mely ő felsége szentesítése alá bocsátott s mely határozat ekkép szól (olvassa): „Amennyiben az 1899. évre a magyar korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között a vámjövedelmek közösek maradnak, ezen vámjövedelmek azon része, amely határvámjövédélki visszatérítések, valamint a határvámjövédélki biztosítások visszafizetési, nemkülönben a vámkezelési költségátalányok és végre a Bosznia és Hercegovina országos kormányának járó vámtálatálynak levonása után fenmarad, a közös költségekből levonandó lesz.

A bizottság ehhez hozzájárult.

Elnök: Ezzel a tisztelt országos bizottság befejezte a közös pénzügyminiszterium költségvetésének tárgyalását. Az ezen költségvetés egyes czimein megszavazott összegek, illetőleg határozatok a szabályok értelmében a legközelebbi ülésen fognak végleg megszavaztatni.

A bizottság ezután megszavazta a közös szász és költséget is.

A külügyi költségvetés.

Következett a külügyi albizottság jelentése a közös külügyminiszterium 1899. évi költségvetési előirányzata tárgyában.

De Charles kényszerítette, hogy azonnal elutazzék. Ő maga is elkísérte Pauba, jó lakásról és ellátásról gondoskodott, elvezette egy híres orvoshoz. Egy hétig maradt mellette. Nem mentek el a malmot megnézni. Minek? ... Elszorult a szívük, amikor rá gondoltak. Egy este aztán Charles elutazott, hogy újra elfoglalja helyét a Crédit foncier-nél, és Claire egyedül maradt Beyries Adèle-lel, az öreg nagynénivel, aki czukorkás dobozokat és a boldog emlékeztető IV. Henrik király arcképeit árulta a kastély kapuja előtt.

A tél elmúlt. Charles két levelet kapott hetenkint. Claire bizonygatta, hogy jobban van. Havonként háromszáz frankot küldött neki a férje lakására, élelemre, gyógyszerre meg az orvos díjazására; és a beteg nagyon gyöngéd levelekben korholta ezért: nincs neki annyi pénzre szüksége, jobban tenné Charles, ha a takarékpénztárba vinne.

De Charles könyörgött, hogy csak jól gondozza magát s továbbra is ilyen nagy pénzeket küldött neki. Egymásután tűntek el a szélmalom vitorlái. Oh, ha meggondolja, hogy már majdnem mind a négy együtt volt! Ha felesége meg nem betegszik, azóta már meg is vette volna!

Dé minek gondoljon ilyesmire?

Májusban Charles táviratot kapott Claire-től:

„Jöjj hamar. Vidd el a pénzt.”

Charles elsápadt az ijedségtől. Mit jelentettek ezek a szavak? Még aznap elutazott.

Pauban a pályaudvarban ott találta a feleségét. Mennyire megsoványodott, mennyire meggyöngyedt! Zokogva ölelte a szívére.

— Oh, Claire, te hát hazudtál? Nem vagy jobban?

— De igen — felelte Claire. Hogyan híheted? ... Jobban érzem magamat, biztosítalak. Igaz, nem vagyok valami nagyon erős, sem nagyon kövér. De most majd ez is megváltozik. ... Oh, Charles ... te nem is tudod ... ő a mienk!

— A mienk? Kicsoda?

— A malom.

— Mit beszélsz?

— Nézd! Itt a pénz! Itt az egész pénz, amelyet küldtél: kétezerhatszáz frank! ... És ott van az is, amelyet én szereztem, tette szavaihoz Claire, miközben egy marék aranyat vett elő a zsebéből. Negyszázötven frank. Ezzel meg akartalak lepni, édes Charlesom ... Mindjárt megérted ... Nem maradtam abban a drága szállodában; nem volt érdemes; csak olyan betegnek éreztem magamat benne, mint Párisban. Azután nevelőnő lettem egy angol családnál s nemcsak hogy semmit el nem kőtöttem a malmunk három vitorlájából, hanem még egy jókora darabot megszereztem a negyediktől is. Az egészet megszereztem volna, ha mindvégig megmaradhatok az angoloknál. De el kellett mennem: ott is nagyon betegnek tartottak. No de itt van háromezerszázötven frank! A hétézerrel együtt, ami még nálad megmaradt, megveheted a malmot most mindjárt ... Ölelj meg! ... nagyon, nagyon.

És Claire elájult.

— Szerencsétlen, megölted magadat! — mondta Charles, miközben karjaiban vitte tova.

Betette egy kocsi; egy gyógyszerár elé hajtatott. Claire csakhamar magához tért, de minden erejét megfeszítve is alig tudott a lábán állni. Mindaddig nem ismerte állapota súlyosságát, mint annyi mellbeteg, ő is áltatta magát; most azonban, amikor újra együtt volt a férjével s megvalósulva látta ábrándját, érezte bajának nagyságát, érezte, hogy meghal.

— Ni! — rebegte. — Hát csakugyan annyira komoly volt?

Elvitték egy szállodai szobába; Charles orvost hivatott; de minden gondozás hiába volt. Claire napról-napra gyöngült.

Egy este, érezve hogy az élet távozik belőle, már hidegülő kezei közé fogta a férje fejét:

— Isten veled, Charles! — suttogta. — Ne sirj, de ne sirj hát. Ugy is csak meghaltam volna. Hisz tudod, a tüdővészesekek nem gyógyítják meg. Ne sirj, drágám! ... Látod a hegyeket? Milyen szépek ma este! ... Töld közelebb a zsölyémet az ablakhoz ... Itt temettetsz el ezen a vidéken, ugyebár? Olyan temetőben, ahonnan ellátni a Pyreneusokra. Te pedig megveszed a malmot, ott maradsz mindvégig és esténként rámgondolva, nézed a hegyeket ... Ugyebár édes Charles.

És Claire meghalt, míg a távolban, a lezálló nap fényében a hegyek mintha fölnyultak volna, hogy ormaik rózsaszín havát odakínálják az égnek.

Falk Miksa előadó: A külügyi albizottság jelentésében, mely a tisztelt országos bizottság előtt fekszik, azon bizalmi szavazat, amelyet a külügy miniszter ur részére proponálunk, oly tüzetesen és legalább az én egyéni véleményem szerint — oly súlyos érvekkel van indokolva, hogy az ott elmondottakhoz nekem nincs mit hozzátennem.

Szorítokozom tehát egyszerűen a külügyi albizottság jelentésének felolvasására, mely szerint arra kérjük a tisztelt országos bizottságot, méltóztassék kimondani, hogy a magyar országos bizottság a külügyminiszter ur által követett politikát úgy a vezéreszmékre, mint a gyakorlati keresztülvitelre nézve feltétlenül helyesli, a miniszter ur irányában külügyeinknek ép oly ügyes, mint méltóságteljes és sikeres vezetéséért legméltóbb elismerését fejezi ki és a külügyminiszteriumnak 1899-iki költségvetését általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. (Helyeslés.)

Az elnök a bizottság hozzájárulásával az előadó javaslatát határozatilag elfogadottnak jelenti ki.

A bizottság a költségvetést úgy általánosságban, mint részleteiben is vita nélkül változatlanul elfogadta.

Elnök: Ezzel az országos bizottság jelen ülésének napirendje ki van merítve s az országos bizottság mai határozatának végleges megszavazása a legközelebbi ülés napirendjének lesz tárgya, melyre vonatkozólag az a javaslatom, hogy a legközelebbi ülés hétfőn délután öt órakor legyen és napirendjét képezze a tengerészeti költségvetésnek, a számszámadásoknak és a boszniai és hercegovinai hadcsapatok szükségleteinek tárgyalása. (Helyeslés.)

A bizottság a javaslatot elfogadta és ezzel az ülés véget ért.

A magyar ipar támogatása.

(A tengerészeti albizottság ülése.)

A magyar delegáció tengerészeti albizottságának egy kiküldött szűkebb albizottsága, amelynek tagjai voltak gróf Thorotzkay Miklós, gróf Andrássy Géza és Rosenberg Gyula, tegnap délután érkezelést tartott annak a kérdésnek tárgyalására, hogy a magyar ipar a haditengerészet megrendeléseiben mennyire volna részesíthető. A tárgyalás eredményéről gróf Thorotzkay a tengerészeti albizottság ma délelőtti ülésén referált és határozati javaslatot nyújtott be, amely a magyar ipar támogatására utasítja a tengerészet vezetését. A javaslatot gróf Zichy Ágost kivételével valamennyi felszólaló elfogadta és báró Spaun altengernagy maga is megígérte, hogy figyelemmel lesz a magyar iparra. Végre is úgy határozott a bizottság, hogy a javaslatot felveszi a tengerészeti jelentésbe.

Az ülést, amelyen a közös kormány részéről báró Spaun altengernagy volt jelen, örögrőf Palavicini Ede elnök délelőtti tíz órakor nyitotta meg.

Gróf Thorotzkay Miklós elsőbb is köszönetet mondott a tengernagynak a theodói építkezésekről adott őszinte felvilágosításáért. A magyar ipar részesedésének a kérdésében bőven ismertette a kiküldött bizottságának a jelentését, amelyből kitűnik, hogy a tengerészeti kiadásoknak mindössze 12-3 százaléka az, ami különféle csatornákön visszafolyik a magyar közgazdaságba. Erre való tekintettel hosszabb indoklás után a következő határozati javaslat elfogadását ajánlotta:

„Utasítatik a tengerészet vezetésége, hogy a hadi tengerészet számára eszközölt megrendeléseknél és beszerzéseknél a magyar termelés oly mértékben vétessék figyelembe, hogy ez által Magyarország közgazdaságának legalább megközelítőleg megtérüljön azon rész, amely az országot a hozzájárulási arány szerint a tengerészetre fordított kiadásokból jogosan megilletné és erre vonatkozó intézkedéseiről, valamint azok eredményeiről a delegációnak évenként jelentést tegyen.”

Rosenberg Gyula csatlakozik az előtte szóló fejtegetéséhez, a maga részéről is a magyar ipar fokozottabb részesítésének szükségét hangsúlyozza s hozzájárul a határozati javaslatához.

Gróf Teleki Sándor elismeréssel adózik a tengerészet vezetésége azon törekvésének, hogy a magyar ipar jogos igényeit lehetőleg kielégítse. Ha megvalósul az a terv, hogy Fiumében új hajógyár épüljön, ezzel a megrendelésekből ismét több jut a magyar iparnak. Ez és a fejlődés egyéb tényezői, felfogása szerint amúgy is oda vezetnek, hogy a következő években Magyarország részesedésének aránya nagyban javulni fog. Így értelemben pártolja gróf Thorotzkay határozati javaslatát.

Gróf Andrássy Géza szintén hozzájárul a határozati javaslatához.

Gróf Zichy Ágost teljesen bizik a tengerészet vezetéségének jóindulatában, amely a kérdést a lehetőség szerint megoldásra fogja juttatni, s ezért feleslegesen tartja a határozati javaslatot.

Báró Spaun altengernagy köszönettel fogadja gróf Thorotzkaynak a theodói munkálatokra vonatkozó nyilatkozatát. Igyekezní fog a kiadásokat egyes építkezéseknél eszközözendő megtakarításokkal mérsékelni.

Ami a fenforgó kérdést illeti, azok a vámok, melyeket Thorotzkay előterjesztett, teljesen meggyeznek a tengerészeti igazgatás adataival. Teljesen igaz az, hogy Magyarország egyrésztől geográfiai helyzeténél fogva, másrésztől az ipartelek és hajógyárak elégtelensége miatt nem részesedhetik a tengerészet megrendeléseinek a teljes kvótászerű arányban: egyébiránt egy fiumei cég megpendítette azt az eszmét, hogy Fiumében hajógyár létesíttessék és szülő két mérnököt küldött oda, akiknek jelentéseiből kitűnik, hogy ott a telep ily hajógyár építésére igen alkalmas és hogy nincs egyelőre szükség, mint a már fennálló Howard-féle hajógyár némi átalakítására, hogy 110 méter hosszúságig terjedő hajók is építhetők legyenek a gyárban. A haditengerészet azután a gyárt hajóépítkezések megrendelésénél természetesen, amennyire csak lehet, tekintetbe venné. Ami az anyagszállításokat illeti, meggyőződhetik az albizottság az előterjesztett adatokból arról, hogy az előző évvel szemben észrevehető a javulás.

Szólok igyekezni fog arra, hogy a magyar ipart lehetőleg tekintetbe vegye. Egy oldalról azt követelték, hogy bizonyos anyagszállításoknál a verseny teljesen kizárassék. Ebbe szólok nem mehet bele. A pályázatok úgy, mint ezelőtt, több magyar lapban is közzé fognak tétetni, úgy, hogy a magyar iparosnak elég alkalma lesz arra, hogy a pályázatokban résztvehessen. Ismétli, hogy a magyar ipart töle telhetőleg tekintetbe fogja venni, de monopóliumot teremteni nem lehet.

Az albizottság elhatározta, hogy a gróf Thorotzkay Miklós által előterjesztett határozati javaslatot jelentésébe felveszi.

A magyar delegáció tengerészeti albizottsága ma délután négy órakor tartott ülésén hitelesítette jelentését.

A mai ülés.

(A harmincz millió.)
(A hitelszövetkezetek.)

A képviselőház ma minden nagyobb ütközés nélkül eljutott a szövetkezeti javaslat negyvenhétedik szakaszáig. A tárgyalás tempója tehát gyorsabbá lett s így van rá kilátás, hogy a javaslat második felével is végezni lehet egy-két ülésben.

Az ülésnek különben volt két érdekessége.

A pénzügyminiszter ma végre beterjesztette jelentését a magyar államvasuti gépgyárak és a diósgyőri vasművek adminisztrációjának a pénzügyi tárca keretébe történt át-helyezéséről. Pünkösöd után a törvényhozásnak már alkalma is lesz a jelentéssel érdemben foglalkozni.

Aztán Kossuth Ferencz is ma okolta meg ismeretes rosszalási indítványát a harmincz millió póthitel ügyében. A megokolás nem hozott új momentumot ennek a harmincz millió titoknak megvitatásába. Ellenben báró Bánffy Dezső miniszterelnök az e vitatásában annyi újat mégis mondott, hogy ezt a harmincz milliót a tavalyi delegációnak azért nem lehetett még bejelenteni, mert a pénz ma sincs még elköltve, amint híresztelik, csak a megrendelések történtek meg.

A felvilágosítás után a többség mellőzte Kossuth indítványának napirendre tűzését.

A képviselőház ülése.

Az elnök betelentései után Szulyovszky Dezső bejelenti a mentelmi bizottság jelentését Papp Elek ügyében. Majd Lukács László pénzügyminiszter terjeszti be jelentését az államvasuti gépgyárak és a diósgyőri vasművek adminisztrációjának a pénzügyi tárca keretébe történt át-helyezéséről.

Kiadják a pénzügyi bizottságnak.

A harmincz millió.

Következik a rosszalási indítvány megokolása. Kossuth Ferencz rámutat a kiegyezési törvény rendelkezéseire s bizonyítja, hogy a harmincz millió póthitel ügye nagy alkotmányos sérelem, amelyért a parlament előtt a Bánffy-kormány a felelős. Nincs oly állami érdek, amely megkövetelhetné a törvényben megírt eljárási mód teljes mellőzését. A delegáció, amely mindezt megszavaz, az alkotmányosság hátlány lárváját viseli csak és

érzéke sincs a nemzet javai iránt, amikor az általános szegénység s az ugynevezett európai barátságos és békés helyzet idején 30 milliót minden lelki megrendülés nélkül odadob a hadügyi kormánynak. És mit titkolóznak? Ha igaz, hogy a népfölkelést fegyverbe kell állítani, akkor tessék nyíltan megmondani, hogy a népfölkelés számára nincs fegyver, ezt kell megszerezni. Tessék tehát nyíltan fellépni és alkotmányosan kérni erre a költséget. Ez a titkolózás gyanút kelt mindenfelé. Kihalt-e már a hazaszeretet és kötelességérzet a többségből annyira, hogy nem képes hazafias magatartásra szorítani a delegációt? Bánffy a hadügyi bizottságban kijelentette, hogy hozzájárult ahhoz, hogy harmincz millió elköltessék titokban, anélkül, hogy még a múlt évi novemberi delegációnális ülésnek bejelentett volna. Feleljen ezért a miniszterelnök az országnak. Ez könnyen fog menni azzal a többséggel. Mert bármennyire sérti meg a kormány az alkotmányt, többsége érzéketlen lesz minden nemzeti érdek iránt. Ajánlja rosszalási indítványa elfogadását. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Tisztelt Ház! (Halljuk, Halljuk!) Szemben Kossuth Ferencz képviselő ur indítványával, melyet felolvasni volt szives, arra kérem a tisztelt Házat, hogy ezen indítványt tárgyalásra ki ne tűzni méltóztassék. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon. Gondoljuk!) Nem forog fenn tisztelt Ház szüksége, hogy ezen indítvány tárgyalassék, (Zaj balfelől) mert azok, amik abban foglaltatnak, nem felelnek meg a valóságnak (Mozgás a szélsőbaloldalon.) és azok, amiket beszédében elmondott Kossuth képviselő ur, nem alaposak. (Ellentmondás a szélsőbaloldalon.) Hát tisztelt Ház, igen is én a delegáció albizottságának tárgyalása alkalmával bejelentettem s ezt fenntartom most is, hogy úgy a delegáció elé terjesztett közös költségvetés összeállítása tekintetében mint az azzal kapcsolatban szükségesnek mutatkozó 30 millió póthitel tekintetében, a közös kormánnyal egyetérték és azzal szolidáris vagyok, (Zaj a szélsőbalon.) De, tisztelt Ház, az volna a hiba, ha nem úgy járnék el, mert akkor szegném meg a törvényt, akkor követnék el mulasztást. (Helyeslés jobbfelől.) A Kossuth Ferencz képviselő ur által hivatkozott XL. §-a az 1867. 12. törvény-cikknek, igen is azt rendeli, hogy a közös költségvetés általában a közös szükségletek a két állam kormányainak egyetértésével és hozzájárulásával állapittassanak meg. Tehát midőn a költségvetés, ezzel kapcsolatosan a póthitel iránti előterjesztés a delegáció elébe jött, az a magyar kormány hozzájárulásával, tudatával és helyeslésével történt. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon. Mikor már elköltötték!) És, tisztelt Ház, ez alkalmat fél kell, hogy használjam arra, hogy bejelentsem, miszerint minden ezzel ellenkező híresztelésök egészen alaptalanok. Az lehetetlen dolog, hogy a magyar kormány hozzájárulása nélkül létesüljön ilyen költségvetés, valamint lehetetlen dolog, hogy ilyen kiadások törvénytelenül foganatosíttassanak; mert, tisztelt Ház, amint mi a törvényvetet szigorúan megtartjuk, úgy a közös kormány is tudja, mi a joga, mi a törvények iránti kötelezettsége. És, tisztelt Ház, a kormány teljes tudatában van annak, hogy a költségvetés maga, mint a 30 millió póthitel az ország érdekében szükséges, tudatában van annak, hogy a véderő fejlesztésére, a véderő harc képességére való tekintetben olyan irányban kellett intézkedni.

Itt szükségesnek látom a képviselő urat figyelmeztetni, hogy az előbb idézett törvény értelmében a közösügyi költségek évi megállapítása a delegációk hatáskörébe van utalva és így azok vannak hivatva, sőt egyedül azok illetékesek megbírálni, hogy a költségvetés, illetőleg szükséglet helyes-e, alapos-e; azok illetékesek megállapítani, hogy helyesen járt-e el a kormány a póthittel illetőleg, indokolt-e annak kérése a engedélyezhető-e a póthitel. Különben az egész kérdés felvetése még időelőtti is, amennyiben e kérdéssel eddig még csak az előkészítésre hivatott albizottság foglalkozott.

De, t. Ház, Kossuth Ferencz képviselő ur tévedésben van, midőn azzal vádolja a kormányt,

hogy a 30 millió póthitel használatához való hozzájárulásával az alkotmányos formát megsértette és elmulasztotta törvényes kötelességét. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Hát, t. Ház, nem így van. Hiszen a 30 millió póthitel nem költött el, nem vétett igénybe; mint ahogyan a költségvetésben van és mint ahogyan a 30 millió póthitel tekintetében intézkedés történt. (Mozgás és felkiáltások a szélsőbaloldalon: De már elköltötték! Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) A 30 millió póthitel most a delegációtól kéri, és a delegáció megszavazása folytán fog felhasználhatni. Kossuth Ferenc képviselő ur tévedésben van, ha azt állítja; csak abban nincs tévedésben, amit pedig nem állított, hogy ezen szükségletről tudomása volt a kormányoknak már a múlt év folyamán, tehát tudomásával történtek a megrendelések... (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ahá! Tehát megrendelések! Élénk mozgás a szélsőbalon: Elnök csenget.)

A megrendelés és a szállítás közt egy kis különbség van; talán méltóztatik ezt tudni. (Helyeslés jobbfelől. Derűtség a szélsőbalon.)

Méltóztatnak ezt nevelésnek találni? (Zaj.)

Elnök: (csenget.) Csendet kérek!

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Tehát, tisztelt képviselőhöz, Kossuth Ferenc képviselő urnak egészen téves az az állítása, hogy itt engedély nélkül kiadások történtek volna, sőt ellenkezőleg, most a 30 millió póthitel tekintetében a kormány egészen a törvényes állásponton van, (Mozgás és ellenmondások a szélsőbaloldalon.) a törvényes formák szem előtt tartásával jár el, sőt szem előtt tartásával jár el az 1897. évi XX. törvényzikk 16. szakaszának, mely az állami számvitel szabályozásáról szól, mert ezen törvény állapítja meg, hogy amennyiben póthitelek szükségletnek, azokat a kormány külön kéri. Kéri most a delegációt, mert a delegáció illetékes; a delegáció illetékes megállapítani a költségvetést, a delegáció illetékes ebben határozni és az országgyűlés, amint Kossuth Ferenc képviselő ur helyesen mondotta, az 1867-ik évi XII. törvényzikk 41. szakasza értelmében magára a tétel összegére nézve nyilatkozásokba és tárgyalásokba nem is bocsátkozik.

Mindezekre való tekintettel, nem lévén megsértve sem a törvény, sem a parlament joga, nem látom szükségét annak, hogy ezen indítvány érdemében tárgyalassék és kérem azt mellőzni. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj szélsőbalon.)

Kossuth Ferenc: Harmincz milliót nem költötték el, mondja báró Bánffy. De ha megrendelték a fegyvereket: akkor ki is fogják azt fizetni, Bánffy pedig elismerte, hogy megrendelték. Ismételt kéri indítványának napirendre tűzését. (Helyeslés a szélsőbalon.)

A többség mellőzi az indítvány napirendre tűzését.

A hitelszövetkezetek.

Következik a hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása.

A 15. szakasznál Major Ferenc támogatja Ivánka Oszkár módosítását, de Erdély Sándor igazságügyminiszter az összes módosítások mellőzését kéri, mert ő ragaszkodik az ötszörös felelősség elvéhez.

A többség a szakaszt változatlanul fogadja el.

A 17. szakasznál Komjáthy Béla kéri a második kikezdés elhagyását. Polónyi Géza támogatja a módosítást. Neumann Ármán előadó a szakasz eredeti szövegét ajánlja.

A Ház a módosítást mellőzi.

A 18. és később a 23. szakasznál Komjáthy Bélának megint van módosítása, de a többség a szakaszokat változatlanul fogadja el.

A 23. szakasznál Makfalvy Géza indítványozza, hogy a közgyűlési határozatok ellen tizenöt nap alatt felelkezni lehessen s hogy bizonyos esetekben csak egyfoku felfolyamodásnak legyen helye. Erdély Sándor igazságügyminiszter a módosítást elfogadja.

A Ház is.

A 30. szakasznál Meltz Oszkár módosítást ajánl. Polónyi Géza az összeférhetlenségi kérdést veti fel. Módosítást ajánl, hogy a képviselő ne lehessen a szövetkezeti igazgatóság tagjára, ugy a közigazgatási tisztviselő, a bírók, tényleges szolgálatban levő katonák sem: mert az mégis furcsa, hogy Neumann ur az állammal állandó szerződéses viszonyban levő pénzügyi igazgatósági tagja

s itt most előadó, Hieronymi ur pedig, az agrár-bankos, itt szavaz. (Mozgás.)

Neumann Ármán: Nem vagyok igazgatósági tag! (Zaj.)

Makfalvy Géza azt kívánja, hogy aki igazgatósági tag: legalább egy törzsbetétje legyen, ezért indítványozza, hogy igazgató csak szövetkezeti tag lehessen.

Komjáthy Béla töröltetni kívánja azt, hogy a hitelkerék erkölcsiségére nézve az igazgatóság véleményét mondhasson.

Erdély Sándor miniszter csak a Komjáthy-féle módosítást fogadja el.

Neumann Ármán előadó ismételt kijelenti, hogy semmiféle társulatnak sem igazgatósági tagja.

A többség ezután a szakaszt Komjáthy módosításával fogadja el.

Öt perc szünet után a 41. szakasznál gróf Tisza István azt a módosítást nyújtja be, hogy főlzárolás esetén a főlzárolás nem tiz, hanem ötven százaléka jótékony célra fordíttassék s ne osztassék szét nyereség gyanánt. Kammerer Ernő ellenzi ezt az indítványt, Erdély Sándor miniszter azonban elfogadja és a többség is.

A 46. szakasznál Kossuth Ferenc annak illusztrálására, mennyire elzárkózik a kormány az ellenzék módosításai elől, elmondja, hogy 6 már a pénzügyi bizottságban indítványozta, hogy ezt a szót: „hogy”, helyettesítsék ezzel: „hogy” s ime a javaslatban mégis benne van a: „hogy”. Most megismétli indítványát.

Báró Bánffy Dezső: Elfogadjuk az indítványt. (Derűtség.)

Meltz Oszkár a 47. szakasznál azt a módosítást nyújtja be, hogy a jelen törvényben kontemplált kedvezéseket adják meg azoknak a szövetkezeteknek is, amelyek nem e törvény értelmében alakultak ugyan, de alapszabályaikat e törvény értelmében átalakították.

Makfalvy Géza ehhez pótmódosítást ad be s a pénzügyminiszterrel fölvilágosítást kér.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy a Makfalvy módosítását elfogadja.

A Ház ilyen értelemben határoz. A vitát holnap folytatják.

KÜLFÖLD.

Chamberlain beszéde. Pétervárról táviratozók: A „Journal de St.-Petersbourg” azt mondja: Konstatálni kell, hogy Chamberlain beszédét az európai sajtó nem fogadja jól. Nehezen is lett volna másképpen lehetséges, mert az a hang, melyet ez az államférfi használ, nem alkalmas olyan közeledések megkönnyítésére, amelyeket ő maga is helyesnek tart. A lap idézi Chamberlain beszédéből a szövetségekre vonatkozó részt és így folytatja: Valamennyi lap kiemeli a különbséget e hang és ama hang között, amelyet G o s c h e n használt, amikor kifejtette azokat az előnyöket, amelyek Angliára nézve elszigeteltségéből származnának.

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

Megtörtént a nagy meglepetés: a spanyol hajóraj Cervera admirális vezetése mellett befutott a havannai kikötőbe. A nagy titok tehát kipattant: a spanyol hajóraj a parti ütegek fődöze mellett döntő tengeri csatát akar provokálni a havannai öbölben. Az a néhány amerikai hadihajó, amely a blokádteljesítést affektálta, nagy gyorsasággal el-távozott.

Hogy vajjon az amerikai hajóraj felveszi-e a küzdelmet erre az, invitere a spanyolokkal az még nem bizonyos.

A kubai spanyolok öröme rendkívül nagy afölött, hogy a spanyol tengeri haderő megérkezett. Ez az öröm nagyon is érthető, mert ilyenénképen az amerikai flotta egyelőre el kell, hogy ejtse Havanna bombázásának a tervét.

Amint eddig a spanyol hajórajról nem tudott semmit a világ, azonképen most az amerikai flottáról sem tudni, hol tartózkodik. Annyi azonban bizonyos, hogy S a m p s o n és S c h l e y admirálisok flottáikat most már egyesíthetik a döntő ütközetre.

A mai nap érkezett távirati tudósításaink a következők:

A spanyol hajóraj megérkezett.

Madrid, május 20.

A spanyol hajóraj ma minden baj nélkül megérkezett Santiago de Cubába. Santiago előtt két amerikai hajót talált, amelyek erre a legnagyobb gyorsasággal távoztak. Midőn S a g a s t a miniszterelnök a hajórajnak Santiagóba érkezését tudató táviratát a királyi palotába küldte, a regens-királynő már pihenni tért, de midőn e hírről értesült, azonnal elrendelte, hogy Cervera tengernagynak táviratilag fejezzék ki szerencsekívánatait.

Madrid, május 20.

Kubai táviratok jelentik, hogy Cervera hajóhadát az egész útja alatt nem érte baleset, semmiféle ellenséges hajóval nem találkozott és sértetlenül érkezett Santiago de Cubába. A hajóhadnak, amelyről Havannában türelmetlenül vártak híreket, a megérkezése az egész szigeten óriási lelkesedést keltett. Mindenfelé lelkesen éltették Spanyolországot. Attól tartottak, hogy az amerikai hajók be fogják szüntetni a blokádot és eleje fognak menni a spanyol hajóhadnak. Azt a körülményt, hogy a spanyol hajóhad minden baj nélkül futott be a kikötőbe, úgy magyarázzák, hogy az amerikai hajók el akarták kerülni a spanyol hajórajjal való összeütközést. Az egészségi állapot és a fegyver a spanyol hajókon kitűnő.

Madrid, május 20.

Az új kabinet ma mutatkozik be a cortesben. A kamarában R o m e r o R o b l e d o valószínűleg szóba hozza a legutóbbi miniszterválságot. A tengerészeti miniszter dicsérlet nyilatkozott Cervera tábornok utjáról és Kubába való szerencsés megérkezéséről, amelyben a spanyol tengerészet kétségtelen sikerét látja. Ezért tehát elismeréssel kell adózni a derék tengerészek iránt, akik ezt a sikert érték és azok iránt, akik azt rendelkezéseikkel előkészítették. Szerencsés eseményként üdvözli azt, hogy a hazai tengerészet első cselekedeteinek egyike ilyen nagy sikerrel járt.

New-York, május 20.

A „New-York Herald” jelenti Washingtonból, hogy a tengerészeti kormány az éjjel felhivatalos jelentést kapott Cervera tengernagy hajóhadának Santiago de Cubába való érkezéséről.

A cienfuegos-i ütközet.

Key-West, május 20.

A Cienfuegosnál vívott legutolsó csatában állítólag 300 spanyolt öltek meg és több száz megsebesült. A part mentén nagy károkat okoztak.

Meghíusított patraszállók.

A quantariamai öbölben két amerikai hadihajó ágyutüz mellett kísérelte meg a kikötést, amit azonban egy spanyol ágyunaszád és gyalogság megakadályozott. A hajó nem sérült meg. Az ellenséges hajók elvitorláztak.

A hadifoglyok kicserélése.

Havannah, május 20.

A havannahi angol konzul kérelmére megengedték a „World” két tudósítójának az amerikaiak által elfogott néhány spanyollal való kicserélését.

Henrik herceg Manillában.

Berlin, május 20.

Madridból és Brüsseltől érkezett egyhangzó táviratok szerint Henrik porosz herceg a kínai vizekről Manillába hajózik. Berlinben a hercegnek erről az utjáról semmit sem tudnak.

Spanyolország szövetsége.

London, május 20.

A „Times”-nek azt jelenti Madridból, hogy ott az az eszme merült föl, hogy Spanyolország területi áldozatokkal megvásárolja egy idegen hatalom aktív segítségét.

Az új spanyol külügyminiszter.

Páris, május 20.

Leon y Castillo spanyol nagykövet mégis arra határozta el magát, hogy az új kormányban elvállalja a külügyi tárczát. A nagykövet még ma este Madridba utazik.

Franciaország és az Unio.

London, május 20.

A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: A külügyi hivatal tisztviselői és a francia nagykövetség között legutóbb tanácskozások folytak, amelyek olyan megegyezésre vezettek, amely biztosítja az Egyesült-Államok és Franciaország között való hagyományos barátsága fenmaradását. A tanácskozások kiderítették továbbá, hogy a két kormány mindegyike a legteljesebb bizalmat veti a másiknak barátságos magatartásába. A francia hatóságok kijelentették, hogy a párisi sajtó elitélő nyilatkozatai radikális lapoktól származnak, amelyek nem képviselik a kormány nézetét.

Havanna esetleges bombázása.

Nemsokára meg kell barátkozni azzal a gondolattal, hogy Havannát ostromolni fogják. Havanna megerősített város, amely ellent fog állni az amerikaiak ostromának, amíg Blanco marsall helyén marad. Mint minden nagy kikötővárosban, úgy Havannában is képviselve van minden világrész kereskedő népe és így nagy számban vannak az Egyesült-Államok polgárai közül, akiknek élete a város ostroma, blokádja vagy lövetése esetén veszélyeztetve volna.

A város fekvése a kikötő bejáratára és az erődítményekre való tekintettel olyan, hogy a város kíméléséről nem igen lehet szó. A néhány száz méter széles és majd kétezer méter hosszú kikötő-bejárat nyugati és keleti partjai magasan fekszenek, keletre 50, nyugatra 20 méter magasak. A part védelmi művei a tenger közelében vannak, sőt egyes erődítmények a külváros házait érintik, úgy, hogy egyenesen ki vannak téve a hajók ágyuzásának, míg a mélyebben vagy a kikötőben fekvő házakat minden golyó érheti, amely tulmegy a védelmi műveken. Habár az erődítmények több mérföld hosszú területet fednek és így nincsenek minden erődítmény mögött házak, épe védelmi művek nagy terjedelme teszi a helyzetet veszedelemessé Havannára nézve.

Az ellenséges admirális bárhol kezdi is meg támadását, az teljesen egyre megy. Valószínű azonban, hogy az erődítmények egyik szárnyát kezdi meg lövetni, vagyis koncentrikusan fog támadni és így minden hibás lövés, amelyet az erődítménynek szántak, a városban fog kárt tenni. A kikötő bejáratához közel fekvő védművek még régi divat szerint épültek és csak nagyon kevés ellentálló képességük van. Azonkívül olyan feltűnőek, hogy szinte céltáblaként kínálkoznak az ellenséges ágyuk számára. A havannai kikötő régi, megrozsdásodott Armstrong- és Parrot-ágyúit a csak kissé távolabb fekvő páncélos hajókban komolyabb kárt nem okozhatnak, míg ellenben az ellenséges ágyuk minden egyes golyója újabb rést fog ütni az amúgy is roskadozó falakon. Sokkal jobban vannak védve a keleti és nyugati erődítmények, mert ezeknek legalább van egy pár 25—30 centiméteres ágyújuk. (Krupp-Ordoncz-Armstrong.)

A kikötő nyugati oldalán fekvő santa clara-i út, úgy látszik, a legerősebb, mert 8 nehéz ágyúja van. Ezzel ugyan nem mondtunk sokat, mert mit tehet ez a nyolcz ágyú, ha egy, 50—60 nehéz üteggel és az ennek megfelelő könnyű tüzérséggel ellátott flotta operál ellene megfelelő lötésvonalban. A spanyol budget a parterődtiményeket és a flottát mindig mostoha gyermeknek tekintette, mivel egyéb kiadásai is voltak. Elképzelhető, hogy milyen lehet a havannai erődítmények ágyufőlszerelése, ha még arra sem volt Spanyolországának elegendő pénze, hogy elsőosztályú hadihajóit kellően felszerelje.

TÁVIRATOK.

Spaun marad.

Bécs, május 20. A „Wiener Allg. Zeitung“-nak jelentik Budapestről: Kállay közös pénzügyminiszter és Krieghammer közös hadügyminiszter beszédei a magyar delegációban nem desavouáltak azt, amit báró Spaun altengernagy mondott. Báró Spaun lemondására semmiféle ok sem forog fenn, mert báró Spaun ő felsége által kinevezett katoná, aki hivatalos cselekedeteiben legfelsőbb megfigyelés szerint és a többi ressortminiszterekkel teljesen egyértelműen jár el.

Az osztrák hírlapbélyeg megszüntetése.

Bécs, május 20. A „Waage“ német irodalmi lap holnapi száma interviue-t fog közölni, amelyet egyik munkatársa dr. Kaizl osztrák pénzügyminiszterrel folytatott. A miniszter a következőket mondta az újgírónak:

— Nem akarom eltávolítani nézetemet a hírlapbélyegről. Ez egy teljesen elavult intézmény, amelynek megszüntetését indokolja az, hogy az újságot műveltségterjesztő hivatásában akadályozza.

És mikor az interviuoló azt kérdezte a minisztertől: És exzellenziád meg akarja szüntetni a hírlapbélyeget, a miniszter azt felelte:

— Bizonyára meg akarom szüntetni. És ezzel egy nyomtatványra mutattva így szólt: Tudja mi ez? Ez már az a kész törvényjavaslat, amelyben a hírlapbélyeg eltörlése ki van mondva.

Az időpont felől már nem nyilatkozott oly határozottsággal a miniszter:

— Október előtt semmi esetre. Hogy mikor lesz meg, azt nagyon hamar meg fogja tudni.

A főtanács ülése.

Bécs, május 20. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa kedden ülést tart, amely alkalommal a két kormánynak a relációkból származó nyereségre vonatkozó jegyzékeit a főtanács elé terjesztik. (N. W. T.)

A Zola-pör.

Páris, május 20. Labori és Clemenceau védő ügyvédek egy tegnap megtartott konferencián elhatározták, hogy a hétfőre kitűzött tárgyaláson, mindjárt annak kezdetén, semmisségi panaszt emelnek az új eljárás ellen. Nagyon valószínű, hogy ezután a pör érdemleges tárgyalására egyelőre nem kerül a sor. A védők vasárnap ismét tanácskoznifognak. (N. W. T.)

Hanotaux tanácsa.

Frankfurt, május 20. A „Frankfurter Zeitung“-nak jelentik Konstantinápolyból: Török hírek szerint a francia külügyminiszter azt tanácsolta a görög királynak, hogy sajátkezűleg irt levélben kérje fel Numa Droz-ot, aki szintén jelölt volt a krétai kormányzói állásra, hogy kísérje el György herceget Krétára, hogy a reformok keresztülvitelében segítségére legyen.

Nikita Londonban.

London, május 20. Nikita montenegrói fejedelem itteni látogatását mint családilátogatást fogják fel. A herceg ugyanis a Batteneberg-családdal sógorságban áll. (N. W. T.)

Jellasic emléke.

Zágráb, május 20. Jellasic bán halálának évfordulója alkalmából a Márk-templomban requiem volt, amelyen a koalíció korifeusai és néhány nyugalmazott tábornokon kívül csak igen csekély számú közönség volt jelen. Feltűnt az egyetemi ifjúság távolmaradása. A Jellasic-szobron egyetlen koszorú van: Mazzura doktoré.

Timar pusztulása.

Amsterdam, május 20. A Timar szigetén dühöngött forgószél hatása iszonyu. Három város elpusztult. 10,000 ember meghalt. Timar város öble tele van holttestekkel.

Stojalovski ügye.

Lemberg, május 20. Stojalovski páter, akit több lap azzal gyanúsított, hogy hazáját az oroszoknak elárulta, két lapot becsületértéért beperelt.

HIREK.

Gladstone halála.

(Távirati tudósítások.)

A great old man a ravatalon fekszik s körülötte gyászol az egész civilizált világ.

A részvét táviratok halommal érkeznek a világ minden részéből a gyászoló családhoz s most, hogy a szabad eszmék nagy agitátora némán és mozdulatlanul fekszik az örökkévalóság küszöbén, elnémul a politikai ellenfelek kritikája s általánossá válik a közös veszteség érzése.

A 19-ik század utolsó évtizedeinek közéleté egy nagy elmével és nagy szívvel lett szegényebb, a westminsteri apátság pedig egy nagy halottal gazdagabb; egy nagy halottal, aki a pantheon néma társadalmában is a legelőkelőbbek közé fog tartozni.

Gladstone haláláról beérkezett távirataink a következők:

A részvét Angliában.

London, május 20.

A hétfőre tervezett udvari bál elmarad, szintegy Salisburynek holnapra tervezett fogadó estéje is.

A londoni nagy napilapok, amelyek tegnap külön kiadásokban adták hírül Gladstone halálát, ma még mindig a haláleset nagy jelentőségének a behatása alatt állanak s valamennyien gyászkeretben jelentek meg. Pártkülönbség nélkül elismerik nagy érdemeit s hangsúlyozzák, hogy Gladstonenál egy egész korszak ért véget.

A konzervatív lapok átsiklanak Gladstone-nak az ő szempontjából való nagy tévedései fölött és magasztalják nagy szellemi képességeit.

A kritika elnémult. A „Times“ így végzi be cikkét: Megadjuk a tisztelet adóját annak a fenséges alaknak, aki a brit névre örök dicsőséget hozott.

A „Standard“ többek közt azt írja: Vele a régi iskolából való brit államférfiak legutolsója száll a sirba. A részvét táviratok egymásután érkeznek nagy tömegekben.

Lord Salisbury azt táviratozta, hogy: „Az agóniából való megváltását, amely agónia az egész nemzetet oly hosszú időn át tartotta szomorúságban, nem panaszolhatom fel.

Faure elnök a következő táviratot intézte Gladstone-néhez:

Az első akarok lenni, asszonyom, azok között, akik részt kérnek abból a fájdalomból, mely önt férjének elhunytával érte. Nagy szabadságszeretetével, politikai ideáljainak nemességével, Mr. Gladstone úgy nemzetének, mint az emberiségnek a legnagyobb szolgálatokat tette.

Mac Kinley az amerikai nép nevében a londoni amerikai nagykövet útján legbensőbb részvétet fejezte ki: „A legmodernebb államművészet legjelentékenyebb képviselőjének elhunytá fölött.“

Miklós, montenegrói fejedelem közvetlenül Londonból való elutazása előtt a következő sorokat intézte a „Daily Chronicle“-hez:

Nagy-Britannia, az önök hazája, gazdag a jelentékeny és zseniális emberekben. Az azonban, aki most halt meg, igaz barátja volt az én országomnak. Hogy őt elvesztettük, az engem igen fájdalmasan érint.

Ő tollával és lángoló szavával támogatott bennünket és az ő „Hands off“-ja még most is visszhangzik a Balkán félszigeten. Tisztelet ezen kitűnő férfiú emlékének. Békesség az ő halhatatlan lelkének. Montenegrónak hálától eltelt népe hódolattal áldoz az ő felejtethetetlen emlékének.

Érdekes a „Morning Post“-nak a cikke, melyben kifejti, hogy Gladstone a nemzetközi életben nem játszott olyan domináló szerepet, mint Richelieu vagy Bismarck. Az ő helye az államférfiak ama másik osztályának az élén van, akik közé tartozott az ő-korban Cicero, az új-korban Thiers.

Az eddig ideérkezett jelentésekkel ellentétben, melyek a legnagyobb elismeréssel emlékeztek meg Gladstone-ról. Reelmout parnellista-rezér lapja a dublini *Independence* így ír Gladstone-ról:

Gladstone képességei csodálattal töltik ugyan el az embert és szenvedései megérdemlik a rokonszenvet, de egész nyíltan be kell azt is vallani, hogy nem egy szempontból Irország legnagyobb ellensége volt. Parnell géniusza rábirta ugyan arra, hogy a home-rule-eszme hívének szegődjek, de azért annyit vétkezett Irország ellen egyinaga, mint az egész jelenlegi nemzedék együttvéve, mert annak a mozgalomnak a megindítója volt, amely Parnell lemondására vezetett.

Az antiparnellista párt nyilatkozata.

London, május 20.

Az antiparnellista párt, amelyhez tudvalevőleg az ir képviselők nagyobb része tartozik, Gladstone halála alkalmából a következő kijelentést tesz:

Az ir nemzeti párt kifejezi mely fájdalmát William Ewart Gladstone halála felett, aki a legnagyobb volt az angolok között és aki nemzetünk igaz barátjának mutatta magát. A párt kijelenti, hogy Irland érdekében tett szolgálatai és áldozatkészsége biztosítja minden időkre felejthetetlen emléket az ir nép szívében.

Bismarck Gladstoneról.

Berlin, május 20.

A „Berliner Neueste Nachrichten”, amelynek összeköttetései Friedrichsruheral általánosan ismertek, Bismarck nézeteit írja meg Gladstone-ról:

A lap első sorban azt a nem egészen új dolgot konstatálja, hogy Gladstone a német-francia háború alatt nem egészen kifogástalan semlegességet tanúsított. A háború után sem lehetett őt valami nagy németbarátnak mondani. Magánleveleiben pedig nagyon magas állású egyéneknek adott nagyon sok veszélyes tanácsot, amelyek Bismarck helyzetét a 70-es, 88-as években nagyon megnehezítették. Azután így folytatja a lap:

Gladstone eredetileg papnak készült, theologus akart lenni. Innen van az, hogy olyan nagyon szított az angol felső egyház római-kodó részéhez, amely az anglikánusokat, romai és görög katolikusokat egy nagy szövetségben akarta egyesíteni. Ebből a körülményekből lehet aztán némely olyan tényeket is megmagyarázni, melyek különben Gladstone életében érthetetlenek volnának.

Orosz lapok Gladstoneról.

Pétóvár, május 20.

A lapok rendkívül meleg hangon búcsúztatják szentelnek Gladstonenak.

A hivatalos lap így ír: Nagy-Britannia e századbeli legnagyobb államférfiainak egyikét veszítette el, a világ és a szláv nemzetek pedig egy nagy emberbarátot.

A „Journal de St. Petersburg” ezeket írja: Anglia épen most veszítette el egyik legnagyobb államférfiát, aki országának történetében e század egész második felében igen jelentékeny szerepet vitt. Gladstone, aki már néhány év előtt visszavonult a politikában való tényleges részvételtől, megőrizte lelkének azt a derűs voltát és érzelmeinek azt a magasztosságot, amely általános csodálat tárgya volt. Gladstone kimagasló egyénisége azok közé tartozik, akik egész nemzetüknek tiszteletet szereznek azokkal a jócselekedetekkel, amelyeket hazájuk határain túl messze gyakorolnak. Lángoló buzgalommal karolva föl mindent, ami előkelő, szakadatlanul azon dolgozott, hogy az igazság és emberiség eszméit juttassa diadalra. Az ő nagy lelke mindig a világosság felé törekedett. A keresztény felebaráti szeretet érzésétől a legnagyobb mértékben áthatva, a hatalom gyakorlásában ő csak eszközt látott arra, hogy megvalósítsa azokat az eszméket, amelyeket vallásos érzülete sugalmazott neki. Magánéletének rendkívüli egyszerűsége még növelte tekintélye fényét. Egész hosszú életén keresztül soha nem lankadó, igaz tiszteletet parancsoló nagy munkássága eltörhetetlen nyomokat hagy az emberiség emlékezetében. Az a tisztelet,

amelyben emléket mindenütt részesítik, megerősíti azt a tényt, hogy az emberiség mindig azokat az államférfiakat helyezi az első sorba, akiket a legszélesebb körű, leglelkesebb szempontok vezérelnek.

A „Novoszt” azt mondja, hogy az utókor mindig tiszteletben fogja tartani Gladstone emlékét, mint nagy nemzetgazdát, kitűnő szonokét és politikusát, de különösen mint emberbarátát a szó legjobb és legnemesebb értelmében.

A „Novoje Vremja” azt hiszi, hogy Gladstone halálával véget ér az ő senki által kétségbe nem vont erkölcsi diktatúrája Angolországban. Az angol szabadelvűeknek most új vezért kell keresniök, aki, ha nem pótolhatja is Gladstonet, de legalább össze tudja gyűjteni a párteröket.

A „Petersburgszkija Vjedomoszt” így ír: Akár tisztelője, akár ellenese legyen is valaki e kétségen kívül szerfölött nagy szellemnek, be kell vallani a lehetetlenségét annak, hogy szűk keretben ecsetelni lehessen egy oly államférfi működését, aki nemzete sorsát sokféleképpen és mélyrehatóan, néha végzetes módon befolyásolta.

A család fájdalma.

London, május 20.

Gladstone nejét nagyon lesújtotta a férje halála. Tegnap még annyira erőt vett rajta a kétségbeesés, hogy környezete a legrosszabbtól tartott.

Gladstone családja ritka tapintatossággal mellőzte azoknak a részvétiratoknak a nyilvánosságra való hozatalát, amelyeket a királynő és a királyi család intézett hozzájuk.

Mint hogy Gladstone semmiféle utolsó kívánságot nem hagyott hátra aziránt, hogy hol temessék el, a család engedni hajlandó a nemzet közóhajának, hogy Gladstone-t a westminsteri apátságban temessék el. A temetés aligha történik meg csütörtök előtt. Már találtak is helyet hült tetemei számára az északi traktusban, még pedig Gell szobrával szemben.

Gladstone hagyatéka.

London, május 20.

Kevesen tudják, hogy Gladstone szegényen halt meg. Mint hogy az volt az elve, hogy senkinek sincsen joga ahhoz, hogy gazdagon haljon meg, néhány évvel ezelőtt már minden vagyonát gyermekei között felosztotta. Huszezer kötetből álló könyvtárát 1896-ban a fiatal theologusok számára hawardeni birtokán alapított könyvtárnak adományozta. (N. Fr. P.)

A csár részvéte.

London, május 20.

A csár részvéttáviratot küldött Hawardenbe az elhunyt családjához.

Lapunk mai száma 22 oldal.

— Frigyes főherczeg Zirczen. Főrangú vendége volt tegnap Zircz bakonyi városkának. Frigyes főherczeg, az V. hadtest parancsnoka néhány tisztből álló kíséretével terepfelvétele céljából tegnap oda érkezett. A főherczeg egyenesen kifejezett óhajára hivatalos fogadtatás nem volt és csupán Vajda Ödön főpát várakozott reá az állomáson. Megérkezés után azonnal kocsira szálltak és a rendházba hajtottak. Félőrai ottidőzés után jöttek a terepvizsgálat céljából még tegnapelőtt Zirczre érkezett pozsonyi tisztek és jelentést tettek a terepszemle eredményéről. Ezután Frigyes főherczeg tisztjeivel személyesen kiment a felvett és kijelölt helyekre, amivel az egész délelőtt eltelt. Visszajövet ismét kihajtatott az állomásra és elbúcsúzva a főpáttól, visszatért Pozsonyba.

— Falk Miksa kitüntetése. Falk Miksa, a „Pester Lloyd” főszerkesztőjét, aki mint a magyar delegációja tagja most az idén huszonötödik alkalommal a király a Szent István-rend középkeresztjével tüntette ki. Bárányffy miniszterelnök ma még a delegáció ülése előtt találkozott Falkkal és ekkor azt mondta neki:

— Kedves barátom, délután fontos levelet küldök neked. Gondoskodjál arról, hogy valaki otthon legyen, aki átveszi.

Falk nem is sejtette, hogy kitüntetésről van szó és ezt csak akkor tudta meg,

amikor a delegációban rövid előadói beszéde után a miniszterelnök odament hozzá, mondván:

— Gratulálok neked, ő felsége a Szent-István-rend középkeresztjével tüntetett ki.

Ezt a kitüntetést, melylyel régebben a titkos tanácsosi méltóság és a grófi rang járt, Falk Miksa nagyon kiérdemelte és kitüntetése őszinte örömet keltett nagyszámu tisztelői és barátai között. A kitüntetést a hivatalos lap holnap megjelenő száma fogja közölni.

— Bárányffy János. Vizeki és belházi bárányffy János földbirtokos és nyugalmazott hétszemélynök, ma Bécsben, kilenczvenhat éves korában meghalt. Az elhunyt édes atyja volt bárányffy Dénes külügyminiszteri osztálytanácsosnak, akit nemcsak a bécsi főrangú körökben, de a magyar előkelő társaságokban is számosan ismernek és becsülnék. Az elhunyt hétszemélynök holttestét Somogy vármegyébe szállítják, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— Bismarck állapota. Berlinből táviratozzák: Begas Reinhold szobrász, aki Bismarck szobrát készíti Berlin számára, három napig Friedrichsruheban volt. Bismarck rendkívül szívélyesen fogadta és megmutatta neki azokat a termeket is, amelyeket csak a császár látogatása alkalmával szoktak kinyitni. A herczeg egészsége, testi állapota kitűnő.

— Zichy Antal a ravatalon. Zichy Antal tegnap óta ravatalon fekszik. Mintha csak aludnék, arczán a halál tusája semmit sem változtatott. A koporsó ma délig volt nyitva. A ravatal tele van szebbnél szebb koszorúkkal. Az első volt a Tudományos Akadémiáé. A koszoru szalagján ez a fölírás van: „Igazgató- és tiszteleti tagjának a Magyar Tudományos Akadémia.” Az akadémia külön gyászjelentést adott ki a halálesetről. A magyar irodasereg egysége, amelynek az elhunyt egyik alapítója és másodelnöke volt, nem küld koszorút a ravatalra, hanem koszorúválság fejében két szegénysorsu magyar író rendkívüli segélyben részesít. Mikor gróf Károlyi István, az egyesület alapítója és első elnöke meghalt, akkor határozta ezt el az igazgató-választmány és onnan fogva az egyesület minden halottjánál így váltja meg az obligát koszorút. Tegnap délután Wlassics Gyula miniszter, ma pedig Szász Károly és Szily Kálmán tettek részvétlátogatást. Zichy Mihály Nizzából táviratozott, hogy az idő rövidsége miatt bátyjának végtisztességére nem érkezhetik meg. Hétfőn Bécsbe utazik s onnan valószínűleg Zalára megy, hogy kedves halottjától búcsút vegyen. A végrendeletet a jövő héten bontják föl. Zichy Antal halála előtt két héttel levelet intézett az Akadémiához, amelyben viselt tisztségéről, tekintettel betegségére, lemond. A levél a következő:

„Nagyméltóságú Elnök! Mélyen tisztelt Akadémia! Évek óta élek abban a nyugtalanító helyzetben, hogy a Magyar Tudományos Akadémia beligazgatásában s különösen első osztálya vezérletében, mint annak elnöke működve, nemcsak egy érdemeimet és képességeimet messze túlhaladó állást foglaltok el, hanem esetleg valakit arra érdemesebbet szorítok ki s akadályozok abban, hogy a közügynek nálamnál több és fontosabb szolgálatokat tehessen. Kinek pedig Isten kiválóbb talentumokat nem adott, annak erre figyelni egyik legelső kötelessége. Hábózásonnak egy véletlen vetett véget, egyelőre nem látott bal eset által oly csapást mérve testi és lelki épségemre, mely hosszabb időre merőben alkalmatlanná tesz az osztályelnöki tisztnak továbbhivatalára. Kérem tehát a nagydíszú és felelősséggel járó tiszttől való felmentésemet, s annak nemcsak ez alkalommal, hanem eszentul is véglegesen gyors és célszerűbb betöltését eszközésbe vetetni. Fogadja hálámat eddigi nem is érdemelt, meg se szolgálható kegyességért s ama jóindulatért, melylyel egy a Nagyméltóságú elnök ur, mint a többi elnök- és tagtársaim számos botlásaimat elnézni s gyarló iparkodásaimat mindenkor gyámolítani kegyeskedtek, mely örökre hálás szívembe marad bevésve. Mély tisztelettel maradván a Magyar Tudományos Akadémiánál: mélyen lekötelezett szolgálja és érdemtelen tagja. Zichy Antal, Budapest, 1898. május 3.”

Az Akadémia és Kisfaludy-társaság részéről a gyászbeszédet Szász Károly református püspök mondja.

— **Münlich Aurél őrnagy.** Münlich Aurél országgyűlési képviselő, ki a delegáció hadügyi albizottságának, tudvalevőleg, régóta előadója szokott lenni, ma ritka katonai kitüntetésben részesült. Münlich ugyanis a honvédség tartalékában első osztályú századosi rangot visel és mostanában kérte, hogy felülvizsgálati uton a szolgálton kívüli viszonyba helyezték. Ez meg is történt, de úgy, hogy a király ebből az alkalomból **c z i m z e t e s ő r n a g y i** jelleggel ruházta fel Münlich Aurél szolgálton kívüli honvédszázadost. A kitüntetés, melyben ép a delegációnális ülészek alatt részesül Münlich, annál figyelemreméltóbb, mert az egyéves önkéntesi intézmény fennállása óta Magyarországon még nem volt eset arra, hogy egy volt tartalékos, tehát nem hivatásos tiszt a törzstiszti fokot elérje.

— **A tartalékos tisztek felelete.** A napokban megírtuk, hogy a hadügyminiszter megfosztotta tiszti rangjukról azokat a gráci z tartalékos tiszteket, akik részt vettek a szociálista tüntetéseken. E megrendszabályozásra feleletként a gráci z akadémiái körök mozgalmat indítottak, hogy az összes tartalékos tisztek tegyék le tiszti rangjukat. Már eddig is sok tartalékos tiszt bejelentette, hogy leteszi a rangját.

— **Atzél Béla és az új királyi palota.** E cím alatt több lap közölte azt a hírt, hogy a király az új királyi palota berendezésére báró Atzél Bélát kérte fel. Báró Atzél Béla kijelenti, hogy e hír teljesen alaptalan.

— **Oláh diákok memoranduma.** A múlt vasárnapi nagyváradi oláh banketen — mint most utólag kiderült — megint memorandummal operáltak a nekibusult honmentő ifjú románok. A siró-jajgató, szitkozódó, panaszkodó tőzstok alig akartak fogyni, pedig mindössze huszonegyen voltak a bus fiatalok. Mikor aztán már nagyon elszomorodtak az elnyomott románság szörnyű állapotján, egyik ur azt ajánlotta, hogy az általa megfogalmazott memorandumot írják alá a banket résztvevői s hozzájárulás végett közöljék annak tartalmát a ligával s a magyarországi oláhajku fiatalság valamennyi vezetőjével. A memorandumban pedig az állott, hogy: a nagyváradi jogakadémia oláh polgárai megbotránkozásukat és tiltakozásukat fejezik ki a magyar kormánynak ama jogtalan intézkedése fölött, amelylyel a balászfalvai ünnep megtartását betiltotta. Az indítványt „zajos” lelkesedéssel fogadták, a memorandumot pedig, élükön **B o l c a s** Lucian ifjúsági elnökkel nyomban aláírták mind a huszonegyen. A banket annyira zártkörű, annyira titkos volt, hogy még a román intelligenciát sem hívták meg a részvételre.

— **Elített hazaáruló.** Minster író — mint nekünk táviratozzák — aki Metzben hadbíróági hivatalnokokat arra igyekezett rábírní, hogy a háboru esetére megállapított csapatszallítási és mozgósítási terveket neki kiszolgáltassák, hogy ő azokat Párisba küldje, a bírodalmi törvényszék hazaárulás miatt öt évi és egy havi fegyházra s egy évi becületvesztésre ítélte, és kimondta, hogy kiszabadulása után rendőri felügyelet alá helyezendő.

— **Egy gazdag ember öngyilkossága.** Miskolczi tudósítónk táviratozza: Stern Mór gazdag magánzó pillanatnyi elmezavarában a kutha ugrott és belefult.

— **Határozások.** O z s d o l a i G á b r y László földbirtokos, Szabadka szabad királyi város közigazdasági előadója és tisztviselője e hónap 19-én meghalt Szabadkán. — **Fajta József** honvédhuszár-ezredest, az első budapesti honvédhuszár-ezred népszerű parancsnokát nagy csapás érte. Egyetlen fia, **E l e m é r**, honvédhuszár tiszt-helyettes, ma délután 5 órakor rövid szenvedés után meghalt. Az élte virágában levő fiatal tiszt halála bajtársai körében, akik nagyon szerették, igaz részvételt keltett. — **Dr. Moravitz Henrik** jónévű bécsi ügyvéd, János és Lipót Salvator főhercegek jogi képviselője, **S z e m e r e** Attila országgyűlési képviselő apósa, ma reggel Bécében 73 éves korában meghalt.

— **A prágai katasztrófa.** Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk arról a katasztrófáról, melyet Prágában egy hajókázán-robbanás idézett elő. A katasztrófa ügyében — mint **p r á g a i** levelezőnk ma táviratozza —

folytatják a nyomozást. A „Kaiser Franz Josef” gőzhajó első kormányosa azt vallotta, hogy a hajó fedélzetén nem voltak többen, mint harminczan, a kajütökben pedig senki sem volt. Ő maga számolta meg a hajón levőket. Szerinte három ember a katasztrófa után a pal-lón át menekült, 15 embert segélygözősük mentettek meg, hárman pedig életüket vesz-tették. Négy embert ő maga huzott ki a viz-ből. E szerint még öt ember holléte ismeret-len. Mások azonban azt állítják, hogy csak 25 ember volt a hajón.

— **Konfirmáció ünnep.** Szép egyházi ünnep volt tegnap, áldozó esütörtökön, a Deák-terti evan-gelikus templomban. **H o r v á t h** Sándor lelkész mintegy 150 serdülő leánykát és ugyanannyi 14-15 éves ifjút avatott az egyházgyülekezet tagjai so-rába. A konfirmáció ünnepén ott volt **F a b i n y** Teofil volt igazságügyminiszter, akinek az unokáját, **Z s i l i n s z k y** Mihály államtitkár, akinek a fiát konfirmáltak, továbbá számos előkelő fővárosi csa-lád. A szülők gyermekeikkel együtt az ur asztalához járultak. Érdekes, hogy sok olyan gyermeket kon-fermáltak, akinek a szülei Németországból szakad-tak ide. Míg a szülők törlik a magyar nyelvet, ad-dig a fiak és unokák egészen megmagyarosodnak.

— **Esküvői jelenet.** Az Abbazia mellett levő **Z e l e n y é b e n** nagy esküvőre készültek. A vő-legény és menyasszony, mind a kettő gazdag horvát parasztfamiliából való, jó félórával később érkeztek a templomba a kitűzött időnél. A pap ezért szemre-hányásokat tett nekik, amittől olyan dühös lett a vőlegény, hogy rávetette magát a papra és meg akarta verni. A meglepett násznép egy ideig moz-dulatlanul nézte a jelenetet, de nemsokára szétvá-lasztották őket és a vőlegényt átadták a csend-őröknek. Az esküvőből természetesen semmi sem lett.

— **Ellopott dinamit.** Kustély község la-kossága nem valami szelíd erkölcsű; egyike az ország legrakoncztalanabb népének. Gyil-kosság, rablás egymást éri és a szociálistizmus is termékeny talajra talált itt. Most ismét ér-dekes hírt közöl velünk tudósítónk. A hírhedt Kustély községben, az ottani utépítési vállal-kozó dinamitos kamrájába betörték és onnan 200 kilogramm dinamitot és 1200 gyutacsot loptak el. A csendőrség erőiesen nyomoz; mert azt gyanítják, hogy a lopást szociálisták követték el.

— **A gyilkos abbé.** Jassy városának törvény-széke szenzációs pörben folytat vizsgálatot. Egy belga abbé aki az egyik előkelő román nemesi családban hosszabb ideig mint nevelő volt alkal-mazva, egy lakáj meggyilkolásával vádolnak. A ház urnőjének dédelgetett kegyence most a vizs-gálati fogságban várja méltó büntetését. Egész Románia feszült várakozással tekint az é-dekes pör végtárgyalása elé, mert a pör folyamán felszínre kerülő részletekből bepillantást nyerhet a román ne-mesek családi életébe. A bűnpör előzményei a követ-kezők: Jassytól nem messze terül el **W. Hector** román nemes birtoka, Tertzka. A földesur és felesége, egy az egész környéken ünepeelt szépség, 12 évvel ez-előtt Belgiumba utaztak, hogy gyermekeik számára nevelőt szerződtessenek. Az új nevelő minden tekin-tetben megfelelt a várakozásnak. Később, mikor a gyermekek atyja megvakult, a birtok keze-lését is elvégezte, úgy, hogy rövid idő múlva ő lett a birtok tulajdonképeni ura. De az abbé kihasználta a család bizalmát, zsarnok módjára viselkedett, úgy, hogy rövid időn belül minden-kinek a gyűlöletét vonta magára csak a ház csudaszép urnője nem szűnt meg őt továbbra is bizalmával kitüntetni és egyáltalában nem akart a nevelő elbocsátatásába beleegyezni. Pár hónap múlva az asszony veszélyesen megbetegedett és a nevelő kíséretében Heidelbergba utazott, hogy műtétnek vessen magát alá. Az operáció azonban nem sikerült, az urnő meghalt és végrendeletében az abbénak 60 ezer frankot és 1000 frank élet-hossziglani járadékot biztosított. Az abbé most vissza-utazott Romániába, de a család nem akarta többé be-fogadni és a pénzt egy banknál deponálta számára. Az abbé azonban makacsul ragaszkodott állásához és mikor volt tanítvánvai ez ellen határozottan til-

takoztak, a béke apostola annyira megfélemedezett missziójáról, hogy revolvert rántott a fiukra. Egy közelben levő szolga a zajra odasietett, védőleg a veszekedők közé lépett, de vesztére, mert a revol-ver golyója megsebesítette és pár pillanat múlva a szolga meghalt. A katasztrófa közelében dolgozó munkások most a gyilkos üldözésébe fogtak és bizonyára agyonkövezték volna a reverendás me-rénylőt, ha a város prefektusa le nem csitítja őket. A bűntény elkövetőjét erős bilincsekben Jassyba szállították, ahol pár hét múlva fognak fölőtte bírói ítéletet mondani.

— **Vasutasok hálája.** A magyar államvasutak Rudolf koronaherceg egyesülete legutóbbi közgyűlé-sén alapszabályaiba új szakaszt vett fel, amely szerint tagjainak a szolgálat közben ért balesetből származó ügyekben jogvédelmet nyújt. Hogy ezt a szakaszt az alapszabályokba felvehették, abban fő-érdeme van **L u d v i g h** Gyula államvasuti elnök-igazgatónak és **C z i g l y** János miniszteri tanácsos, igazgatónak. Az ő jóindulatukat a vasutasok úgy hálálták meg, hogy az elnökgazdagot és helyettesét a Rudolf-egyesület tiszteletbeli tagjává választották s az erről szóló remek diszokmányt ma Ács György egyleti elnök élén küldöttség adta át nekik. A két igazgató szívesen fogadta a küldöttséget.

— **A mulatság vége.** Egy fiatal gavallér ö-ngyilkosságáról ad hírt zombori levelezőnk. Tegnap reggel 8 órakor egy átmulatott éjszka után forgo-pisztolylyal fölbőlte magát **B i r v a l s z k y** Pé-ter joghallgató, **Z á k ó** Milán országgyűlési képvi-selő unokaöccse és most halálán van. Mi vihette végzetes tettére, azt sejteni sem lehet. Gazdag fia-tal ember volt, s emellett a zombori társaság dé-delgetett kedvence. Az öngyilkosságot megelőző éjet **K o c z k á r** Zsigmond közjegyző házában töltötte, hol **M e z e y** Zsigmond kulai közjegyző tisz-teletére reggelig tartó lakoma volt. **B i r v a l s z k y** viselkedése már itt is feltűnt. Előbb egy kocsisal, majd egy tamburással akart revolvert hozatni, és mikor azok vonakodtak, kocsi-ba ült és **S z e m z ó** Károly nevű barátjához hajtatott. Annak revolverét kézhez véve, e szavakkal költötte fel:

— **Karcsi, agyonlövöm magam.**

A következő perczben vérbe borultan terült el a szőnyegen.

— **A zöldség a mézarszékben.** A keres-kedelmi miniszter elrendelte, hogy a mézarszék-ekben szokásos elárusításhoz külön **i p a r e n-g e d é l y t** váltsanak. Akik a rendeletet be nem tartják, szigoruan megbüntetik.

— **Nyolcszáz ezer frankos lopás.** A párizi **C r é d i t L y o n n a i s e** a napokban egy nyolcszáz ezer frank értékű értékpapirokat tartalmazó csomagot adott postára. A csomagon csak tizen-hatezer frank érték volt jelezve, ami Francia-országban könnyen lehetséges, sőt szokásos is. A küldemény a „Société Foncière Transports” nevű társaságnál volt biztosítva, de nem a jelzett, ha-nem a valódi értékre. A csomag eddig kiderítetlen módon eltűnt a postán és hiábavaló volt a párizi detektívek minden igyekezete, hiába kutattak ki minden zugot és hallgattak ki mindenkit, akiről csak föltehették, hogy tudott a nagyértékű küldemény-ről. Intézkedtek Londonban is, hogy az összes ban-kok kísérik figyelemmel értékpapírvándorlásait, mert a tolvaj valószínűleg ott fog jelentkezni, mi-vel Párison kívül csak Londonban lehet azokat a papirokat értékesíteni.

— **Haroz a király-utcában.** **K ö t z l** Virgil mézároslegény, **K i r á l y** György és **S z t a n k o** Mihály napszámások az éjjel összetűzték a király-és Csengery-utca sarkán **M o l n á r** Béla és **R e-m e t e** József napszámásokkal. A késhegyre menő csetepaté áldozata e két utóbbi lett, kiket annyira összeszurkáltak, hogy eszméletlen állapotban vitték a Rókusha. A késelőket elfogták.

— **Elgázolt kereskedő.** A Nagyvárad melletti Bors vasuti állomáson vezetés szerencsétlenség történt tegnap este. Amint a főváros felől robogó vonat az állomáson megállott, egy elegáns ruhá-zatu magas ur szállt ki egy másodosztályú sza-kaszból. A kalauz épen akkor adott jelt az indu-lásra, s ebben a pillanatban vérfagyasztó, éles sikoltás hallatszott. A vonat azonnal megállott és az idegen férfit összeroncsolt tagokkal, halva huz-ták ki a kerekek alól. A bődögtalan — úgy mondják, — előkelő erdélyi kereskedő.

— A leleményes ácsmester. A „Tribuna” című olasz újság mulatságos dolgot mesél el olvasóinak, amely élénken illusztrálja az olasz finánczok naivitását: Egy olasz városka vámsorompóján egy ácsmester akart átmenni vadonatúj létráival, a melyet megrendelés után készített és most el akart szállítani megrendelőjéhez. Ujabb idő óta a város előljárói azt az épületes dolgot cselekedték meg, hogy a fát is megvámolták és így az ács mestert nem akarták a sorompón áteresztetni, úgy okoskodván, hogy a létra fából van, tehát:

— Ki a pénztárczával! Egy használt létrát vám nélkül is átvihetett volna! — tette hozzá a fináncz.

Az ácsmester egy szóval sem felelt, levette a létrát a válláról, odátámasztotta a vámház falához és a finánczok nagy csudálkozására vagy tiszser fel és leszaladt a létrán. Ezután a létrát megint a vállára tette és a finánczok felé fordulva mondá:

— Használt most már ez a létra, vagy nem?

— Igen.

— Nos, akkor semmit sem kell fizetnem.

Igy szolt és bántatlanul haladt át a sorompón.

— Kézfogó. Reichenauer József magyar királyi posta- és távirótszint eljegyezte Budapesten Margalits Bellus kisasszonyt, dr. Margalits Ede egyetemi tanár leányát.

— Életunt rablógyilkos. A gellérthegy rablógyilkosok egyikével, Fuchs Mátyással, sok baj van a központi gyűjtőfogházban. Multkor örültséget szimulált és dühöngött, amíg jeges-zuhanynyal észre nem térítették. Ujabbán pedig öngyilkossági tervekkel foglalkozik. A legutóbb, amikor a folyosón csallajából sértára kísérték, az első emeleten elterelte a kísértő börtönőr figyelmét és azután hirtelen felugrott az egyik ablakra, amelyen nincs vasrács és le akart ugrani a kövezetre. Az őrnök azonban sikerült Fuchst kabátjánál megragadnia s mindaddig föntartania, míg a börtönőr több társa segítségével visszahozta. Fuchst különben a napokban elszállítják Illavára.

— Rablóvilág a Kaukázusban. Az orosz lapok egyre panaszkodnak, hogy a Kaukázusban elszaporodott rablóbandákat sehogy sem lehet kipusztítani. Ennek főoka az, hogy ott még most is hordozhat fegyvert akárki, és ez a körülmény gyakran a könnyebb természetű szűkölködésben szenvedőkből is rablót csinál. A mult esztendőben száznolczvanegyet fogtak el a csendőrök, harminczötöt pedig agyonlőtték a viaskodásban. A hatóságok jelentései szerint a Kaukázusban több ezer utonálló garázdálkodik, akiknek nagyrésze szibériai szökevény. Egy statisztika szerint Cis-Kaukázsiában 39.000 lakosra esik egy rablási eset, Trans-Kaukázsiában pedig 5000-re. Gyilkosság Cis-Kaukázsiában 29.000 lakosra esik egy, Trans-Kaukázsiában pedig minden 2500-ra. Ha minden fegyveres támadást számítunk, azokból mindenhol átlag 1200 lakosra jut egy, az elizavetpoli kerületben pláne minden 700-ra. A bíróságok kimutatják, hogy száz eset közül hatvanat pillanatnyi fölhevülésben követnek el. Példának okáért két legény együtt ül egy asztalnál a korcsmában.

— Jó bor, mondja az egyik, és megveregeti a palaczkját.

— Nem valami különös, mondja a másik, és a következő pillanatban már késelik vagy karddal szurkálják egymást.

A hatóságok már többször megkísérelték a kardhordást némileg korlátozni, de a lakosság mindannyiszor szinte föllázadt a tervezett új megszorítás ellen.

— Rejtélyes eset. Pozsonyi Béla bács-megyei alszámvevő Zomborból a mult hónap 23-án Bácsba utazott, hogy ott mulábat megigazítsassa. Azóta egyszer irt Zomborba dr. Sági orvosnak, kárve tőle 30 forintot, mert tovább tart a lábígásítás. Az összeget Leitner nevű műszerészhez címzettette. Azóta mult az idő, a hivatalban boszankodni kezdtek, hogy a pontos és rendez tisztviselő, három napi szabadságát meg nem hosszabbítva, emnyire elmarad. Barátai aggodni kezdtek és mint-hogy más cím nem állt rendelkezésre, dr. Sági táviratban megkérdezte a műszerésztől, hogy hol

van Pozsonyi. A felelet az volt, hogy két hét előtt kórházban meghalt. A megye és város közönsége meghotránkozott a bécsi közigazgatási állapotokon, hogy így elföldelnek egy megyei tisztviselőt, anélkül, hogy rokonait vagy a hatóságokat értesitenék.

— Összeeggett kisleány. Berger József házfelügyelő ma délelőtt eltávozott vácz-körut 32. szám alatt levő lakásáról s egyedül hagyta 4 éves Róza nevű leánykáját. A kisleány a takaréktűzhelyhez ment s a kipattanó szikrákban gyönyörködött. Egy kipattanó szikrától tüzet fogott a ruhácskájá s mire a sikoltozásaira a szomszédok az ajtót betörték, teljesen összeeggett. Haldokolva vitték a Bródy-féle gyermekkórházba.

— Rablótámadás. Hogy a közbiztonság Pozsonyban nem állhat valami jó lábon, azt eléggé igazolja a következő eset: Nagy József magánhivatalnok amint tegnap délután a város legszebb kirándulólhelyén, az Elysium mögött sétálgatott feleségével, egyszerre füttyszóra öt mordtekinetű csavargó ugrott ki a sűrűből és Nagyot leteperve a földre, félholtra verték és aztán minden értékes holmijától kifosztották. A szerencsétlen kiránduló most súlyos betegen fekszik lakásán. Éjjélre a rendőrség is készen volt munkájával: elfogta mind az öt gazembert, kik valamennyien foglalkozás nélküli napszámások.

— Gyilkos orvadászok. Lux Terencz uradalmi fővadász már régebb idő óta tapasztalta, hogy a brembergi és nyéki erdőségekben orvadászok pusztítják a vadállományt. Mint soproni tudósítónk írja, tegnap este Lux kiment az erdőbe és lesbe állt. Nem sokáig kellett várnia, mert egy tisztáson megpillantott egy idegen embert; rögtön feléje tartott és elakarta fogni, de az orvadásznak egy czimborája rejtett helyről rálőtt Lux Ferenczre, ki halva rogyott össze.

— Beleugrott a Dunába. Gyulai Hugó lakatoslegény ma reggel a Margit-hidról a Dunába ugrott. A víz lesodorta a bomba-térig, ahol Tóth Frigyes és Peia szén Sándor utászkatonák kifogták. Forgópisztoly volt nála. Azt mondotta, hogy most már agyonlövi magát. A János-kórházba vitték.

— Legjobb minőségű és színtartó harisnyák és sportruházatok a legnagyobb választékban Heyek Adolfin IV., Szervita-tér 8. „Vadászhöz.”

— Linhart Vilmos festő műintézetét ajánljuk színházi díszletek, czimerek, kávéházi és egyéb festések elkészítésére. Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. Telefon.

— Legjobb egyenruhák, legszebb díszöltönyök legolcsóbb libériák Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítókánál Budapest, Károly-laktanya.

Napirend.

Naptár szombat, május 21. — Római katolikus: Timót vt. — Protestáns: Konstantin. — Görög-orosz (május 9.) Izsaiás pr. — Zsidó: Ijor 29. — Napkél: 4 órákor. — Nyugszik: 7 óra 20 perczkor. — Hold kél hajnalban 3 óra 6 perczkor. — Nyugszik este 8 óra 41 perczkor.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. Udvari ebéd a királyi palotában délután 5 órákor.

A főrendiház igazoló bizottságának ülése délelőtt 11 órákor.

A tavaszi löversenyek 9. napja délután 3 órákor.

Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépődíj mellett.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben, nyitva este 6 óráig.

Iparművészeti muzeum és nemzetközi kiállítás nyitva d. e. 9 órától 12 óráig és 2—5-ig.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig és 3—5 óráig.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Muzeum-körut 4.)

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Tavaszi nemzetközi tárlat az új műcsarnokban, nyitva 9-től esti 9-ig. Belépődíj 50 krajczár.

Nemzeti muzeum képtára nyitva délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai 50 krajczár belépő díj mellett tekinthetők meg.

Egyetemi könyvtár nyitva 8—12 óráig.

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

A jassy-i tüntetés.

A május 15-iki román emlékünnap, mint már említettük, nagy tüntetésekkel járt a Románországi Jassyban. Mig a balázsfalvi demonstrációt elmosta a hatósági tilalom és az eső, odaát, az erdélyi román irrendentisták „testvérei” vigan ünnepeltek. Jassy-i levelezőnk most ezeket a részleteket közli a tüntetésről:

A tüntetők a szent Spiridion templomban isteni tiszteletet tartottak s onnan zászlókkal és

zenekísérettel megindult a menet István vajda szobrához. Utközben a liberálisok klubja előtt haladtak el s midőn észrevették, hogy a klub helyisége nincs földszintre, fenyegető hangon követelték a zászló kitűzését. A megijedt liberálisok erre azonnal ki is tűzték a zászlót. István vajda szobránál egy erdélyi származású tanár, Densusia nu mondott izgatató beszédet, majd pedig egy balázsfalvi születésű Brinzen nevű tanuló sorolta fel mindazokat a „szenvedéseket”, melyeket a románok kénytelenek eltűrni az Ázsia nagy állatseregletéből elszábadult vad magyaroktól.

Alig végezte be az ifju szónok e beszédét, a „Solidaritatea” nevű diákegyesület tagjai — előzetes megállapodás szerint — kiadták a jelszót:

„Menjünk Teisanu ezredeshez!”

Teisanu ezredes, a jassy-i hadtest vezérkari főnöke, 40 napos szobafogságát épen most üli; ezt fegyelmi büntetésül kapta azért, mert április végén a liga egy magyarelleses előadásán nemcsak mint főrendező működött közre, hanem az élőképekhez, teljes hadi felszerelésben, 12 dorobáncz-katonát is kirendelt.

Mikor a tömeg abba az utcába ért, amelyben Teisanu ezredes lakik, mintegy 30 lovasrendőr állta el az utat. A tömeg erre kövekkel és botokkal kezdte dobálni a rendőröket, mire azok rohammal tisztították meg az utcát. A dulakodásban a tüntetők közül többen megsebesültek.

Ezzel azonban nem lett vége a demonstrációnak, mert a tömeg ujra összeszedte magát és megindult egyenesen az osztrák-magyar konzulátushoz. A lovasrendőrök azonban egy mellékutcán át elvágtattak az osztrák-magyar konzulátus elé s így az egyre növekedő tömeg visszatért Teisanu házához. Most egy század katonaság szuronyral végkép szétverte a tüntetőket ezt a csoportját. A tömeg másik fele is, amelyik az osztrák-magyar konzulátus felé indult, mihelyt meglátta az elébe került lovasrendőröket, azonnal befordult egy másik utcába, ahol véletlenül ép egy zsidóiskola van; azt azonnal megrohanták és a szó szoros értelmében lerombolták. Folytatásul elkezdtek a zsidók boltjait és lakásait fosztogatni s ha a készenlétben tartott katonaság idejekorán meg nem érkezik, Jassyban a balázsfalvi gyűlés ötvenéves emlékeztetése csinos kis zsidóüldözés lett volna.

A tömeg felbujtói, a tanulók, látva, hogy a policzia és a katonaság nem tréfálnak, kiváltak a tömegből s egyenesen az egyetemre mentek, ahol a rektor előtt kijelentették, hogy nekik a sajnálatra méltó kihágásokban nincs semmi részük, mert ezeket a rendőrség tapintatlan és erőszakos beavatkozása provokálta. Az egyetem nagy termében a műveltebb közönség számára Xenopol tanár épen ekkor kezdette meg felolvasását a balázsfalvi gyűlésről és a tüntetésről jövő diákok aztán ezt a felolvasást hallgatták végig.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Az anyós. Ziegler Klárától, a nagynevű német tragikától, ma este a Vigszínházban egy szürke kis apróságot mutattak be. Címe „Az anyós” és a színlap szerint vigjáték. Egy fiatal férjről van benne szó, aki idáig nem ismerte anyósát — feleségének mostohaanyját — mert az asszonyka valami családi ékszer miatt a mostohával szakított. Ez pedig egy fiatal és szép asszony, aki a mostohaleányával kibékülvén meglátogatja a házaspárt. A férj ekkor fölismeri benne azt a nőt, akinek egyszer nagyban csapta a szelet és nem csekély zavarba jön. Csak akkor lélekzik föl, amikor az „anyós” a következő vottal elutazik. Ez az ódon kis történet az írói tehetségnek megdöbbentő hiányával van elmondva. Ziegler Klára, a nagy tragika, bebizonyította, hogy akkor is, ha vigjátékot ír, csudálatosan tragikus tud lenni. A csöppséget Kalmár Pirokka, Haraszi Hermin és Tapolczai adták elő. Az est javarésze azután következett, amikor Bernardinak, ennek a genialis olasznek tapsoltak ördögös mutatóványaiért. Bernardi különben fellép még vasárnap, hétfőn és szerdán.

* A király képvásárlását. Ő felsége a király, aki tegnap megnézte a műcsarnok tavaszi kiállítását, mint az előző években, az idén is nagyobb összeget utalványozott képvásárlásra. Az ő felsége számára megveendő műveket közelebb fogja kijelölni a képzőművészeti társulat bíráló-bizottsága.

* **Premiére a Népszínházban.** A Népszínház legközelebbi újdonsága Viktor Roger énekes bohózata lesz, amelynek címe: „Japhet 12 felesége” és melynek szövegét Antony Mars és Maurice Desvallieres írták. A darabban a Népszínház összes kómikusai játszani fognak s az első előadás a jövő hét péntekjén lesz.

* **Művészestély Sümegen.** Jászai Mari, Somogyi Mór zongoraművész és Somogyi Karola dalénekesnő Sümegen tegnap nagysikerű művészestélyt rendeztek. A kaszinó nevében dr. Lukonich Gábor elnök üdvözölte őket és hangverseny után tiszteletükre lakoma volt.

* **Arnoldson mint Carmen.** Arnoldson Sigrid vasárnap „Carmen”-t éneklte az Operában. Ugyanazon az estén mint Don José Warmuth Ignác, a varsói színház tenoristája lép fel.

* **Lolo Fuller.** A nagy szerpentináncosnő még két estével megtöltötte fellépéseit a Magyar színházban. Vasárnap a „Gésák”-ban, hétfőn pedig az „Aranylakodalom”-ban tánczol. Ez utóbbi darab akkor éri meg ötvenedik előadását.

* **Dreyfus új vigjátéka.** A párisi Théâtre Antoine bemutatta Abraham Dreyfusnak „A barátok” (Les amis) című új vigjátékát. A rendkívül szellemes és finom darab voltakép a Théâtre Française-be való, ahol rendszerint elő szokták adni a Dreyfus műveit, de most féltek — a nevetől! A kitűnő író ugyan semmiféle rokonságban sincs Dreyfus kapitánnyal, az Ördögsziget lakójával, mégis huzódzott az ezuttal ettől az újdonságtól. A barátok, akikről a darabban szó van, egy nyugalmazott és egy aktív tisztviselő. Amaz panaszkodik, hogy barátja nőül vevén egy fiatal hölgyet, most elhanyagolja. Tehát nem kis elégtételül szolgál neki, amikor barátja egyszer csak megjelenik nála és elmondja neki, hogy felesége megcsalja. Az agglegénybarát rögtön válást ajánl. A második felvonásban azonban a fiatal hölgy bebizonyítja ártatlanságát és a jó barát, aki azelőtt izgatott az asszony ellen, most maga békíti ki a házasságleket. Az újdonság kiválik szubtilis jellemrajzával és szellemes dialógjaival. Dreyfus a jelentéktelen sujtóból egy kis mesterművet csinált.

* **A zeneplacsról.** Vavrincz Móról három érdekes Mária-ének jelent meg Rudnyánszky Gyula költeményeire. A kompozíciók dallamosak és lendületesek. Énekhangra vannak írva orgonakisérettel és egy füzetbe foglalva a „Harmonia”-nál 1 forint 20 krajczárért kaphatók.

FŐVÁROS.

(Az adminisztráció újjászervezése.) Márkus József, mikor polgármesternek megválasztották, végig nézett mély megatottsággal az éljenző törvényhatóságon, magában pedig azt gondolta: „Ti sem fogtok éljenezni, ha én az adminisztráció rendbeszedéséhez hozzáfogok.” Neki feküdt a munkának és Hanvai Sándor előjáróval megcsináltatta az újjászervezés terjedelmes aktáit és elment — főpolgármesternek. Az akták pedig, amelyek az újjászervezést propagálják, ott maradtak Halmos János, az új polgármesternek örökül. Lelkiismeretes ember látára elővette, tanulmányozta, megszerette az örökségbe kapott ideákat s röviddel aztán, hogy polgármester lett, új életet öntött a hivatalába s a tanácsba. A városatyák, a magánfelek jöttek-mentek a városházán, keresték a tanácsosokat, egyik-másik az alpolgármestereket, sokan a polgármestert. Senkit sem láttak a helyén. Hol vannak? Szólt az egyforma kérdés. Tanácsban; tárgyalják az új szervezést. A felek, a városatyák megnyugodtak. Majd máskor. Igen, de máskor, másnap, sőt unostalanul ez lett a válasz. A tanácsosok, az alpolgármesterek és maga a polgármester állandóan tanácsban ültek és csinálták a szervezést. A nagy munkának rettentő hatása volt. Klóbb Rózsavölgyi alpolgármester betegedett bele, utána Matuzsa alpolgármester. Teg-

nap pedig a polgármester ment szabadságra, hogy egészségét helyreállítsa. S a szervezés még mindig befejezetlen. A reformműnek eddig három áldozata van s ki tudja, hányan fognak még bebetegedni. Igazán sajnálni való ez a jobb ügyre méltó törekvés, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a kormány is a főváros újjászervezésén dolgozik s ez az utóbbi alkalmasint halomba dönti mindazt a szepet és jót, amit a tekintetes tanács hónapokon át kifundált.

(Kenyérszállítási kedvezmény. A kereskedelemügyi miniszter, a főváros tanácsának kérelmére, a liszt nagy árára való tekintettel, tegnapelőtt elrendelte, hogy a Budapestre jövő kenyérszállítványokat a magyar államvasutak vonalain, július végéig, mérsékelt díjért szállítsák. A rendelet azonnal életbe lépett.

(A vámvonal kijebb helyezése.) A székes főváros közgyűlésének a fogyasztási vámvonal kijebb helyezése vonatkozó határozatát a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta. Fölhívja ellenben a főváros törvényhatóságát, hogy az e célból szükséges előintézkedéseket haladéktalanul létesítse meg, úgy hogy a vámok kijebb helyezése az 1899. év január elsején életbeléptethető legyen. A miniszternek ugyanis az a kívánsága, hogy ez az intézkedés az állami fogyasztási adó reformjának megvalósításával együttesen történjék meg.

(Nincs víz.) Még be sem köszöntött a nyár és máris panaszkodnak amiatt, hogy a drága pénzbe került vízművek nem szolgáltatnak annyi vizet, amennyire szükség van. A pénzügyi és gazdasági bizottságban volt erről ma szó és az elnök, Vaszilievits János tanácsnok, megvigasztalta a bizottságot, hogy majd tudakozódik a dolog felől. A bizottság megnyugodott és megnyugodhatik a főváros közönsége is: hiszen illetékes helyen tudakozódnak majd a vízhiány okáról.

(Adókiivetés.) A fővárosi adókiivető-bizottságok e hónap 21-én (szombaton) a következő új helyrajzi számú házakban összeirt adókötelesekre vonatkozó III. osztályú keresetadó-javaslatokat fogják tárgyalni egymint a III. kerületben az öbűdai 350—650., az V. kerületben a 927—958., a VI. kerületben az 1548—1600., a VII. kerületben a külön meghívottakat, a IX. kerületben a Ferencz városi 9537—9576/776. házszámig.

A szegényügy rendezése.

Az ideai költségvetés tárgyalása alkalmával előbb a pénzügyi és gazdasági bizottságban, majd utóbb a közgyűlésen Heltai Ferencz bizottsági tag éles kritika tárgyává tette a főváros szegényügyi politikáját, főleg azt hangoztatva, hogy a hatóság sem kellő erkölcsi, sem kellő anyagi támogatásban nem részesíti a szegényeket.

Az az összeg, amit a főváros a szegények segélyezésére évenként áldoz, valóban nevetségesen csekély, különösen ha összehasonlítjuk más külföldi nagy városok hasonló kiadásával.

Emellett a főváros évek óta még csak kísérletet sem tett a szegényügy rendezésére, úgy, hogy azt ma is épen úgy kezelik, mint ötven esztendővel ezelőtt.

Van két-három árvaházunk, egy szeretetházunk, két szegényházunk, a jótékony és emberbaráti egyesületek között kiosztanak évenként 20—25 ezer forintot, a kerületi előjáróságok utján kiosztanak a szegények között néhány száz ezer forintot s ezzel vége. Arra, vajjon az árvaházak és szegényházak céljuknak megfelelnek-e, az ott elhelyezettek tisztességes ellátásban részesülnek-e, az árvaházi növendékek jövője biztosítva van-e, a jótékony egyesületek egyenlő mértékben s a tényleges szükséghez képest kapnak-e segélyt s végül, hogy a kerületi előjáróságok a tényleg szűkölködőknek juttatják-e azt a néhány garast s kapnak-e abból a szemérmes szegények? — mindezzel vajmi keveset törődnek a hatóság emberei.

Szóval a szegényügy teljesen rendezetlen a fővárosban, ami annál nagyobb baj, mert az összeg is, amit e célra jelenleg a főváros áldozhat, a lehető legcsekélyebb.

A sanyaru helyzetet élénken illusztrálja, hogy sem az árvaházban, sem a szeretetházban, legkevésbé pedig a szegényházakban még a jogosultakat sem tudják elhelyezni. Ha egy-egy hely

emitt vagy amott megüresedik, százával jelentkeznek s a hatóság kénytelen a jelentkezők legnagyobb részét elutasítani és sorsukat a jó Istenre bízni. Havi segélyt is alig néhány száz ember kap s vannak olyanok, akik éveken keresztül hiába kopogtatnak itt is, ott is, hogy legalább annyi segélyt kapjanak, mely őket az éhenhalástól mentené meg. Ha időközönként királyunk vagy egy-egy emberbarát néhány száz forintot küld a szegényeknek, minden előjáróságnál százával jelentkeznek s boldog, aki néhány fillért kap, amivel legalább néhány napig eltengődik. A szegény iskolás gyermekek sorsával mit sem törődik a hatóság. Senkinek sincs gondja, van-e azoknak hajlékuk, van-e betető falatjuk, van-e elég meleg ruhájuk? Hány ezer meg ezer gyermek pusztul el ily módon! Hány száz meg száz gyermekből lehetne hasznos tagot nevelni a társadalom számára, ha csak néhány ezer forintot is áldozna a hatóság erre a célra!

Igaz ugyan, hogy a főváros szerencsétlen pénzügyi helyzete nem engedi, hogy bármi célra is nagyobb pénzáldozatokat hozzanak, de azért itt-ott, amikor holmi banketekre, ünnepségekre ezeket hajigálnak ki, amikor boldog, boldogtalanok osztogatják a drága telkeket, talán lehetne néha a szegényekre is gondolni!

Nagy baj az is, hogy a takarékoságot nem igen ösmerik a városi urak, kevés érzékük van a praktikus dolgok iránt és tőlük telhetőleg irtóznak minden újítástól.

Kellő beosztás mellett a költségeket tetemesen redukálni lehetne s illetőleg az ez alapon elérendő megtakarításokból több szegényt lehetne támogatásban részesíteni.

Nagy hibának tartjuk különösen, hogy az árvaházakat, szeretetházakat és főleg a szegényházakat egytől-egyig mind a főváros területén létesítik. Mennyivel praktikusabb e tekintetben a párisi hatóság, mely az e fajta intézeteit egytől-egyig a közel vidéken helyezi el.

Azt a telket, ami itt a főváros területén 200 ezer forintba kerül, azt megkapni Soroksáron vagy Harasztn, Promontoron vagy Bián 5000 frtért, azt a szegényházat, amelyet a fővárosban alig lehet 300 ezer forintból felépíteni, vidéken meg lehet száz ezer forintból is építeni; itt a fővárosban egy-egy szegénynek az élelmezése legalább még egyszer annyiba kerül, mint vidéken. Arról nem is szólunk, hogy a bentlakókra is mennyivel kedvezőbb volna, ha falun lehetnének. Meg vagyunk róla győződve, hogy fele költséggel kétannyi árvát és szegényt tudna a főváros elhelyezni, ha árvaházait és szegényházait a vidékre helyezné ki.

Nem szabadna feledni azt sem, hogy mindezekkel a főváros még a vidékieknek is hasznára volna. Maga a falu népe szállíthatná a szegényeknek és árváknak összes szükségleteiket, ami nekik állandó keresetet biztosítana. Páris városa például szabályszerű árlejtést hirdet az egyes községek között s amelyik a legolcsóbb telket adja, amelyik a legolcsóbban látja el a szegényeket és árvákat, amelyik a legkedvezőbb árban szállítja az egyéb szükségleteket, az kapja meg az árva- vagy szegényházat.

Egyedül a fölügyelet gyakorlása volna egy kissé megnehezítve, de ezen is lehetne segíteni, ha mindenkor lehetőleg a fővároshoz közel eső falvakban helyeznék el az intézeteket, mely esetben akár maga a tanácsos, akár a felügyelő-bizottmány tagjai minden héten meglátogathatnák az intézeteket.

Az árvaházak, sőt a szegényházak részére is lehetne kerteket is létesíteni, amelyekben maguk az árvák, illetőleg a szegényházi ápoltak természetesen mindenfajta zöldséget és gyümölcsöt, legalább annyit, amire saját háztartásukhoz szükség van.

Mindennek a megvalósításához pedig nem is kellene egyéb, mint egy kis jóakarat, meg egy kis helyes érzék és józan okoskodás. (Szóval három olyan dolog, amit Sartoryéktól nehéz elvárni.) A terv semmi körülmények között sem kivihetetlen s így érdemes volna ezzel egy kissé bővebben foglalkozni.

A szegényügyi referens vagy maga a polgármester végre-valahára foglalkozhatna talán a szegények sorsával is.

VIDÉK.

* (Tisztújítás.) K é s m á r k város mai közgyűlése — mint levelezőnk táviratozza — részleges tisztújítást tartott. Megválasztották tanácsnoknak B u c h h a l a Jenőt, számvevőnek N a u e r Sándort és adótitkárként S c h w e i g e r Gyulát.

* (A fiumei rendőrkapitány nyugdíja.) Város-steri nagy feltűnést keltett, hogy dr. P o l e s z i Ferencz fiumei rendőrkapitány a magistrátus utján kérvényt nyújtott be gróf S z a p á r y László kormányzóhoz, melyben egészségi okokból nyugdíjazását kéri. Poleszi Ferencz még alig negyven éves és munkabíró ember. Nyugalomba vonulását a rendőrség államosítása előhírnökének tekintik.

* (Érdekes konfliktus.) P o z s o n y törvényhatósága még az év elején engedélyt kért a belügyminisztertől egy új gyógyszerár felállítására. A miniszter azonban a kérelmet elutasította, mire a törvényhatósági bizottság újból felírt a miniszterhez az új patika érdekében. Erre ma érkezett le a miniszter válasza, mely a kérelmet ismét elutasítja, abból az okból, mert ugyanazon ügyet egy év leforgása előtt nem szabad újból felterjesztani. E nézetrel szemben a törvényhatóság abban a meggyőződésben van, hogy a törvény hivatkozott rendelkezése csak a privát kérvényekre vonatkozik, s ennek következtében most már harmadszor fogja a belügyminiszter elé vinni a változott viszonyok folytán csakugyan szükségessé vált új patika ügyét.

* (Debreczen vagyona.) Debreczen városának, mint levelezőnk írja, a múlt évben összesen 1,990.069 forint 65 krajczár bevétele és 1,983.053 forint 42 és fél krajczár kiadása volt. A rendes költségvetés keretében is egy millió forint körül voltak a bevételek és kiadások. Kolosszálisak a vagyonszerűleg egyes tételei is. A város jövedelmező vagyona 19,062.157 forint 88 krajczár, a nem jövedelmező vagyona 1,865.312 forint 83 és fél krajczár, a kettő együtt 20,927.470 forint 71 és fél krajczár. Ezt összesen 4,202.374 forint adósság terheli, amelyet levonván az előbbi összegből, még mindig 16,725.096 forint 05 és fél krajczár vagyon marad tisztán. Ez 1447 forint 25 krajczárral több, mint az 1896. végén kitüntetett tiszta vagyon. A vagyonrovat főbb tételei ezek: jövedelmező fekvő vagyon 9,425.657 forint 20 krajczár, nem jövedelmező 315.158 forint 50 krajczár, jövedelmező épületek 3,448.269 forint 40 krajczár. Nem jövedelmező épületek 1,344.012 forint 20 krajczár, javadalmak 2,370.678 forint 40 krajczár, — cselekvő jókék 3,376.600 forint 76 krajczár.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Érdekes esküdtzéki tárgyalás lesz 25-én Pozsonyban. A vádlott S z a l v a Károly, rózsahegy-i nyomdatulajdonos, a „Szlovenske Listy“ pánszláv irányzatú hetilap szerkesztője, ki lapjában, látszólag a nagy-rőcei polgármestert támadva, magyargyűlöletből izzó cikket tett közzé. A vádat dr. K r a m o l i n Viktor királyi főügyész helyettes képviseli. A tárgyalásra egész sereg tanu van bevezítve, köztük K u b i n y i Géza országgyűlés képviselő is.

— Új alügyész. Dr. G á l Endre, volt debreczeni királyi alügyész ma kezdte meg működését a budapesti ügyészségnél s ma már egy végtárgyaláson képviselte is a vádhatóságot.

— Elgázolt rabbi. Körülbelül négy évvel ezelőtt történt a nagykútai vasuti állomáson, hogy amikor F i s c h e r Márk rabbi kiszállt a kupéból, egy ellenkező irányból herobogó vonat elgázolta s a szerencsétlen szörnyvet halt. Özvegye 5000 forint erejéig kártérítési pert indított az államvasutak ellen, mert szerinte az volt a szerencsétlenség okozója, hogy az állomás nem volt kivilágítva. A vasuti alkalmazottak a per folyamán azt vallották, hogy Fischer halálát saját vigyázatlansága okozta. A pestvidéki törvényszék és a királyi tábla elutasította az özvegyet keresetével; a kuria azonban megállapította Fischerné igényének jogosultságát és utasította a törvényszéket, hogy a károsszeg mennyisége dolgában hozzon érdemleges határozatot.

— A korcsmárosok réme. M é s z á r o s Dezső pénzügyőr, hogy sorány fizetését egy kis mellékjövdelemmel szaporítsa, azt a furfangos módszert kultiválta, hogy ellátogatott egyes korcsmárosokhoz és rájuk ijesztett, hogy elvéteti tőlük az italmérési engedélyt, ha — nem fizetnek. Ter-

mészates, hogy a korcsmárosok nagy része megijedt a revolvertől és Mészáros „bélelt“ kézzel jutalmazta. A zsaroló fináncz végre is pórul járt. Három korcsmáros följelentette a törvényszéknek ma kéthónapi fogságra, 30 forint pénzbüntetésre és hivatalvesztésre ítélte.

— Hazafiati ügyvédek. A királyi kuria ma helybenhagyta a szatmári ügyvédi kamarának azt az ítéletét, amelyvel Nyilván Miklós és Dragosin László nagy-somkúti ügyvédek 200—200 forint pénzbüntetéssel sújtotta, mert az ezredéves országos ünnepélyeket ellentüntetésekkel zavarták meg.

— Alaptalan vádaskodás. B a r n a Lajos sásdi királyi közjegyző többrendbeli panaszt emelt a pécsi törvényszéknél Simonovics Kornél telekkönyvezető ellen. A törvényszék és a királyi tábla fölmentette Simonovicsot. A kuria Miklós bíró előadása mellett helybenhagyta az alsóbb bíróságok ítéletét és a Barna Lajossal szemben fenforogni látszó fegyelmi vétség elbírálása céljából elrendelte az iratoknak a pécsi közjegyzői kamarához való áttételét.

— Ítélet az orosz szocialisták ügyében. A nyíregyházi törvényszék több napig tartó tárgyalás után ma hirdette ki ítéletét annak a huszonöt szocialistának az ügyében, kik Oroszország határában megtámadták a dohányszállító fuvarosokat, mert olcsóbban vállalták a dohányszállítást, mint ők. A törvényszék huszonnégy vádlottat három havi, egyet pedig egy havi fogságra ítélte.

— Bojkottált vendéglős. A szocialista kereskedőségek tavaly decemberben gyűlést akartak tartani K ö v e s i Nándor Erzsébetköruton levő éttermében. Meg is egyeztek a vendéglőssel, aki azonban néhány órával a gyűlés előtt kijelentette, hogy nem engedi át a termet. A szocialisták erre boszút forraltak. Estenkint két-háromszáz munkás kereste fel a vendéglőt; elfoglaltak minden asztalt, de egy-egy pohár sörnél többet egyikőjük sem fogyasztott. Ilyen módon a többi vendégeket kiszorították és Kövesinek jelentékeny kárt okoztak. A vendéglős kérésre fogta a dolgot s a szocialisták fel is hagyták a bojkottal, előbb azonban rákényszerítették Kövesit arra, hogy nekik száz forintot fizessen. Kövesi azután zsarolás miatt följelentette a munkások vezetőit: Pfeiffer Sándort, Geiger Árpádot és Stern Bélát, akik vele az alkut megkötötték és a száz forintot fölverték. Az ügyészség indítványára meg is indították a vizsgálatot, amelyet C z e k é l i u s z bíró e napokban fejezett be s az iratokat indítványtétel végett áttette a vádhatósághoz.

— Bankócsinálók. Kareher István, Ernst Ferencz és Kuhn József bács-csibi lakosok 1894. évi december havában, hitelt adva a szöbeszédnek, hogy Ó-Kéren valódi pénzért nagyobb összegű hamis pénzt lehet kapni, elmentek Ó-Kerre hamis pénzt vásárolni. Steg Henrik korcsmáros, akinél szállást kerestek, azt tanácsolta nekik, hogy ne vegyenek hamis pénzt, mert ez drága, hanem bankóprést és csináljanak pénzt. A három paraszt szót fogadott. Budapestben vásároltak is gépet, közönséges litografáló masinát. Néhány hét alatt elköl-tettek gépekre néhány ezer forintot s amikor látták, hogy a gép mindenre alkalmas, csak bankócsinálásra nem, abban hagyták a dolgot. Csak Kuhn nem adta föl a tervet. 1897. márczius havában Sidre ment, ott négy követ szerzett, melyeken a tízforintos bankjegy képei voltak bevésve. Kareher István, aki újra kedvet kapott a pénzgártáshoz, csinált is vagy 16 darab tízforintos bankjegyet, de ezeket nem hozhatták forgalomba, mert a hamisítvány nem igen sikerült; később is csináltak hamis pénzt; ezeket Ernst Ferencz akarta forgalomba hozni, de rajta vesztett, mert a csendőrség nyomozni kezdte, honnan került forgalomba a hamis pénz s a nyomozás során letartóztatta Karehert, Weiser Antalt, Lindner Károlyt és Richter Ferenczet. Ma tartották meg ebben az ügyben a végtárgyalást. A törvényszék Karehert, Weisert és Lindnert hét-hét hónapi börtönrre, Richtert pedig két havi fogságra ítélte.

SPORT.

+ Vizsgálat Esterfi miatt. R o h o n c z y Gedeon Eszterfi-jének a tegnapi szereplése nagy feltűnést keltett egy a sport-körökben, mint a lóversenyeket látogató nagyközönség soraiban. Mindig a leggyöngyöbb lovak között volt, a múlt vasárnap is közönséges handicap lovak galoppozták le és tegnap a királydíjban megelőzte Á r u l ó t és D e b u t a n t e t a másodiknak érkezett be. Rohonczy Gedeonnak, aki különben mindig bizonyított lovának kiváló voltában, magának is feltűnt a váratlan siker és ő kérte a lovar-egylet igazgatóságánál a vizsgálat elrendelését. Ugy látszik, hogy a jokeyk manipuláltak.

+ Kerékpáros és atletikai verseny. A Budapesti Torna-Club e hónap 22-én, vasárnap délután 3 órakor a csömöri- és Stefánia-ut sarkán levő pályán kerékpáros és atletikai versenyt rendez. A kerékpár-térlelőversenyben, a diszkoszdobásban és távolugrásban a fővárosi egyletek legjobbjai állanak ki, úgy, hogy az országos rekordok megjavítása várható. A versenynek a következő számai vannak: I. 100 yardos síkfutás. II. Kerékpárverseny, 1000 méter. III. Diszkoszvetés. IV. Kerékpárverseny-handicap, 2000 méter. V. Magas ugrás földről. VI. 1/4 angol mértföldes gátfutás. VII. Távolugrás. A versenyt a Budapesti Torna-Club és a Nemzeti Torna-Egylet hajtja lapda matchje fejezi be, mely előküzdelme lesz az eperjesi tornaversenyen tartandó mérkőzéseiknek.

+ Elhalasztott tornaverseny. A Sopronba tervezett tornaversenyt az iskolák részvétele miatt dr. Wlassics Gyula miniszter elhalasztotta. Ötvenhét iskolát szólítottak fel, de ezek közül csak hét jelentkezett a versenyre.

+ Kerékpáros vámkészítés. Lapunk egyik barátja arra figyelmezteti a külföldre utazó sporttársakat, hogy gépeiket elutazás előtt jegyeztessék elő az itteni fővámhivatalnál. Ez előjegyzés alapján a gépek vámentesen hozhatók be az osztrák-magyar vámterületre. A vámelőjegyzéseket kívánatra szívesen végzi Adler és Hirsch itteni czég nemzetközi szállítási irodája, Bálvány-utca 11.

Budapesti tavaszi lóversenyek.

(Kilenczedik nap.)

A holnapi versenyek programján kisebb dotáciájú futamok szerepelnek. A legtöbbet ígérő verseny a főtáhi handicap, melynek 4000 koronájáért 18 ló indulhat, közöttük talán az a hároméves is, amely tegnap a Király-díj 100.000 koronáját majdnem megnyerte. Rohonczy Gedeon Eszterfi-je e handicap-ben csekély 48 1/2 kilogrammval indulhat. Ez enyhe súlyozás onnan van, mert a teherközlés a Király-díj futama előtt jelent meg.

Esterfi második helyét a Király-díjban nem becsüljük sokra, mert abban a meggyőződésben vagyunk, hogy ha a Király-díjat még egyszer futná, akkor Esterfi az utolsók között lenne. Miért volt mégis második, az abban leli magyarázatát, hogy a mezőny a távoszlopnál annyira összehúzódtott, hogy csak a kívül levő Esterfi volt képes a döntő pillanatban felnyomulni; másrésről pedig Doria és Crampon nem voltak kilovagolva. Esterfi futása azonban annyit megért, hogy a holnapi főtáhi handicapben a legkiválóbb esélyt adhatjuk neki.

A többi futamokat illetőleg tipjeink a következők:

- I. Jasmin — Bálványom.
- II. Hunyady-ist. — Lederer-ist.
- III. Esterfi — Véletlen — Primula.
- IV. Springer-ist. — Aldomás — Sorgenkind.
- V. Kárpát — Doge — Féerie.
- VI. Meszevaló — Metcalf-ist. — Jolly Girl.
- VII. Gagarin — Hangdan — Intruder.

NYILT-TÉR.

Gleichenberg-gyógyhely

Előzetes közlés
Gyógyezőknek: Alkalmos-muriatikus források, savó-, tehen- és kecsketej (szarvaskarmány), kágy, fanyó és gyógybélészek, forrás-só, porlasztás, magán-kamrákban, pneumatikus-kamara, szén-savas ásványvíz, pezsgő-fürdő, hidegvíz-gyógyintézet.
Idény: május 1-től, szeptember végéig.
Feltérőlegesen és prospectus ingyen. Lakásmegrendeléseket elfogad.
A Gyógyigazgatóság Gleichenbergben.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Páris, május 20. (Bankimutató.) A pénzforgalom aránya az érczkészlethez 84.32 : 100. Kamatok és leszámítás jövedelme 337.000 frk. Érczkészlet (ezüst) + 4.235.000 frk. Váltótárca — 60.484.000 frank. Államkincstári követelések + 9.271.000 frank. Magánkövetelések + 3.161.000 frank. Érczkészlet (arany) + 4.289.000 frank. Előlegek arany rudakra — 36.509.000 frk. Jegyforgalom — 32.496.000 frank.

Hamburg, május 20. (Esti tőzsde.) Osztr.-magy. államvasut 302.—. Az irányzat igen csendes.

Frankfurt, május 20. (Esti tőzsde.) Osztr. hitelrészvény 302.25, Osztr.-magy. államvasut 308.25. Az irányzat csendes.

New-York, május 20. (C. T. B.)

	május 20. cents	május 19. cents
Baza májusra	156	154
„ júliusra	115	113 ³ / ₈
„ szeptemberre	93 ⁷ / ₈	93 ¹ / ₂
Tengeri júliusra	40 ³ / ₄	40 ³ / ₈

Chicago, május 20. (C. T. B.)

	május 20. cents	május 19. cents
Baza szeptemberre	89 ¹ / ₈	88 ⁷ / ₈
Tengeri szeptemberre	36 ³ / ₄	36 ¹ / ₂

Ipar és kereskedelem.

Indiai buza Triesztben. Mint lapunknak jelentik Bombayból: az „Imperator” Lloydgőzessel 2100 métermázsa keletindiai buza érkezett Triesztbe. Kzzel az új termésű keletindiai buza behozatala az adriai kikötőn át megkezdődött. Eddig a monarchiába soha se jött még keletindiai buza ezen az úton.

Az államvasutak és a gabona-export. A magyar királyi államvasutak ahelyett, hogy gondoskodnának arról, hogy a várható gabona-export akadálytalanul legyen lebonyolítható, igazán genialis és Abderába való módon akarják ezt a fontos kérdést megoldani. Egyszerűen felkérték mindazokat a szállító cégeket, amelyek nem gabonát, hanem egyéb tömegárukat, jelesen kőszent és fát szállítanak, hogy július 15-től október végeig ne adjanak fel szállítványokat, ami esetleg azt is jelenti, hogy szüntessék be üzleti működésüket és pedig azért — így érvel az államvasutak igazgatóságának abderita bölcsesége — hogy ez idő alatt az új kampany küszöbén várható nagy és sürgős gabonaszállítványok akadálytalanul lebonyolíthatók legyenek. Az érdekelt fa- és szénkereskedők, nemkülönben fogyasztók mindenesetre meg lesznek lepve báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter e genialis ötletétől, amely őket akaratlan nyári vakációra készíti. Mivel azonban a gabonát tudvalavőleg előbb ki is kell csépelni, mielőtt exportra kerülne, a csépléshez pedig szintén tudvalavőleg szén is kell, kérdjük, hogyan lehet majd exportálni azt a gabonát, amelyet — mivel júlistól októberig szünetelni fognak a szénszállítványok — fűtőanyag hiánya miatt nem lehet majd kicsépelni?

Kőbányai sertésplacsz, május 20. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 57 krajczár. Közép (páronként) 300—400 kilogramm súlyban) 56 krajczár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 60—61 krajczár. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 58—59 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 59—60 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 58¹/₂—59¹/₂ krajczár. Közép (páronként 240—260) kilogramm súlyban) 58—59 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 57—58 krajczár. Sertéselészám: 1898. május 18. napján volt készlet 42.188 drb, május 19-én felhajtott 298 drb, május 19-én elszállított 576 darab, május 20-ára maradt készletben 41.908 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, május 20. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. május 19-én érkezett 209 drb. Készlet 168 darab, összes felhajtás 377

drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 169 drb, elszállítottan maradt 208 drb. Napi árak: 120—180 kilós 58—59 kr, 220—280 kilós 58—59 krajczár, 320—380 kilós 58—59 krajczár, öreg nehéz 49—55 krajczár, malacz 40—42 krajczár. A vásár hangulata lanyha.

Budapesti szurómarhavásár, május 20. A mai vásárra felhajtott 72 darab élő bárány, 1476 darab élő borjú. Napi árak: élő bárány 6—7 forint párja, élő belföldi borjú 26—40 forint, kivételesen 42 forint 100 kilónként.

Közlekedés.

Verseny a magyar hajózással. A magyar Levante gőzhajótársasággal szemben a bolgár Dunagőzhajózási társaság már legközelebb fokozott versenyre készül. A társaság Varna és Saloniki közt rendszeres személyszállítást fog létesíteni, de azonkívül rendkívül mérsékelt díjtételek mellett közvetíteni fogja a teherszállítást is.

Aradmegyei ármentesítő és belvízszabályozó társulat. E társulat tegnap tartotta közgyűlését K o k a s József elnöklése alatt. Az elnök üdvözlő beszéde után legelőször is az 1897. évben teljesített védmunkálatokról és műszaki felvételekről, valamint a társulat jelenlegi pénztári állásáról szóló igazgatósági és főmérnöki jelentés olvastott fel, melyet tudomásul vettek. A gyűlés legfontosabb tárgyát a megyei alispánnak az árfejlesztés ügyében hozott határozata képezte, melynek értelmében a társulat által teljesített szabályozott ártérből Siklós, Miske, Kerülő és Seprős községekből mintegy 12 ezer kataszteri hold ártér kihagyatott. Ezt a közgyűlés megfellebbezni határozta. Vass András és társai feketegyarmati lakosok kérvényt intéztek a társulathoz a tervezett belvízmunkálatoknak mielőbbi megindítása iránt. A közgyűlés eziránt akként határozott, hogy bár a társulat egész érdekeltisége maga is mielőbb óhajta hozzájárulni a belvízrendezési tervek megvalósításához, de mert jogerős ártérre még ez idő szerint nincs, emez óhajnak még most eleget nem tehet. Végül az évi számadások, valamint az 1²/₂ millió kölcsön 1898. évi törlesztési járulékaikról készített egyénekenkénti kimutatás helybenhagyatott.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, május 20.

A május-juniusi buza a szerdai, körülbelül hetven krajczáros árcsökkenés után ma további ötven krajczárt vesztett árából és mintegy 13 forint 60 krajczáron zárul az utótőzsdén. Legmagasabb áráról tehát immár megközelítőleg két forinttal szállt le a határidő.

Olvasóinkat e fordulat nem lepheti meg. Ép az utolsó időben bővebben foglalkoztunk e határidővel és kötelességünknek tartottuk figyelmeztetni az érdekelteket, hogy, jóllehet úgy nálunk, mint Európában és egyáltalában az egész világon tagadhatatlanul áruhiány van, a contremine tervbe vett csapdába kerítése talán még sem fog programmszerűleg végbemenni és a 17—18 forintos ár, amelynek felszínre kerülésében a tőzsdén még máskülönben higgadtan és józanul gondolkozó elemek sem kételkedtek, esetleg mégis csak ott reked, ahová való, a tulizgatott fantázia birodalmában.

És mostan, hogy az árhajszához fűzött vérmes remények lassankint szétfoszlanak, azt gondolhatná az elfogulatlan szemlélő, hogy ime, jóslásunk ismét bevált. Korántsem! Már azért sem, mivel elvből nem bocsátkozunk profecziákba. Hanem igenis, azt megteszük, hogy nem akceptáljuk alapos megrostálás nélkül a tőzsdéi konjunktúra által felkapott és a tömegbe dobott „jelszavakat.”

Ez az áruhiány legendája pedig csakis ilyen könnyelműen és meggondolatlanul forgalomba hozott felületes jelszó volt. Végre is az a körülmény, hogy egy bizonyos cikkből a készletek megcsappantak, és ami a buzát illeti, az állomány — eszünkben sincs ezt kétségbe vonni — tényleg olyanira csekély, hogy évtizedek óta nem volt ily kritikus a helyzet, mondjuk, ez egymagában még nem mondható áruhiánynak. Hogy ezt konstatálhassunk, még egy más tényező hozzájárulása szükséges és pedig a tartós kereslet. Csak az esetben, ha a kínálat és a kereslet közötti arány megbomlik, beszélhetünk áruhiányról. Így tartja ezt Roschertől kezdve minden nemzetgazda, le egészen a vásárcsarnoki zöldseges kofáig, aki, legyen bár egyedül a piacon kosárka salátájával, nem fog jó vásárról álmodozni, látva, hogy a zakácsnak nem keresik a salátát.

Már pedig tapasztalva, hogy a mi szakácsnéinknak, a mi kenyérsütőinknek, a malmoknak nincs szükségük buzára, tisztában voltunk azzal, hogy úgy, amint a negyedmillió métermázsnyi heti hozatal egyértelmű lehet az áruhiánnyal, a mostani ötvenezer métermázsnál beszállítás árutorlódást is involválhat.

Eddig is, továbbra is tehát minden a malomtól függ.

Ezek pedig egyelőre nem vásárolnak, abból az egyszerű okból, mert ahhoz az eddigi kalamitáshoz, hogy a sötétebb lisztszámokban felhalmozódott a készletük, még az a kellemetlen mozzanat is járult, hogy a nullás és ínom liszt, amely eddig a külföldre gravitált, szintén nem akadt vevőre, j. lehet e héten a lisztárifa árait átlag 1 forint 20 krajczárral redukálták. Junius közeledtével pedig egy malom sem dolgozik azon, hogy raktárát assortálja, hanem azon, hogy lehetőleg kiürítse.

A szeptemberi buza, amely szerdán 10 forint 60 krajczárral zárult, ma 80 krajczárral alacsonyabban jegyez. E terminusra nézve is megmondtuk, hogy az idén olcsó árak ki vannak zárva, amde csakugyan „valaminek közbe kellene jönnie” a mezőgazdasági állapotban, hogy e határidő megtartsa a néhány nap előtti tizenegy forintos színvonalat.

Hála Istennek, eddigelő nem jött közbe semmi, kivéve a mai országos esőt, ez azonban csak kitűnő hatással lehet úgy a kalászos vetésekre, mint a kukoriczára.

A tengeri irányzata is lanyha volt, de nem épen azért, hogy ez a csapadék már nagyon is ráfért a növényre, hanem főleg azért, mivel román számlára ma legalább is száz ezer métermázsa tengerit adtak el a határidőpiacon. Oláhország eddig roppant mennyiségeket helyezett el Angliában és a nyugateurópai országokban. E kereslet egyszerre megszűnt és miután Romániában még nagy a készlet, Brailából sürgős offterek érkeztek, kínálva a román tengeri hektoliterjét hét frankon, hajóba rakva. A készáru nálunk mintegy 20 krajczárral olcsóbbodott, a határidők a tegnapielőtti zárathoz képest 30 krajczárral. Ma különben további 20.000 métermázsa tengerit jelentettek be szállításra. Újtengerire nézve egyelőre mindkét oldalról megszűnt a vállalkozási kedv.

Rozs úgy a készáru, mint a határidő piacon tíz krajczárral csökkent árában. Zab változatlan.

Az áruleszámoló iroda a következő likvidációs árfolyamokat állapította meg:

Buza	13 frt 85 kr.
Rozs	9 „ 50 „
Zab	7 „ 50 „
Tengeri	5 „ 62 „

Amerikából jelentik, hogy Leiter, a haussepárt feje, állítólag egyesült eddigi áráz ellenfelével, Armourral, a célból, hogy viribus unitis a végletekig felhajtsák az árakat. Alkalmasint ez a hír is az utóbbi időben gomba módra szaporodó amerikai szenzációk kategóriájába tartozik.

Különben is most már nem az dönt, hogy miben fő a spekulánsok feje, hanem az, hogy milyen a termés kilátás. Ez pedig napról-napra kedvezőbb. Így jelenti ezt a Cincinnati Price Current, míg Junglis, a buza „crop-expert” 900 millió bushelre becsüli a várható eredményt. Az árak tegnap New-Yorkban és Chicagóban egy centessel emelkedtek, míg az angol piacokon 1¹/₂—2 pennyvel csökkentek.

Ma Párisban 10 centimes-al javult, Berlinben lanyhult a buza ára. London, Liverpool változatlanul, Amerikában egy centessel olcsóbb jegyzések mellett indult a forgalom. (A zárati árakat távirataink között adjuk).

Buza.

Elkelt néhány kocsirakomány 25—30 krajczárral olcsóbb áron.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség fontalban	ó vagy új	származás	aktív költség kg-ra	minőségi megjegyzés	Ártábl. hely	Ar. 100 fontal	Ar. 100 kg-ra
500	új	fehértaljai	78	—	Budapest	15.25	8.6
100	„	bánai	74	—	„	14.15	„
2500	„	„	74	—	„	13.65	„
200	„	tiszavideki	75	—	„	14.00	„
100	„	„	74	—	„	14.50	„

Hivatalos jegyzések búzában.

F A J	Működés helyi	100 kg. közp. ár	Működés helyi	100 kg. közp. ár
Tiszavizségi	74	14.45	75	14.85
„	76	14.75	77	14.99
„	78	15.05	79	15.29
Pestvidéki	74	14.40	75	14.60
„	76	14.70	77	14.85
„	78	15.00	79	15.15
Földm. megyei	74	14.45	75	14.70
„	76	14.75	77	14.95
„	78	15.10	79	15.25

Határidőüzlet búzában: Szeptemberi buza irányzata kezdetben szilárd volt, később nagyobb realizációkra nagyon ellanyhult, május-júniusi buza még jelentékenyebb árvesztést szenvedett.

Előfordult határidőkötések búzában.

Határidő	Kezdet	Forgalom	Zárta	Kezdet	Forgalom	Zárta
május	13.90	13.94-98-14.00	13.98	13.10	13.68-68-85	13.68
szept.	10.57	10.48-47-46-45-44-43-42-41-40-39-38-37-36-35-34-33-32-31-30-29-28-27-26-25-24-23-22-21-20-19-18-17-16-15-14-13-12-11-10-9-8-7-6-5-4-3-2-1	10.42	10.42	10.41-40-39-38-37-36-35-34-33-32-31-30-29-28-27-26-25-24-23-22-21-20-19-18-17-16-15-14-13-12-11-10-9-8-7-6-5-4-3-2-1	10.32

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Határidő	Déli tőzsde zárata	Leszámlolt árfolyamok
május	13.95	13.90
szept.	10.42	10.44

Rozs.

Készárúüzlet. Elkelt néhány kocsirakomány 20 krajczárral olcsóbb áron.

Előfordult eladások rozsbán.

menyiség mázsaiban	ó vagy uj	származás	minőség megj.	átadási hely	ár, netto 100 kg. kint	Kész vagy 2 óra
100	Uj	pestvidéki	—	Bpest par.	10.15	kp.
100	—	vidéki	—	Debrecen	9.90	—
100	—	pestvidéki	—	Dabas	10. —	—

Hivatalos jegyzések rozsbán.

ó vagy uj	Faj	hektoliterenkint súly kilogrammban	100 kilogramm középsz. ára
uj	előrendű	70-72	10.10
uj	másodrendű	—	10.05

Raktárállomány: A közraktárban 14400 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 201 métermázsa.

Határidőüzlet rozsbán: Őszi rozsbán csekély forgalom volt, az árak olcsóbbodtak.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Határidő	Kezdet	Forgalom	Zárta	Kezdet	Forgalom	Zárta
május	9.40	—	—	—	—	—
szeptember	8.03	8.01-03-04-05-06	8.07	8. —	7.95-95-98-92	7.91

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Határidő	Déli tőzsde zárata	Leszámlolt árfolyamok
május	9.40	9.30
szeptember	8. —	8.02

Takarmányfélék.

Készárúüzlet takarmányfélékben. Zab változatlan, a kizárólag gyér. Árpa üzletellen. Tengeri 15 krajczárral olcsóbb, a kereslet teljesen megszűnt.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Mennyiség mázsaiban	ó vagy uj	Faj	hektoliterenkint súly kg.-ban	100 kg. közp. ár
100	uj	zab	Budapest	8.10
100	—	—	Kőbánya	7.80
100	—	—	Mezőkeresztes	7.55
100	—	—	Szárvas	5.77 1/2
100	—	—	—	5.20

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	ő vagy uj	Faj	Hektolite- renkénti súly kg.-ban	100 kg. közp.	
				fruttó	fruttó
Árpa . . .	uj	takarmány egyetni való	60-62	—	—
„ . . .	—	sörfőrdet	62-64	—	—
„ . . .	—	—	64-66	—	—
„ . . .	—	—	66-68	7.80	7.90
„ . . .	—	—	68-70	5.25	5.30
„ . . .	—	—	70-72	5.20	5.25
„ . . .	—	—	72-74	—	—
„ . . .	—	—	74-76	—	—
„ . . .	—	—	76-78	—	—
„ . . .	—	—	78-80	—	—
„ . . .	—	—	80-82	—	—
„ . . .	—	—	82-84	—	—
„ . . .	—	—	84-86	—	—
„ . . .	—	—	86-88	—	—
„ . . .	—	—	88-90	—	—
„ . . .	—	—	90-92	—	—
„ . . .	—	—	92-94	—	—
„ . . .	—	—	94-96	—	—
„ . . .	—	—	96-98	—	—
„ . . .	—	—	98-100	—	—
„ . . .	—	—	100-102	—	—
„ . . .	—	—	102-104	—	—
„ . . .	—	—	104-106	—	—
„ . . .	—	—	106-108	—	—
„ . . .	—	—	108-110	—	—
„ . . .	—	—	110-112	—	—
„ . . .	—	—	112-114	—	—
„ . . .	—	—	114-116	—	—
„ . . .	—	—	116-118	—	—
„ . . .	—	—	118-120	—	—
„ . . .	—	—	120-122	—	—
„ . . .	—	—	122-124	—	—
„ . . .	—	—	124-126	—	—
„ . . .	—	—	126-128	—	—
„ . . .	—	—	128-130	—	—
„ . . .	—	—	130-132	—	—
„ . . .	—	—	132-134	—	—
„ . . .	—	—	134-136	—	—
„ . . .	—	—	136-138	—	—
„ . . .	—	—	138-140	—	—
„ . . .	—	—	140-142	—	—
„ . . .	—	—	142-144	—	—
„ . . .	—	—	144-146	—	—
„ . . .	—	—	146-148	—	—
„ . . .	—	—	148-150	—	—
„ . . .	—	—	150-152	—	—
„ . . .	—	—	152-154	—	—
„ . . .	—	—	154-156	—	—
„ . . .	—	—	156-158	—	—
„ . . .	—	—	158-160	—	—
„ . . .	—	—	160-162	—	—
„ . . .	—	—	162-164	—	—
„ . . .	—	—	164-166	—	—
„ . . .	—	—	166-168	—	—
„ . . .	—	—	168-170	—	—
„ . . .	—	—	170-172	—	—
„ . . .	—	—	172-174	—	—
„ . . .	—	—	174-176	—	—
„ . . .	—	—	176-178	—	—
„ . . .	—	—	178-180	—	—
„ . . .	—	—	180-182	—	—
„ . . .	—	—	182-184	—	—
„ . . .	—	—	184-186	—	—
„ . . .	—	—	186-188	—	—
„ . . .	—	—	188-190	—	—
„ . . .	—	—	190-192	—	—
„ . . .	—	—	192-194	—	—
„ . . .	—	—	194-196	—	—
„ . . .	—	—	196-198	—	—
„ . . .	—	—	198-200	—	—
„ . . .	—	—	200-202	—	—
„ . . .	—	—	202-204	—	—
„ . . .	—	—	204-206	—	—
„ . . .	—	—	206-208	—	—
„ . . .	—	—	208-210	—	—
„ . . .	—	—	210-212	—	—
„ . . .	—	—	212-214	—	—
„ . . .	—	—	214-216	—	—
„ . . .	—	—	216-218	—	—
„ . . .	—	—	218-220	—	—
„ . . .	—	—	220-222	—	—
„ . . .	—	—	222-224	—	—
„ . . .	—	—	224-226	—	—
„ . . .	—	—	226-228	—	—
„ . . .	—	—	228-230	—	—
„ . . .	—	—	230-232	—	—
„ . . .	—	—	232-234	—	—
„ . . .	—	—	234-236	—	—
„ . . .	—	—	236-238	—	—
„ . . .	—	—	238-240	—	—
„ . . .	—	—	240-242	—	—
„ . . .	—	—	242-244	—	—
„ . . .	—	—	244-246	—	—
„ . . .	—	—	246-248	—	—
„ . . .	—	—	248-250	—	—
„ . . .	—	—	250-252	—	—
„ . . .	—	—	252-254	—	—
„ . . .	—	—	254-256	—	—
„ . . .	—	—	256-258	—	—
„ . . .	—	—	258-260	—	—
„ . . .	—	—	260-262	—	—
„ . . .	—	—	262-264	—	—
„ . . .	—	—	264-266	—	—
„ . . .	—	—	266-268	—	—
„ . . .	—	—	268-270	—	—
„ . . .	—	—	270-272	—	—
„ . . .	—	—	272-274	—	—
„ . . .	—	—	274-276	—	—
„ . . .	—	—	276-278	—	—
„ . . .	—	—	278-280	—	—
„ . . .	—	—	280-282	—	—
„ . . .	—	—	282-284	—	—
„ . . .	—	—	284-286	—	—
„ . . .	—	—	286-288	—	—
„ . . .	—	—	288-290	—	—
„ . . .	—	—	290-292	—	—
„ . . .	—	—	292-294	—	—
„ . . .	—	—	294-296	—	—
„ . . .	—	—	296-298	—	—
„ . . .	—	—	298-300	—	—
„ . . .	—	—	300-302	—	—
„ . . .	—	—	302-304	—	—
„ . . .	—	—	304-306	—	—
„ . . .	—	—	306-308	—	—
„ . . .	—	—	308-310	—	—
„ . . .	—	—	310-312	—	—
„ . . .	—	—	312-314	—	—
„ . . .	—	—	314-316	—	—
„ . . .	—	—	316-318	—	—
„ . . .	—	—	318-320	—	—
„ . . .	—	—	320-322	—	—
„ . . .	—	—	322-324	—	—
„ . . .	—	—	324-326	—	—
„ . . .	—	—	326-328	—	—
„ . . .	—	—	328-330	—	—
„ . . .	—	—	330-332	—	—
„ . . .	—	—	332-334	—	—
„ . . .	—	—	334-336	—	—
„ . . .	—	—	336-338	—	—
„ . . .	—	—	338-340	—	—
„ . . .	—	—	340-342	—	—
„ . . .	—	—	342-344	—	—
„ . . .	—	—	344-346	—	—
„ . . .	—	—	346-348	—	—
„ . . .	—	—	348-350	—	—
„ . . .	—	—	350-352	—	—
„ . . .	—	—	352-354	—	—
„ . . .	—	—	354-356	—	—
„ . . .	—	—	356-358	—	—
„ . . .	—	—	358-360	—	—
„ . . .	—	—	360-362	—	—
„ . . .	—	—	362-364	—	—
„ . . .	—	—	364-366	—	—
„ . . .	—	—	366-368	—	—
„ . . .	—	—	368-370	—	—
„ . . .	—	—	370-372	—	—
„ . . .	—	—	372-374	—	—
„ . . .	—	—	374-376	—	—
„ . . .	—	—	376-378	—	—
„ . . .	—	—	378-380	—	—
„ . . .	—	—	380-382	—	—
„ . . .	—	—	382-384	—	—
„ . . .	—	—	384-386	—	—
„ . . .	—	—	386-388	—	—
„ . . .	—	—	388-390	—	—
„ . . .	—	—	390-392	—	—
„ . . .	—	—	392-394	—	—
„ . . .	—	—	394-396	—	—
„ . . .	—	—	396-398	—	—
„ . . .	—	—	398-400	—	—
„ . . .	—	—	400-402	—	—
„ . . .	—	—	402-404	—	—
„ . . .	—	—	404-406	—	—
„ . . .	—	—	406-408	—	—
„ . . .	—	—	408-410	—	—
„ . . .	—	—	410-412	—	—
„ . . .	—	—	412-414	—	—
„ . . .	—	—	414-416	—	—
„ . . .	—	—	416-418	—	—
„ . . .	—	—	418-420	—	—
„ . . .	—	—	420-422	—	—
„ . . .	—	—	422-424	—	—
„ . . .	—	—	424-426	—	—
„ . . .	—	—	426-428	—	—
„ . . .	—	—	428-430	—	—
„ . . .	—	—	430-432	—	—
„ . . .	—	—	432-434	—	—
„ . . .	—	—	434-436	—	—
„ . . .	—	—	436-438	—	—
„ . . .	—	—	438-440	—	—
„ . . .	—	—	440-442	—	—
„ . . .	—	—	442-444	—	—
„ . . .	—	—	444-446	—	—
„ . . .	—	—	446-448	—	—
„ . . .	—	—	448-450	—	—
„ . . .	—	—	450-452	—	—
„ . . .	—	—	452-454	—	—
„ . . .	—	—	454-456	—	—
„ . . .	—	—	456-458	—	—
„ . . .	—	—	458-460	—	—
„ . . .	—	—	460-462	—	—
„ . . .	—	—	462-464	—	—
„ . . .	—	—	464-466	—	—
„ . . .	—	—	466-468	—	—
„ . . .	—	—	468-470	—	—
„ . . .	—	—	470-472	—	—
„ . . .	—	—	472-474	—	—
„ . . .	—	—	474-476	—	—
„ . . .	—	—	476-478	—	—
„ . . .	—	—	478-480	—	—
„ . . .	—	—	480-482	—	—
„ . . .	—	—	482-484	—	—
„ . . .	—	—	484-486	—	—
„ . . .	—	—	486-488	—	—
„ . . .	—	—	488-490	—	—
„ . . .	—	—	490-492	—	—
„ . . .	—	—	492-494	—	—
„ . . .	—	—	494-496	—	—
„ . . .	—	—	496-498	—	—
„ . . .	—	—	498-500	—	—
„ . . .	—	—	500-502	—	—
„ . . .	—	—	502-504	—	—
„ . . .	—	—	504-506	—	—
„ . . .	—	—	506-508	—	—
„ . . .	—	—	508-510	—	—
„ . . .	—	—	510-512	—	—
„ . . .	—	—	512-514	—	—
„ . . .	—	—	514-516	—	—
„ . . .	—	—	516-518	—	—
„ . . .	—	—	518-520	—	—
„ . . .	—	—	520-522	—	—
„ . . .	—	—	522-524	—	—
„ . . .	—	—	524-526	—	—
„ . . .	—	—	526-528	—	—
„ . . .	—	—	528-530	—	—
„ . . .	—	—	530-532	—	—
„ . . .	—	—	532-534	—	—
„ . . .	—	—	534-536	—	—
„ . . .	—	—	536-538	—	—
„ . . .	—	—	538-540	—	—
„ . . .	—	—	540-542	—	—
„ . . .	—	—	542-544	—	—
„ . . .	—	—	544-546	—	—
„ . . .	—	—	546-548	—	—
„ . . .	—	—	548-550	—	—
„ . . .	—	—	550-552	—	—
„ . . .	—	—	552-554	—	—
„ . . .	—	—	554-556	—	—
„ . . .	—	—	556-558	—	—
„ . . .	—	—	558-560	—	—
„ . . .	—	—	560-562	—</	

Szesz.

Budapest, május 20. Irányzat szilárd. A kontingens nyersszez ára Budapesten 20.50—20.75. Finomított szesz nagyban 59.25—59.50, Finomított szesz kicsinyben 59.75—60.—, Elestő-szesz nagyban 59.25—59.50. Elestő szesz kicsinyben 59.75—60.—, Nyersszez adózva nagyban 59.25—59.50, Nyersszez adózva kicsinyben 59.—, Nyersszez adózatlan (exknt.) 17.25—17.50, Denaturált szesz nagyban 22.——22.50 Denaturált szesz kicsinyben 22.75—23.—. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, az vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendő.

Bécs, május 20. Kontingens nyersszez azonnali szállításra 21.30—21.50 forinton kelt el.

Prága, május 20. Adózott tripló-szesz azonnali szállításra 56.75—57.— forint-on jegyezve és 57.— forint-on későbbi szállításra. Adózatlan szesz 20.50—21 forint nagyban.

Triest, május 20. Kivitelezési szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenként nagyban 14.—14.50 forinton kelt el azonnali szállításra.

Berlin, május 20. Szesz helyben 54.90 márka — 32.39 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként 10,000 literes szárazalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.— frt.

Hamburg, május 20. Szesz májusra 24.75 márka — 14.60 frt; május-júniusra 24.75 márka — 14.60 frt; június-júliusra 24.75 márka — 14.60 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.— forint.

Páris, május 20. Szesz folyó óra 49.50 frk — 26.18 frt; júniusra 49.— frk — 25.91 frt; július-aug.-ra 49.— frk — 25.91 frt; 4 utolsó óra 45.25 frk — 23.94 frt. Az árak 10.000 liter szárazalékra 1/4% leszámitással értendő. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.70 frt.

Cukor.

Prága, május 20. Nyers cukor 88% cukor-tartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.82 frt, október-decemberi szállításra 12.80 forint.

Hamburg, május 20. Nyers cukor f. o. b. Hamburg. Azonnali szállításra 9.60, aug.-s szállításra 9.77, okt.-decz.-ri szállításra 9.67. Irányzat tartva.

Páris, május 20. Nyers cukor (88 fok) készára 30.25—30.75 frk, fehér cukor júniusra 32 1/2 frank, július-aug.-ra 32 1/2 frank, okt.-tól 4 óra 32 1/2 frk, 4 óra máj.-tól 31.75 frk. Finomított készára 103.50—104 frank.

Petroleum.

Hamburg, május 20. Petroleum helyben 5.65 márka — 3.33 frt.

Newyork, május 20. Petroleum fin. 70 Abel 1 est. Newyorkban 6.05 cents, fin. petroleum Philadelphianban 6.— cents; United Rife Line Certificates májusra 84.—; nyers petroleum májusra 6.70 cents.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, május 20. Az árhanyatlás ma folytatást nyert. Tengeri is lanya, mivel sok áru van utban Romániából. Kötetett: buza május-júniusra 13.80—13.77—13.82—13.74 forinton, buza őszre 10.35—10.43—10.30 forinton, rozs őszre 8.10—8.08 forinton, zab őszre 6.25 forinton, tengeri-július-augusztusra 6.10—6.— forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza május-júniusra 13.75—13.77, őszre 10.35—10.36, rozs őszre 8.05—8.10, tengeri május-júniusra 5.95—5.96, július-augusztusra 5.99—6.01, zab május-júniusra 7.65—7.60, zab őszre 6.25—6.30, repce augusztus-szeptemberre 13.25—13.35 forinton.

Boroszló, május 20. Buza helyben 23.20 márka (= 13.69 frt) sárga. Buza helyben 23.10 márka (= 13.63 frt). Rozs helyben 17.60 márka (= 10.39 frt). Zab helyben 17.— márka (= 10.03 frt). Tengeri helyben 14.— márka (= 8.26 frt). Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.— frt.

Hamburg, május 20. Buza holsteini 245—252 márka (= 14.45—14.87 frt). Rozs mecklenburgi 172—183 m. (= 10.15—10.80 frt). Rozs orosz 134—135 márka (= 7.91—7.97 frt). Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.— frt.

Páris, május 20. (Megnyitás.) Buza folyó óra 30.10 frank (= 14.36 frt). Buza júniusra 29.90 frank (= 14.26 frt). Buza július-aug.-ra 28.75 frank (= 13.71 frt). Buza 4 utolsó óra 25.10 frank (= 11.97 frt). Rozs folyó óra 21.50 frank (= 10.25 frt). Rozs júniusra 21.50 frank (= 10.25 frt). Rozs július-aug.-ra 17.90 frank (= 8.53 frt). Rozs 4 utolsó óra 15.60 frank (= 7.44 frt). Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, május 20. (Zárlat.) Buza folyó óra 30.10 frank (= 14.36 frt). Buza júniusra 29.90 frank (= 14.26 frt). Buza július-augusztusra 28.75 frank (= 13.71 frt). Buza 4 utolsó óra 25.— frank (= 11.92 frt).

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, május 20. A mai előtőzsdé irányzata, mely kezdetben a szűk pénzügyi viszonyok folytán tartózkodó volt, későbbben a kecsesített aratási listákra kedvezően alakult. Az alpesi bányarésztvényeknél ellenben személyi okokra visszavezethető árhanyatlás állott be, mely a déli tőzsdén sem szűnt meg, sőt csekély mértékben a többi papírokra kiterjedt.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.25—358.—, Anglo-bank 156.50, Union-bank 236.—, Magyar jelzálogbank 253.—, Magyar hitelrészvény 335.50—336.50, Osztrák-magyar államvasut 359.35—360.50, Déli vasut 72.15—72.65, Osztrák földhitel 468.—, Länderbank 229.50—229.85, Alpesi bánya 162—164.90, Rimamurányi 252.50—253, Elbevolgyi vasut 261.50, Dunagőzhajózási 474.50—476.—, Magyar aranyjárdék 120.90, Magyar koronajárdék 99.25, Töröksorsjegy 61—61.50, Német márka 58.90, Dohányrészvény 130.25—131.25, Májusi járadék 102.—, Osztrák koronajárdék 101.75, 20 frankos 9.56, Fegyvergyár 318.50, Északnyugati vasut 249.50, Lloyd 438—441, Prágai vasipar 737—745, Bréxi kőszénbánya 303.50—308, Magyar általános kőszénbánya 199.50, Általános vagonkölcsönző 604—606.

Dél előtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 357.75, Magyar hitelrészvény 386.—, Länderbank 229.75, Osztrák-magyar államvasut 360.25, Prágai vasipar 743.—, Alpesi bánya 164.50, Bréxi kőszénbánya 307.50, Májusi járadék 102.—, Török sorsjegy 61.20.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.25 Magyar hitelrészvény 385.75, Anglo-bank 156.50 Bankverein 270.—, Union-bank 297.—, Länderbank 229.75, Osztrák-magyar államvasut 359.87 Déli vasut 71.25, Elbevolgyi vasut 261.50, Északnyugati vasut 249.50, Török dohányrészvény 130.—, Rimamurányi 252.75, Alpesi bánya 162.25—163.—, Májusi járadék 101.95, Magyar koronajárdék 99.20, Török sorsjegy 60.80, Német márka 58.96.

Délután 2 óra 30 percig jegyeztek: Magyar aranyjárdék 120.85, Magyar koronajárdék 99.20, Tiszai kőszénorsjegy 139.—, Magyar földtehermentesítési kötv. 97.10, Magyar hitelrészvény 386.—, Magyar nyereségekön sorsjegy 157.—, Kassa-oderbergi vasut 190.50, Magyar kereskedelmi bank 1405.—, Magyar vasuti kölcsön ezüsten 100.10 Magyar keleti vasuti állami kötvények 120.25, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 257.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 252.50, 4 1/2% papírjárdék 101.95, 4 1/2% ezüstjárdék 101.85, Osztrák aranyjárdék 121.10, Osztrák koronajárdék 101.75, 1860. sorsjegyek 142.75, 1864. sorsjegyek 137.75, Osztrák hitelsorsjegyek 200.25, Osztrák hitelrészvény 357.12, Angol-osztrák bank 156.—, Union-bank 298.75, Bécsi Bankverein 265.25, Osztrák Länderbank 229.75, Osztrák-magyar bank 911.—, Osztrák-magyar államvasut 359.63, Déli vasut 71.75, Elbevolgyi vasut 261.50, Dunagőzhajózási részvény 475.—, Alpesi bányarészvény 162.90, Dohányrészvény 128.50, 20 frankos 9.54 1/2, Cászári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.80, Német bank-váltó 58.90.

Bécs, május 20. (Utőtőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 356.75, Magyar hitelrészvény 386.50, Anglo-bank 156.50, Bankver. 269.25, Union-bank 299.—, Länderb. 229.75, Osztrák-magyar államvasut 359.62, Déli vasut 71.75, Elbevolgyi vasut 261.75, Északnyugati vasut 249.50, Török dohányrészvény 129.25, Rimamurányi vasut 252.50, Alpesi bánya 162.60, Májusi járadék 101.95, Magyar koronajárdék 99.25, Töröksorsjegy 61.10, Német márka azonnali szállításra 58.95.

Berlin, május 20. Ezüstjárdék 101.50, Osztr. aranyjárdék 102.50, Magyar aranyjárdék 102.70, Magyar koronajárdék 99.60, Osztrák hitelrészvény 222.90, Osztrák-magyar államvasut 152.70, Déli vasut 31.60, Elbevolgyi vasut 132.25, Bustiehrádi vasut 380.50, Osztrákbankjegy 169.60, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 169.55, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.90, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.47 1/2, Orosz bankjegy 216.75, Olasz járadék 90.90, Laura-kohó 199.30, Harpeni 187.60, Olasz központi vasut 130.75, Török sorsjegy 115.25, Májusi járadék 101.50.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 223.—, Osztrák-magyar államvasut 152.50, Déli vasut 31.60, Magyar aranyjárdék 102.50, Disconto-társaság 196.25.

Páris, május 20. Új 3% francia járadék 101.25, 3%-os francia járadék 102.65, 3 1/2% francia járadék 106.07, Osztrák fölöhitelintézet 1290, Osztrák-magyar államvasut 773.—, Länderbank 489.—, Osztrák aranyjárdék 102.40, Déli vasuti elsőbbség 385.50, Török dohányrészvény 278.50, Török sorsjegy 109.—, Olasz járad. 91.65, Spanyol kölcsön 32.80, Meridional 663.—, Oto-

manbank 542.50, Rio Tinto 662.—, Debeers 675.—, Eastland 106.—, Chartered 62.—, Randfontein 38 Szilárd.

Frankfurt, május 20. (Zárlat.) 4 1/2% papírjárdék 86.40, 4 1/2% ezüstjárdék 85.95, 4% osztr. aranyjárd. 102.85, 4% magy. aranyjárdék 102.50, magyar koronajárd. 99.50, osztr. hitelrészvény 302.50, osztr.-magyar bank 770.50, osztr.-magyar államvasut 308.75, déli vasut 64.25, északnyugati vasut 212.—, elbevolgyi vasut 225.—, bécsi váltóár 169.57, londoni váltóár 20.495, párisi váltóár 80.938, bécsi bankverein 229.—, villamos részvény 137.50, alpesi bányarészvény 133.50, 3% magyar arany-kölcsön 89.10. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, május 20. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészv. 302.25, Déli vasut 64.13, Osztrák-magyar államvasut 308.25.

Hamburg, május 20. (Zárlat.) 4 1/2% ezüstjárdék 85.80, osztrák hitelrészvény 302.20, osztrák-magyar államvasut 771.—, déli vasut 150.—, olasz járadék 90.90, 4% osztr. aranyj. 103.70, 4%-os magyar aranyjárdék 102.80. Az irányzat csendes.

London, május 20. (Zárlat.) Angol consolok 110.1/16, déli vasut 7.—, spanyol járadék 32.50, olasz járadék 89.87, 4% magy. aranyjárdék 101.—, 4% rupia 62.—, Canada pacificvasut 85.—, leszámitolási kamatláb 3 1/2, ezüst 26 1/16, bécsi váltóár 12.25. Az irányzat csendes.

New-York, május 20. Ezüst 57.50.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. május 20-án reggel 7 órakor.

Állomások	Légnemű hőm. 700 +	Az égési hőm. 100 +	Az égési hőm. 100 +	Állomások	Légnemű hőm. 700 +	Az égési hőm. 100 +	Az égési hőm. 100 +
Arvadavárja	56.4	12.8	2	Pola	54.1	16.6	1
Selmeczbánya	58.4	15.8	2	Lesina	54.9	18.8	1
N.-Szombathely	56.4	17.5	2	Sarajevó	53.4	21.8	1
Magyar-Ovár	57.0	16.8	4	Torino	58.2	10.8	29
O-Gyalla	57.1	18.2	1	Flórenc	56.5	15.6	89
Sopron	57.7	16.8	5	Róma	57.9	16.8	15
Hatvan	56.8	18.4	1	Nápoly	58.8	16.4	1
Keszthely	56.8	18.2	1	Brindisi	57.9	24.8	1
Zagrab	56.8	19.0	1	Palermo	60.0	18.2	1
Flume	58.5	15.8	14	Málta	59.8	17.3	1
Cirkvenica	56.8	18.8	3	Zürich	51.7	12.0	7
Francova	57.2	18.2	3	Bharis	57.2	10.5	18
Zsombolya	56.4	18.2	3	Nizza	51.9	14.6	1
Arad	57.4	15.8	3	Páris	53.2	10.2	2
Bécs	57.8	17.8	3	Kopenhága	57.7	11.6	1
Szolnok	59.4	18.2	8	Hamburg	57.0	17.8	1
Eger	58.1	21.8	1	Berlin	57.8	9.4	1
Debrecen	58.8	17.8	1	Christiansund	72.8	11.8	1
Kecskemét	59.8	16.0	4	Stockholm	68.9	9.9	2
Ungvár	59.9	21.5	1	Szent-Pétervár	74.0	13.4	4
Székely	60.6	18.1	1	Moszkva	66.9	19.2	1
Nagy-Vár	58.6	22.6	1	Város	60.5	19.2	1
Kolozsvár	59.5	19.3	1	Kiev	63.4	19.9	1
Nagy-Szeben	59.7	22.3	1	Odessa	—	—	—
Bécs	55.8	15.6	1	Szula	61.8	20.3	1
Székely	49.0	19.0	2	Szula	59.4	17.2	1
Klagenfurt	58.1	14.1	2	Konstantinápoly	61.4	17.4	1

A depresszió délnyugatról az Alpecek tájára vonult és az északhoz képest meglehetősen mély (750 mm.) A magas légneműség északkeleten 775 mm. fölé emelkedett.
A depresszió hatáskörét kiterjeszti egész Közép-Európára. Sűrű esőzés volt Francia- és Olaszországban, helyi zivataros esők előfordultak Európa egyéb területein is. A hőmérséklet a depresszió melletti oldalán (keleten) magas.
Hazánk nyugati részén és az Alföldön gyenge esők vannak, míg Erdélyben és az északkeleti Felföldön az idő egyelőre száraz és meleg. Mérsékelt délkeleti szelek uralkodnak.
Ez az idő várható, hőmérséklettel.

VIZÁLLÁS.

— Május 20-án. —

Folyó	Vízjárás	Vízjárás reggel	Áradás v. apadás	Folyó	Vízjárás	Vízjárás reggel	Áradás v. apadás
Duna	Schärding	170	4	Tisza	M.-Sziget	78	—
„	Pannau	816	6	„	Tisza-Ujlak	88	—
„	Bécs	36	2	„	V.-Nagyany	114	—
„	Pozsony	276	3	„	Csep	84	—
„	Komárom	332	3	„	Tokaj	139	—
„	Budapest	304	2	„	Szolnok	189	—
„	Ercsi	—	—	„	Csongrád	278	—
„	Paks	285	1	„	Szeged	288	—
„	Mohács	399	2	„	Titka	858	—
„	Újvidék	278	—	„	Dees	76	—
„	Zimony	895	5	„	Szatmár	188	—
„	Pancsova	354	—	„	Munkacs	80	—
„	Báza	366	—	„	Homonna	—	—
„	Orsova	369	—	„	Ungvár	40	—
„	M.-Felső	—	—	„	Bárta	68	—
„	Zsolna	70	7	„	Zemplén	205	—
„	Szered	72	—	„	Zalca	176	—
„	Ercskút	—	—	„	H.-Nemett	61	—
„	Sárvár	83	—	„	Berettyó	61	—
„	Győr	281	4	„	Sab. kőr.	10	—
„	Zákány	78	—	„	Nagyvárad	—	—
„	Kazár	278	—	„	Belenyes	88	—
„	M.-Szardas	108	—	„	Boronyos	—	—
„	Zágráb	72	18	„	Béka	68	—
„	Sziszek	200	89	„	Gyoma	108	—
„	Mitrovica	406	18	„	Gy.-Fehérv.	192	—
„	Károlyvár	140	—	„	Arad	76	—
„	Novi	140	—	„	Makó	90	—
„	Banjaluka	—	—	„	K.-Kortály	24	—
„	Doboj	—	—	„	Temervár	24	—
„	Zvornik	—	—	„	N.-Bocskor.	80	—

Isk. magyarázat: * = Jéges víz; + = Olaj; — = áradás; < = áradás; > = apadás; ? = köztér.

A szerkesztésért felelős: a főszerkesztő.

Kiadóhivatás:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

AZ

Egy 15 éves árva i. r. leány barmily állást keres. Cím: a kiadónálban. 4312-9

Bámulatos olcsó! 1 magas szényegdíván 40 forint.
1 magas díván Croquet-ből (bőr)
25 frt, 1 ottomán 14 frt, 1 hálopamlag matracokkal és földi
croquet-bőrből 18 frt, 1 háromrészi lészormatrac 14 frt, 1 há-

Nőruha- varróné házhoz ajánlkozik, valamint házon kívül is
dolgoztatlan. legelőgásabb nő ruhákat olcsón készít. Cím: a kia-
4840-19 4848-19

MINDENFÉLE

Tó 3500 méter magasságban. Amerika Oregán államában, az ugynevezett „vörös esés” hegy-lánczolat egyik kiemelkedő végcsúcán ritka természeti csoda van. Egy óriási tóról van szó, mely az említett csúcson 3500 méter magasságban van. Ez óriási víztömeg, mely több mint 10 kilométer hosszúságu és 6834 méter átlagos szélességű és melyet 40 évvel ezelőtt fedezett fel C. E. Dutton kapitány, úgy a geográfusok, mint a geológusok nagy része előtt teljesen ismeretlen maradt eddig; sőt ezentul is így maradt volna, ha az egyik postlandi (Oregon) geológiai egyesület, a Mazamas Survey, mult évi június havában nem rendezett volna a tóhoz egy nagyobb szabású kirándulást. A bátor turisták sok nehézséget álltak ki, míg a fön-síkot elérték, ahol a tó egy ősi, kialudt kráter alján nyugszik. A tó nyugati partján másik, körül-belül 45 méter mély kráter áll nyitva. Mazamas Survey a tavat a felfedező nevére: Dutton-tóra, az ennek közepén levő szigetcskéket pedig: Wizard Isle-re keresztelte.

A legújabb francia talizmán. Gyakran volt már szó arról, mennyire uralja a kabona épen a műveltnek nevezett francziát. Mégis nem tudtuk eddig, hogy a házinyul lábát Franciaországban szerencsehozónak tartják és fölakasztják a lakásban. Hogy mit véthetett a szegény házinyul, nem tudni; elég annyi, hogy az ő lábának tulajdonított összes szerencsehozó tulajdonságokat az ingatag párisi nemrég in summa átruházta a pulyka lábára. A minden forma szerint preparált lábra csuklóban ezüst- vagy arany-fejet vernek, ebbe drágakövet vagy gyöngyöt illesztenek. Finom, vékony kis aranyláncz köti össze ezt a fejet a karmokkal. Aztán még széles selyemszalagból csokrot kötnek a lábra és porte-bonheur-képpen fölakasztják a szalonban vagy a hálószobában.

Napoleon fiáról. A reichstadti hercegről, I. Napoleon szerencsétlen fiáról nemrég Wel-schinger hírneves történetíró tollából érdekes és vaskos francia könyv jelent meg. Mikor Bonaparte Napoleont Elbe szigetére száműzték, a kis herceg még csak három éves volt. Örökölte világ-hódító atyjának lángelméjét és értelme meglepően fejlődött. Csak nagy nehezen tudták kocsira ültetni, folyton azt kiabálta, mikor anyjával együtt Bécsbe akarták vinni:

— A papa nincs itthon, most én vagyok az ur!

Noha Metternich nem engedte, hogy Napoleonról beszéljenek előtte, a gyermek mégis élénken emlékezett apjáról és szenvedélyes szeretettel viseltetett iránta. Hasonlóan nagy elragadtatással szokott szólni Franciaországról is. Történt, hogy egy ízben egy kaczer, de már kissé idős udvarhölgynek bizonyítottatta, hogy szép Franciaország.

— Tizenkét évvel ezelőtt még szebb volt, szőlt szárazon az udvarhölgy.

De a herceg nem maradt adósa az udvarhölgynek:

— Ön is szebb volt tizenkét évvel ezelőtt.

Az oroszországi népszámlálás. Oroszországban tudvalevőleg mult év január havában népszámlálás volt, mely meglepő adatokat hozott napvilágra. Ugyanis konstataáltak, hogy Oroszország dél felé népesedik. 150 évvel ezelőtt a népesség legsűrűbb Oroszország közepén volt, Moszkva vidékén és Kíev körül; ellenben most, a népesedés folytonosan délen, a Fekete-tenger vidékén terjed. A déli vidékek egyes tartományaiiban a népesség megkétshereződött, sőt megháromszorozódott, ellenben az óriási birodalom többi vidékein a népesedés stagnál. Pétervár. és Riga kivételével az összes 75.000 lakoson feül számláló városok Moskvától délre esnek; Kíevtől dél felé a Fekete-tenger mentén sok város most nagy fejlődésnek indult. Most Karkov 170.000, Saratov 133.000, Jekaterinoslav 121.000, Rostov 150.000, Astrakan 115.000, Baku 112.000, Kiscenev 108.000, Nikolajev 92.000, Samara 92.000 és még 7-8 város 50.000-50.000 lakost számhá. Mind e helyek kereskedelmi góczpontok és jelentős iparvárosok.

Amor tréfái.

Amor, a pajkos kis isten még mindig nagy hatalom. Legutóbb úgy tetszett neki, hogy a belga királyi családban, meg a Koburgok közt csináljon egy kis zenebonát és Mattasich Géza főhadnagyot léptette elő regényhőssé.

Az európai sajtó tele volt az osztrák főhadnagy, meg a belga királylány szerelmi regényével és most néhány ilyen magasállású nő régi szerelmi történetét akartam elmondani és behizonyítani, mennyire igaz van a jó öreg Rabbi Ben Akibának, aki már régen megmondta, hogy: semmi új sincs a nap alatt.

Nem is említve a legrégibb idöket, ott van mindjárt Ferencz, cadixi herceg leányának, Donna Izabellának esete, aki épen úgy, mint tavaly ősiéce Elvira, Don Carlos spanyol trónpretendens leánya, megszökött a szülői házból.

A nagy lengyel entuziasmus idején történt ez, és a spanyol hercegnő egy jelentéktelen lengyel nemesi méltatott legmagasabb kegyeire.

A szokás egészen a romantika recipéje szerint ment végbe.

Donna Izabella megvárta az éjszaka csöndjét és akkor ágylepedőjét összecsavargatva, harminez lábnyi magasságból leereszkedett a palota ablakából, egyenesen a lengyel nemesi forró karjaiba, aki a szerelem szárnyain és négy pompás lóval ragadta messze az atya zsarnok haragja elől.

Nem annyira romantikus történet, de jókora mésszalliance az is, amelyet a német császár nagynéje kötött Esmarch tanárral.

Higgadt, megfontolt lépés volt ez. Mind a két fél tudta, mit cselekszik, ősmerte már az életet. A menyasszony 39, a vőlegény tíz évvel idősebb volt. Az ő szerelmük már másodvirágzás — ősi nap-sugár.

Hasonlóképen cselekedett egy württembergi hercegnő, aki mintegy tizenhét év előtt egy orvoshoz ment férjhez. A hercegnő nővére volt az azóta elhunyt Württemberg Vilmos hercegnek, aki mint családfő, minden nagyobb nehézség nélkül beleegyezett a házasságba.

A Habsburg-dinasztiában is fordultak már elő mészallianceok.

Mária Lujza, Ferencz császár és király lánya, miután előbb a nagy Napoleon neje volt, másodszor Neiperg grófnak nyújtotta kezét.

János főherceg regénye Pochl Annával, a postamester leányával ősmert dolog. Ebből az összehittetésből származik a ma is virágzó gróf Meran-család.

A pár év előtt elhunyt Henrik főherceg neje színésznő volt és királyunk unokája, Erzsébet bajor királyi főhercegnő, báró Seefrieddel el rendkívül boldog házasságban.

Morganatikus feleségei voltak III. Frigyes Vilmos porosz és Viktor Emánuel olasz királynak.

Balkézi felesége volt I. Lipót belga, I. Vilmos hollandi királyoknak és ki ne hallott volna II. Sándor cár morganatikus nejeről, a csodaszép Dolgorucki hercegnőről.

Királyasszonyok morganatikus és titkos férjeiben, valamint kegyenczekben sem volt hiány.

Mindjárt a la tété, Erzsébet orosz cárnő, nagy Péter leánya áll, aki a balalajka-verő utcza énekesből, Razumovszky Cyrillből előbb grófot, majd kancellárt csinál és végül titkos házasságban él vele. Ki akar né elöszörolni Voltairé és II. József genialis barátnőjének, a nagy Katalinnak véget nem érő kalandjait, amelyek révén épen úgy lehetne őt Észak női Don Juanjának, mint Észak Semiramisának nevezni. VII. Ferdinand spanyol király özvegye kegyenczt, Munozt spanyol granddá, majd Rianzares hercegevé teszi és miután 1834. óta már titkos házasságban él vele, ezt az összeköttetést 1844-ben nyilvánosságra is hozatja, ami azonban nem gátolja, hogy mellette egy Barga nevű könyvkereskedőt is ne részesítsen kegyeiben.

Mindezeket a régi, elavult regényeket fölszínre hozza most Koburg hercegnő esete, amely oly óriási port vert föl a világsajtóban, de amely még sem áll példa nélkül.

D'Artagnan.

A MILLIOMOS.

Angol regény.

(26)

Írta: CROKER M. B.

XVII.

Brande Sarabella nagyon büszke és boldog volt, amikor még egyszer, utoljára megvizsgálta unokanővérét, akit ma akart a társaságba bevezetni. A fiatal leány új fehér ruhája, a csinos kalap, a finom, pompásan illő keztyű, a napernyő, mindez kifogástalan volt. A néni természetesen valamivel élénkebb színeket szeretett volna, de ami ebben a tekintetben a fiatal leánynál hiányzott, azt kipótolta az öreg asszony, aki nehéz aranyhimzéssel ellátott koblakkék selyemruhát és sárga tollakkal díszített kék kalapot vett magára.

A rickshawok a ház előtt állottak. A miss Sahib számára egy egészen új, gummikerekekkel és négy pompás tarka jampannival; és a két hölgy, elől az idősebbik, nemsokára hét angol mértföldnyi óránkénti sebességgel a klubház felé vezető kényelmes utcán robogott végig. Az öreg hölgy büszkén és kényelmesen ült kocsijában és kalapjának tollait, mint győzelmi jeleket lobogtatta.

A klubház volt Shiraninak középpontja, szíve; és olvasóterem, játék-, billárd- és teaszalon, valamint táncsterem is volt benne. Kivülről hosszú, széles veranda vette körül az épületet, amelyről a játszóhelyekre, a kertekre és azokon túl a hóhegyek lánczolatára nyílt kilátás.

A tennis-hely egészen tele volt és az ezred zenekara épen a legújabb gavotte-ot játszott, amikor Brande asszony büszkén, fölemelt fővel közeledett. Nyomon követte őt unokanővére és Waring kapitány. Tudta, hogy minden szem, de különösen Langrishe asszony őt figyeli és ez nagy önértéssel töltötte el.

Langrishe asszony, aki kifogástalan francia ruhájában a megtestesült elegancia volt, szomszédjának, sir Gloster Sandilandtnak oda sugta:

— Nem csunya leány, nagyon mutatós, csak kissé halvány!

Ezután felkelt, hogy selyem alsósoknyája bódító suhogása között gyűlölt vetélytársnője üdvözlésére siessen.

— Hol bujkált, kedves Brande asszony? Már azt hittük, vesztésgár alatt van! Nem mutatná be kis unokanővérét? Reményilem, ő és Lalla jó barátnő lesz.

— Mialatt beszélt, ugyancsak megvizsgálta a fiatal leány megjelenésének minden egyes részletét és kellemetlen érzéssel be kellett vallania, hogy Honor teljes és tökéletes hölgy volt. Alakja kedves volt, arca okos és ruhája izléses.

— Hogy van Gordon kisasszony? kérdezte. Jól mulatott a hajón? Azután, anélkül, hogy bevárta volna a feleletet, unokanővérét, aki urak társaságában a közelben állott, odahívta: Jöjj ide Lalla és ismerkedjél meg Gordon kisasszonynyal!

Lalla lassan közeledett, olyan arczczal, mintha igazi martir volna.

— Azt hiszem, már láttuk egymást, mondotta Honor, barátságos kezet nyújtva feléje. Lalla csodálkozva nézett reá.

— Nem tudám hol? szólott, miközben Honornak jelet adott, hogy haladjon.

Honor, szerencsétlenségére, nem értette az ilyen jelbeszédet.

— Oh, hát nem emlékszik? folytatta tiszta hangján Honor. Nemrégiben, jókor reggel, főn az erdőben találkoztunk. Ön Ivy urral ment és a kutyáink hajba kaptak egymással.

Lalla dühös lett erre az ostoba, csacsogó teremtesre és a pillanattól fogva szíve mélyéből gyűlölte.

Langrishe asszony, aki most először hallott unokanővére reggeli sétájáról, összeszorította az ajkát. Az ilyen sétákat kettésben, olyan semmittevővel, mint Ivy, épenséggel nem szerette.

— Na, igen, már emlékszem! felelte Lalla, mintha csak nehezen jutna eszébe a dolog. De ön akkor pongyolában volt és így felöltözve egészen más a külseje! Nos, hogy tetszik önnek India?

— Sokkal kevesebbet látok belőle, sem-hogy itélhetnek.

— Látom, hogy ön nagyon óvatos, felelte Lalla. Én mindjárt az első pillanatban tudom, hogy egy hölgy vagy egy ember tetszik-e nekem. Szeret lovagolni?

— Gyermekkorom óta nem lovagoltam, de reményem, nemsokára ismét belejövök.

— A Waring kapitány ponyyján való lovaglás tehát első kísérlete volt? Borzasztóan neveléses volt és félek, hogy ön már nagyon öreg a lovaglás megtanulásához. De táncolni tud?

— Sőt nagyon szeretek táncolni.

— Hát hány báli ruhát hozott magával?

— Oh, csak hármát, felelt Honor meglepető hangon.

— Ez teljeséggel elég is lesz, mert India többé nem az, ami volt. Vannak táncosnők, akik fél éjjelen át ülnek. És még egyet: ne öltözzék a nagynénjei izlése szerint. Sőt mindnyájan hálásak lennének, ha befolyást nyerhetne az öreg hölgy ruháira. Nekem például össze nem illő színek egybeállítását határozottan testi fájdalmakat okoz. De itt jön sir Gloster báró, akivel több dolgot meg kell beszélnem. Engedelmet kérek! Ezzel otthagya Honort és elment.

delmet kérek! Ezzel otthagya Honort és elment.

Sandilands báró körülbelül harmincz éves, korlátolt felfogású és egyszerű ember, egyetlen fia volt egy özvegy asszonynak, aki nagyon féken tartotta őt. Szerette a zenét, a fiatal hölgyek társaságát és mert ő maga is meglehetősen unalmas és nehézkes volt, a vidám társaságot. Vig ezimborák természetesen otthon is voltak, de mert az ifjú emberek, amilyen kellemesek, rendszerint épen olyan szegények is, Sandilands asszony tisztességes távolságban tartotta őket. Most fiát Kane asszonyra, a nővérére bízta, abban a biztos meggyőződésben, hogy vigyázni fog a drága kincseire; de Kane asszonyt sokkal jobban elfoglalták a saját ügyei, semhogy fivérére vigyázzon, aki, véleménye szerint, különben is elég öreg volt ahhoz, hogy saját lábán járjon. Sir Gloster India egészen elbűvölte; tetszett neki éghajlata, vidám élete és az elragadó tájak. A telet a sikon töltötte el és a melegebb idő beálltával Shiraniba jött, hogy nővérét meglátogassa és hogy egy kis időt a hegyek között töltsön el.

Brande asszony eközben egész sereg emberrel ismertette meg az unokanővérét és miután a fiatal Jervis eljött Honorért, hogy vele együtt végig nézze a különböző lapdajá-

tékokat, az öreg asszony egy alacsony széken telepedett le, hogy zavartalanul beszélgesse néhány ismerősével.

Ebben az élvezetében hirtelen megzavarta őt Langrishe asszony.

— Bocsásson meg, kedvesem, de nem til ön egy újságon, a „World-on”?

— Nem bizony! felelte Brande asszony, akit kellemetlenül érintett, hogy megzavarják.

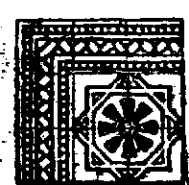
— Kérem, nézzen csak utána! folytatta ellenfele meglehetősen éles hangon.

— No hát, nézze meg, nincs itt az újság! mondotta Brande asszony türelmetlenül. Hogyan jut egyáltalán az eszébe, hogy én rajta ülök?

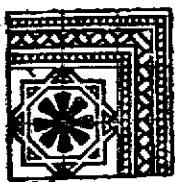
— Azért jut az eszembe, mert ön mindig ráül valamire, felelte a másik, miközben hátat fordított ellenfelének, akinek a haragtól elállott a lélegzete.

— Ki látott már ilyen utálatos teremtest? kiáltotta az öreg hölgy, aki majdnem könyezett. Valósággal üldöz engem, de azért mégis ráviszi a lelkiismerete, hogy valahányszor vendégség van nála, ezüst evőeszközöket, jégkészítőket és más tárgyakat kérjen tőlem kölcsön.

(Folytatása következik.)

WALLA JÓZSEF
mozaik- és csementáru-gyára
építési anyagok raktára

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 13. szám.

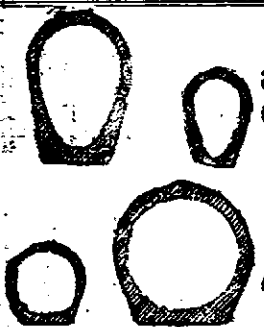
Vállalkozók:

Gránit-terazzo
Betontörzások
Medenczék
Csement-lapok és
Mozaik-lapokkal kö-
vezések elkészítésére
Fayencze-lapokkal
falburkolások stb.

Csatornázások
Szökőkutak
Jászolók
Csementcizellők

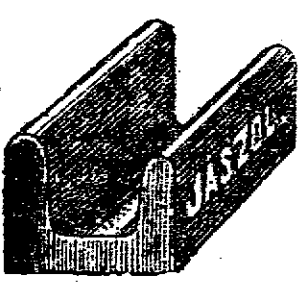
Raktárt tart:
Kerám-lapok
Keltetmi-lapok
Terracotta-árak

Mozaik-lapok, met-
lachi módra
Aszfalt tető-lemez
Aszfalt elszigetelő-
lemez
Tűzálló-téglák
Kőgyag-csövek
Kémény-toldalékok
Kőgyagból stb.

Gyári raktára
a Gärtenau portland-
csement- és vízállómész
gyárnak.

Kennyezet-ádszövet-
raktár.
(Stuccatur-Rohrgewebe.)

Richter-féle Horgony
Pain-Expeller.
Liniment. Capsici comp.
Ezen kútnőnek
elismert fájda-
lomesillapítószert
bevásárlása
előtt tessék min-
denkor a „Hor-
gony” védjegyre
tekinteni.

Szabadalmakat
eszközöl a világ összes
államaiban

Kalmár J.

mérnök és hiteles szaba-
dalmi ügyvivő, ezélt

Pompéry
(Benedek L. és Tsa)
Budapest,
VII., Kerepesi-út 44.

1000 drb valódi ritka
levélbélyeg minden
világérszéből,
minden bélyeg csak egyszer
van képviselve
ára 8 frt
Bélyegalbum gyári raktár 10 krtól feljebb.
Kapható **Faludi Zsigmond** bel- és külföldi bélyeg-
kereskedőnél
Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. 0611

Ezen
Blaha Lujza
pipere-crème
Ezen pipere-crème mindenki számára ajánlott, mert a bőrt tisztítja, meggyógyítja, és a bőrtől a szennyeződést eltávolítja. A készítő: **Blaha Lujza**, Budapest, I. ker., Karácsonyi-utca 1. sz. Raktár Budapest: **Török József** gyógyszerárban, **Opera** gyógyszerárban, **Nádor** gyógyszerárban és Debreczenben dr. Rotschnek és Tóth Béla gyógyszerárban. Óvakodjunk a rossz utánzatoktól.

DÉLI VASÚT.

Közvetlen kocsik Budapest déli vasútról.

A nyári menetrendben, azaz 1898. évi május hó 1-től 1898. évi szeptember hó 30-ig Budapest déli vasúti pályaudvarról és viszont naponta a következő L és II. osztályú közvetlen személykocsik közlekednek a gyorsvonatoknál:

Budapest d. v.—München Centralbahnhof és viszont Pragerhof—Marburg—Franzenfeste—Kufstein át.

Ind. Budapest d. v. 8 óra — percz este,
érk. München Centralbahnhof 9 „ 57 „ „
menettartam 26 óra.

Ind. München Centralbahnhof 11 óra 23 p. d. e.
érk. Budapest d. v. 9 „ 50 „ „ d. e.
menettartam 22 1/2 óra.

Budapest d. v.—Velence (Venezia) és viszont Pragerhof—Nabresina—Cormonsen át.

Ind. Budapest d. v. 8 óra — p. este
érk. Velence 2 „ 15 „ „ d. u.
menettartam 18 1/4 óra.

Ind. Velence 2 óra 10 p. d. u.
érk. Budapest d. v. 9 „ 50 p. d. e.
menettartam 19 1/2 óra.

Ezen közvetlen kocsik minden gyorsvonatra érvényes I. és II. oszt. menet-gazdálánnyal használhatók.
Budapest d. v. pályaudvaron Velenczébe közvetlen menetjegyek adatnak ki. Az utazás Ausztria-Magyarországban egyszer megszakiható.

Budapest d. v.—Fiume és viszont Pragerhof—St. Péter át.

a) Ind. Budapest d. v. 8 óra — p. reggel
érk. Fiume 9 „ 15 „ „ este
menettartam 13 1/4 óra.

b) ind. Budapest d. v. 8 óra — p. este
érk. Fiume 9 „ 38 „ „ d. e.
menettartam 13 1/2 óra.

a) ind. Fiume 7 óra 45 p. reggel
érk. Budapest d. v. 9 „ 20 „ „ este
menettartam 13 1/2 óra.

b) ind. Fiume 7 óra 55 p. este
érk. Budapest d. v. 9 „ 50 „ „ d. e.
menettartam 14 óra.

Budapest d. v.—Villach és viszont Pragerhof—Marburgon át.

Ind. Budapest d. v. 8 óra — percz reggel
érk. Villach 8 „ 12 „ „ este
menettartam 12 1/4 óra.

Ind. Villach 6 óra 12 p. reggel
érk. Budapest d. v. 9 „ 20 „ „ este
menettartam 15 óra.

Budapest d. v.—Pakrácz-Lipik és viszont Kanizsa—Barcsen át.

Ind. Budapest d. v. 9 óra 25 p. este
érk. Pakrácz-Lipik 1 „ 20 „ „ d. u.
menettartam 16 óra.

Ind. Pakrácz-Lipik 2 óra 50 p. d. u.
érk. Budapest d. v. 6 „ 29 „ „ reggel
menettartam 15 1/2 óra.

[illegible]

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. május 21-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 112. Havi bérlet 17.

Mariana.

Dráma 4 felv. Irta J. Echeagaray.
Fordította dr. Szalai Emil.

Személyek:

Mariana Clara
Clara Clara
Trinidad
Daniel Montoya
Don Pablo
Don Joaquin
Don Castulo
Luciano
Felipe
Claudia
Szoja

P. Markus
Nagy István
Szavayné
Mihályfi
Gyenes
Bereményi
Gábor
Dezso
Latabár
Dori M.
Narcisz

Kezdete 7 és fél órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Évi bérlet 99. Havi bérlet 10.

Szoulk Ferencz ur vendégfel-
léptével:

Don Juan.

Opera 2 felvonásban. Zenéjét
szerzette Mozart. Szöve-
gét írta: Da Ponte. Fordította:
Szerdahelyi J.

Személyek:

Don Gonzalo
Donna Anna
Don Ottavio
Donna Elvira
Leporello
Masetto
Zerlina

Ney D.
Vasquez
Szoulk F.
Takács
M. Rotter
Szendrői
Hegedűs
Abrányiné

Kezdete 7 és fél órakor

NÉPSZÍNHÁZ.

A kék asszony.

Operette 3 felvonásban. Irta:
Armand Lioret és M. Ordeneau.
Fordították Fái J. Béla és Makai
Emil. Zenéjét szerzte Varney.

Személyek:

De la Hogue
Yolande
Cantelau
Térés
Pigeonné
Pierre
Blasol
Marion
Bertha
Julia
Germaine
Mathurine

Németh
F. Hegyi A.
Solymosi
Kür Klára
Csatai Zsófi
Raskó
Szirmai
Bárdi Gabi
Harmath I.
Gyöngyösi L.
Lendvaine
Izsóné

Kezdete fél 8 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

690. szám. 690. szám.

Mozgó fény-
képek.Bohózat 3 felvonásban. Irta:
Blumenthal Oszkár és Kadel-
burg Gusztáv. Magyarította:
Heltai Jenő.

Személyek:

Kapur Kálmán
Mariska
Göncz Bálint
Boza
Kazár Vilma
Kaján Tibor
Menszky Boris
Ladányi Alajos
Gombos
Julis

Tapolczai
Dezso E.
Balassa
Rostagni
Kálmár P.
Gál
Góth
Szerény
Széke
Munkácsy M.

Kezdete 7 és fél órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Aranylakodalom.

1848—1898.

Látványos alkalmi játék nyolc
képben, dalokkal és táncokkal.
Írták: Beutty László és Rakosi
Viktor. Zenéjét összeállította:
Fekete J.

Személyek:

Koltay Jenő
Katalin
Nyárády
Ilona
Vidacs János
Emerencia
Bem tábornok
Petőfi százados
Miklós János
Krausz bácsi
Tancsics
A kormányzó
Kurucz felálló
Pista, vőlegény
Boriska
Nikolajevics Iván
Szergejevics

Molnár L.
Hettvey
Szentmiklósy
Soma E.
Kemény L.
Láng
Láposi
Gábor
Iványi
Székely
Kovács K.
Székely S.
Hidasi K.
Odry Z.
Csik L.
Székely S.
Kemény

Kezdete fél 8 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Igazgató Feld Zsigmond.

A londoni
koldusok.

Színmű 5 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

BUDAI SZINKÖR.

A cornevillei
harangok.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Ős-Budavára

nyitva délután 4 órától reggeli 4 óráig.

CONFETTI JOUR-FIX.
Két nagy varieté-előadás.

A konfettizés kezdete 11 órakor.

Belépő-díj 50 kr. Gyermekek 10 kr.

Méréselt árú belépő-jegyek

az összes főzsdékben kaphatók.

Vendéglő-megnyitás Ős-Budavárban

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses
tudomására adni, hogy Ős-Budavárban a volt
Karikás-féle

nagyvendéglőt

bérbe vettük és azt május hó 15-én megnyitattuk.

Mindent elkövettünk, hogy a helyiség kényelem-
mel legyen berendezve és kiváló gondot fordítunk a
konyhára, hogy izletes magyar ételek és kitűnő italok
kiszolgálása által rendes városi áron a n. é. közönség
megelégedését kiérdemeljük. Naponta Banda Marci
és fia zenekara fogja a n. é. közönséget mulatattatni.
Szíves pártfogásért eszednekkiváló tisztelettel
Putzer György és Hegyesi József.

WEKERLE - kávéház

VII., Kerepesi-ut 70. szám.

Ma és mindennap kitűnő
olasz zene- és énekművészek
hangversenye.

Szabad bemenet, rendes kávéházi árak, portos kiszolgálás.

Teljes tisztelettel Topi János, kávé.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. Kir. Operaház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar Színház	Budai Színház	Kisfaludy Színház
Vasárnap d. u.	—	—	Mozgó fény- képek	A két tacska	Szatrogoff Mihály utja	—	—
Este	Bohéme világ	Carmen	Az anyós	A betyár kendője	A gésák	A falu rossza	Tolonez

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Kéty egyetemi tanár urak által
gyógyászatra ajánlott

„Malátasöre“

idegbajokban, verszegénységben, emésztési zavaroknál,
gyengeségben stb. kiváló sikerrel használtatik.

Legkellemebb üdítő-ital.

Barokaldi Nép-aréna!!

VÁROSLIGET.

Ma és mindennap délután 3 órától este 9 óráig mű-
vész-előadás nagy változatosságu, különleges műsorral.
Naponta az esti előadás záradékául

A tüzoltók

Előadva kutyák és majmok által. Idomítva és elővezetve
Barokaldi György ur által.

Még csak rövid ideig!

A még raktáron lévő arany, ezüst- és ékszer-árak
minden elfogadható áron eladnak, ezért ne mulassza
el senki ezen ritka alkalmat felhasználni,

LÁNG JÓZSEF

VIII., Kerepesi-ut 8.

Pünkösdi kirándulások.

A) Tátrába, Csorhai-tóhoz, Dobsinai jégbar-
langhoz 42 frt.B) Herkulesfürdőbe, Vaskapuhoz 30
forint.C) Velenczébe, Fiume, Abbazia, Adels-
berg 75 forint.D) Olasz tavakhoz, Velenczén, Lago di
Maggiore, Svájc, Tirolon át 300 frt.II. oszt. vasut, I. oszt. hajójegy, kocsik és teljes I-rendű
szállodai ellátással együtt.Bővebb felvilágosítással és prospektus-
sal szolgál a

Gyógyfürdők, Üdülőhelyek és Utazási központi irod.

Budapest, V., Dorottya-utca 13. sz.

Finom női fehérneműket és

menyasszonyi kelengyéket

jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Tsa

szepességi vászonraktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Az „Angol szabóhoz”

KOHN HEILMANN és FIAI
elsörangu uri- és gyermek-
ruha-áruház

Budapest, Károly-körut 12. szám
földszint és I. emelet.

Telefon 6209.

Készpénz-bevásárlás és gyártás nagy méretben, házilag
készítés. Szilárdan szabott, nagyon jutányos, számokban
jelzett árak.

Telefon 6209.

„Toncsi” sacco-öltöny
tisztá gyapju, szürke
és drapp kammgarn és
cheviot 10 frttól 12 frtig.

„Lüsztersaokok” a leg-
jobb a melegség ellen
fekete és szürke 3 frttól
5 frtig.

„Kerékpár dress” könnyű
és chicces mindenszín-
ben 8 1/2 frttól 12 frtig.

Legkedvesebb mosó-cos-
tümők (szintartó) fehér
és kék matrózgallérral
3—9 évig, 2 frttól 3 frtig.

„Turf” legelegánsabb,
vizmentes esőköpeny
(valódi angol 12 frttól
20 frtig.

Egyesfiutérd-nadrágok
cheviot és kammgarn
3—18 évig, 2 frttól 2.75
frtig.

Lawn-tennis-öltönyök fehér
és kék alapon fehérési-
kokkal (gyapju) 7 1/2 frttól
17 frtig.

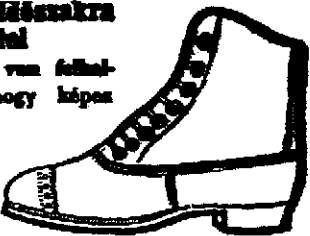
„Uri divat-mellény” barna
és kék alap, fehér ponto-
zattal 1 frt 75 krtól 4 frtig.

Mindenemű és minőségű ruhákból óriási választék.
Elismert szigorúan lelkiismeretes üzleti kezelés.
— Alapítottatott 1848. —

A czimre tessék ügyelni!

A tavaszi és nyári lábakra való tekintettel

Áruházam oly annyira van felkészülve cipőárukkal, hogy képes vagyok e tekintetben minden kívánságnak eleget tenni. Árak oly olcsók, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.

Cruces cipő, egy darab pitting bőrből 2.50
Borjúbőr belétes cipő 2.50
Borjúbőr, kecskubőr-szárral, elegáns 2.50
Dívatos barna színű, bergsteiger cipő 2.50
Dívatos barna színű cruces cipő 2.50
Dívatos színt barna borjúbőr, elől kapcsos cipő 2.50
Dívatos színt barna előkapcsos cipő 2.50
Dívatos színt barna félcipő 2.50
Baldolac cipő, világosbőr vagy kecskubőr szárral 2.50

Hölgyeknek.

Kői lástin cruces cipő, 16 cm. magas selyem csig 2.50
Kéregbőr cruces cipő 2.50
Dívatos színt barna (fűzős angol cipő) 2.50
Dívatos színt barna gombos angol cipő 2.50
Dívatos színt barna előkapcsos cipő 2.50
Kői zergebőr gombos cipő 10-12 gombos magasság 2.50
Kéregbőr regatta-cipő, kőni való 2.50
Kéregbőr regatta-cipő, kőni való 2.50
Lásztin regatta-cipő, kőni való 2.50
Óriási választék mindenféle dívatos barna és színes lábbelit, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-cipőket. — Védőkisérletnek pontosan eszközöltetnek több száz dívatos lábbelivel ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel 2.50

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körút 6.
a New-York palotával szemben.

AVILÁGHÍRŰ GENFI ÓRÁGYÁR
AUDEMARS FRÈRES
HÉLYVÉLTETÉSEK
ÓRAK ÉS ÉKSZEREK
SÉVI JÓTÉKALYS MELLETT
RÉSZLETFIZETÉSERE
IS KAPHATÓK
Órák és ékszerek
BUDAPEST
VII. Erzsébet-körút 34. I. em.
Serényi
Képes árjegyzék
INGYEN és BÉRMENTVE.

Pollitzer Mór és Fia
or. és ktr. szabad. orthopaediai kőszerezések.
— Alapított 1860. —
Csak V., Deák-Ferencz-utca 10. sz.
Fontos
szenvedőknek.

UJDONSÁG.

Pollitzer-féle újonnan javított cs. és ktr. szab. gummi sörvölő, a legjobbnak van elismerve és monarchiánk határain túl is nagy elismerésnek örvend. Nem csúszik le a testről, nem gyakorol kellemetlen nyomást, egy éjjel, mint nappal hordható. Csiszoló-sége által az eddigi sörvölők hiányait pótolja. A pelották a sérthet idomíthatók és biztonsági örvél van ellátva, melyek a testről való lecsúszást megakadályozzák. Azok egy oldalú 7-10 írtig, kétoldalú 10-16 írtig.
Megrendelésnél a test bősége kéréstik.
Gyermekeknek a felelőlcsebb. Nagy rakár angol és francia sörvölőkben. Suspensorium, haskötő, görsér-gummihasny, egyenestartó. Méhfeleskendő, légszárna ágybetét és havi-baj felfogók dus választékban kaphatók. valamint a legújabb francia és angol külsőlegesség, valódiak jótállás mellett. Kőnlő eredeti dobozban, tucattja 3, 4, 6 és 8 írtig. Capote americ. (rövid) fehér színt tucattja 3 és 4 írt, narancsszínű 5 és 6 írt. Fiktória tucattja 4, 6 és 8 írt.
(hosszu) tucattja: 3, 4, 6 és 8 írt. Halhólyag (rövid) tucattja: 3, 4 és 6 írt. Poly Borus Haase dubja 2 írt. Poly Porus Mensinga darabja 2 írt 50 krajczár. Párid óvspongyar tucattja 4 és 6 írt. 47

V. Tavaszi kisérleti verseny. 10.000 korona a győztesnek, 1000 korona a másodiknak. Táv 1000 méter.

		Trainer	
1 Blaskovich E. ur 36 s k Lárma ap Gunnersbury a Hősnő	63	J. Reeves	Fehér, világoskék sapha
2 Dreher A. ur s k Billabaz ap Trick-Track a Bee	63	Smart	Vörös, fehér szegély
3 (4) Gr. Festetics T. 26 s m Doga ap Gunnersbury a Desdemona	64 1/2	Waugh	Aranyárga, kék sapha.
4 (3) Ugyanaz 36 p k Kelly ap Fenék a Echo	63	Ugyanaz	Ugyanaz
5 Br. Harkányi A. 36 p m Eocles Cross ap Gallard a Polly Eccles	64 1/2	Metcalf	Fehér és kék calkos, vörös sapha.
6 Br. Springer G. 26 p k Féerie ap Fenék a Dreamland	60	Butlers	Fekete, vörös sapha
7 Tránkel A. szár. 26 p m Canterbury ap Gunnersbury a Csálóka	61 1/2	Huxtable	Ezüstszürke, vörös ujjak és sapha
8 Br. Uchritz Zs. 36 p m Kárpát ap Kegy-ur a Kishőke	64 1/2	Milne	Kék, fehér pettyekkel
9 Wahrmann R. ur 36 stp m Kigantlik ap Merry Hampton a Lovoly	64 1/2	Hesp	Sötétzöld

Jelöltjeink: Kárpát—Doga—Féerie.

VI. Kétéves nyeretlenek eladóversenye. 2000 korona a győztesnek. Táv. 1100 méter.

1 Angera ménes p m Oculi ap Triumph a Judica	40	Ch. Planner	Fehér, fekete ujjak és sapha
2 Gr. Degenfeld I. p m Wedding eve ap Fenék a Menyasszony	60	Metcalf	Kék, fehér kottós szalag, kék sapha
3 Egyedi A. ur p m Vértos ap Bocage a Valentia	46	A. Planner	Bordeauxv., lazacsz. ujjak, bordv. sapha
4 Fáy-Halász G. p m Fabius ap Beau Brummel a Fabiola	49 1/2	Huxtable	Sötétkék
5 Capt. Gaston p k Hadcliffe ap Stronzián a Lady Clifden	43 1/2	Boorer	Vörös, fekete szalag, kék sapha
6 (7) Geist G. ur p m Kékes ap Beau Brummel a Bimbó	48	Mrawik	Fekete, vörös ujjak és sapha
7 (6) Ugyanaz s m Pimasz ap Beau Brummel a Problème	48	Ugyanaz	Ugyanaz
8 Gr. Hasiik-Barkóczy E. s k Corraloa ap Hazlehatoh a Sardinia	52 1/2	Metcalf	Rózsaszín, fekete sapha.
9 Br. Harsányi J. p k Arsenia ap Beau Brummel a Arbonne	45	Ugyanaz	Világoszöld, fekete szalag és sapha
10 Gr. Hunyady I. s k Jolly Girl ap Zsupán a Jealous	43 1/2	Pohl	Fekete, rózsaszín ujjak, fekete sapha
11 Janóvich-Bécs Gy. ur p k Pacairia ap Panzerschiff a Piroksa	52 1/2	J. Reeves	Kék, vörös ujjak, aranyárga sapha.
12 Krausz L. ur s k Zsuzsi ap Stronzián a Sugar-plum	58 1/2	Hilch	Fehér, rózsaszín szalag és sapha
13 Lov. Lederer S. s k Apollonia ap Filou a Anodyne	55 1/2	Hansi Fries	Világoskék, arany. szal. világoskésapha
14 Péchy A. ur p m Masque ap Kegy-ur a Masquerade	48	Milne	Csacsznyevörő, fekete sapha, ezüstbojt.
15 Gr. Pjacsevics A. stp k Dolly ap Dunure a Dongola	58 1/2	Fetting	Kék, sarga öv.
16 Br. Podmariczky G. p m Játék ap Jak O'Lantern a Pusi	45	Ch. Planner	Vörös, fehér ujjak, kék sapha
17 (18) Rohoczky G. ur p m Tiszagyöngye ap Arcadian a Tizianella	51	Kollár	Kék, vörös szalag és sapha
18 (17) Ugyanaz p k Arkangyalat ap Arkadian a Coppelia	49 1/2	Ugyanaz	Ugyanaz
19 Sölinger R. szár. s k Sali ap Dictator a Sacha	46 1/2	Metcalf	Fehér, kék ujjak, vörös sapha
20 Gr. Sternberg A. p k Aglo-il-Agbo ap Master Kildare a Enttäuschung	49 1/2	H. Reeves	Világoskék, aranyárga sapha
21 Szászberényi ménes p k Castagnette ap Bocage a Isabella	58 1/2	Hansi Fries	Heliotrop, fekete szalag és sapha
22 Wahrmann R. ur p m Bao ap Bocage a Cara	60	Hesp	Rózsaszín, fekete szegély és sapha
23 Mr. C. Wood p m Mesébe való ap Culloden a Sylvia	52 1/2	Ugyanaz	Sötétzöld

Jelöltjeink: Mesébe való—Metcalf—Jolly Girl.

VII. Kétévesek nyeretlen verseny. 3000 korona a győztesnek, 400 korona a másodiknak. Táv. 1000 méter.

1 Gróf Andrassy T. s k Cuba ap Crimea a Canada	54 1/2	Ball	Sárga, kék gyűrűs ujjak, kék sapha
(3) Gr. Degenfeld I. p m Wedding eve ap Fenék a Menyasszony	58	Metcalf	Kék, fehér kottós szalag, kék sapha
3 (2) Ugyanaz p k A la greoque ap Fenék a Bokréta	54 1/2	Ugyanaz	Ugyanaz
4 Mr. Dorryt stp k Illusion ap Zsupán a Hippokrene	54 1/2	Ch. Planner	Sötétk., sötétk. és feh. cs. ujjak sötétk. s.
5 (4) Dreher A. ur s m Häng' di' an ap Zsupán a Geht an	58	Smart	Vörös, fehér szegély
6 (5) Ugyanaz f k Sardo:lo ap Kishér öcsese, a Sali	54 1/2	Ugyanaz	Ugyanaz
7 Gr. Festetics T. p k Merissa ap Eberhard a Natica	54 1/2	Waugh	Aranyárga, kék sapha.
8 Gr. Forgách L. p k Szászaly ap War Horn a Hóbert	54 1/2	Richards	Világoskék, rózsasz. ujj., szal. és sapha
9 Capt. Gaston p m Faráza ap Orwell a Partienis	58	Boorer	Vörös, fekete szalag, kék sapha
10 Geist G. ur s k Vadrőzna ap Gunnersbury a Vadrőzne	54 1/2	Mrawik	Fekete, vörös ujjak és sapha
11 Gr. Hunyady I. stp m Diomed ap Panzerschiff a Duchess	58	Pohl	Fekete, rózsaszín ujjak, fekete sapha
12 Keczer M. ur stp m Gagarin ap Gaga a Butterfly	58	Huxtable	Kék, vör. szal. fok. sapha arany bojtjal
13 Krausz L. ur s k Zsuzsi ap Stronzián a Sugar-plum	54 1/2	Hilch	Fehér, rózsaszín szalag és sapha
14 Lov. Lederer S. p m Contrás ap Primás II. a Catalpa	56	Hansi Fries	Világoskék, arany. szalag, világoskésapha
15 Mr. Lincola p k Gyöngyika ap Ereildoune a Georgine	54 1/2	Ch. Planner	Sötétzöld, fehér szegély, sötétzöld sapha
16 Gr. Pejacssevich A. stp k Dolly ap Dunure a Dongola	54 1/2	Fetting	Kék, sarga öv
17 Tránkel A. szár. p m Canterbury ap Gunnersbury a Csálóka	58	Huxtable	Ezüstszürke, vörös ujjak és sapha
18 Gr. Teleki J. p k Ifjasszony ap Fenék a Windfall	54 1/2	Corfield	Szalmasárga, kék szalag, vörös sapha
19 Wahrmann R. p m Intruder ap Kishér öcsese a Intrigue	58	Hesp	Rózsaszín, fekete szegély és sapha

Jelöltjeink: Gagarin—Hán' di' an—Intruder.

Tavaszi
toilettek
legnagyobb választékban, mérsékelt áron.
A. Legrand
IV. ker., Váci-utca 25. szám, 1. emelet
Hirdetések
felvételnek lapunk kiadóhivatalában
VIII., József-körút 65. szám.

Czimbalom-
kedvelőknek van szerencsém szab. hírnöves. Csent-rális' czimbalmait pedállal vagy anélkül' melegen ajánlani. A „Centrális” czimbalomnak azon előnye van, hogy a fennélen alkalmazott acéltudak fonékának megpedesztését megöriák és elhárítják az **örökös hangolást.** — Tekintetbe véve hangszor-
tálatom szak- és czélszerű berendezését és az anyagok nagybani beszerzését, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy gyártmányaimat felette olcsóbb vételáron becsáthatom forgalomba, mint bárki. Fell kell említenem, hogy hangszereim begyakorolt munkásaim által felügyeletem alatt készíttetnek.
Námas ellátást bármikor rendelkezésre becsáthatok.
APPEL IG. **BUDAPEST,**
Gróf Károlyi-u. 24.
2 évi jótá. lán.
Alapított 1872.
Képes árjegyzék ingyen.

Az ezredéves országos kiállítás alkalmával a legmagasabb kitüntetéssel: a „MILLENNIUMI DISZOKLEVELLEL” kitüntetve.
EISELE JÓZSEF
rész-, érozmtű- és gőzkazán-gyár,
BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-UT 138.
(187)
Hegesztett munkák,
Gőzkazánok, víztisztítók, reservoirek, csővezetők, felszerelvény.
szepességi Vászongyárosok
ajánlatkérésre bármelyi és bányászati célokra és kármára (démont-
gyártmányokkal) — Várakozás:
Budapest, Koronaherczeg-utca 8. sz.

PROGRAMM.

BUDAPESTI LÓVERSENYEK.

Tavaszi meeting.

Szombat, május 21.

9. nap.

Délután 3 órakor.

I. Handicap. 3000 korona a győztesnek, 400 korona a másodíknak. Táv. 2400 méter.

		Trainer	
1 Mr. Siltan 46 s k Jasmin ap Vinea a Jolly	62 1/2	Ch. Planner	Vörös és kék csikos, ezüstszerű ujj. és s.
2 Gr. Forgács L. 46 p m Bálványom ap Bálvány a Nisít	57	J. Reeves	Sárga, fehér ujjak, vörös sapka.
3 Gróf Teleki J. 46 p k Mendianta ap Beaumont a Witchcraft	48	Corfield	Szalmasárga, kék szalag, vörös sapka.
4 Gr. Andrassy T. 46 p k Bora ap Orwell a Baniffa	45	Ball	Sárga, kék gyűrűs ujjak, kék sapka.

Jelöltjeink: **Jasmin—Bálványom.**

II. Eladóverseny. 2000 korona a győztesnek. Táv. 1400 méter.

1 Gr. Andrassy T. 36 s k Jutalom ap Stronizian a Juana	48	Ball	Sárga, kékgyűrűs ujjak, kék sapka.
2 Gr. Forgács L. 46 p m Törökös ap Beaumont a Fenyves	53 1/2	Richards	Világoskék, rózsasz. uj. szal. és sapka.
3 Capt. Gaston 56 stp m Morny ap Chislehurst a Marie	62 1/2	Boover	Vörös fekete szalag, kék sapka.
4 (5) Gr. Hunyady I. 36 p m Delight ap Pancake a Dido	53	Pohl	Fekete, rózsaszín ujjak, fekete sapka.
5 (4) Ugyanaz 36 p m Jerry ap Pancake a Jealous	53	Ugyanaz	Ugyanaz
6 Gr. Kinsky Zs. 36 s m Blizzard ap Zsupan a Beccahunga	54 1/2	Heath	Vörös és fehér csikos, vörös sapka.
7 Krausz L. 36 ur p m Doseo ap Morgan a Donna Margherita	48 1/2	Hitch	Fehér, rózsaszín szalag és sapka.
8 Lov. Lederer S. 36 p m Alpár ap Panzerschiff a Lady Anglesey	46 1/2	Hansl Fries	Világoskék, aranyárga sz. világoakék s.
9 (10) Mr. Nicola 36 p k D.B. ap Phil a Duchess of Gerolstein	45 1/2	Ch. Planner	Sötétzöld, fehér szegély, söt-zöld sapka.
10 (9) Ugyanaz 36 s k Peccadillo ap Espoir a Peccavi	43	Ugyanaz	Ugyanaz
11 (12) Mr. Newmarket 36 p her Orbad ap Orwel a Neuvalne	45 1/2	Hansl Fries	Vörös, kék pettyek, vörös sapka.
12 (11) Ugyanaz 36 p k Arany ap Abonnet a Ara	43 1/2	Ugyanaz	Ugyanaz
13 Rohonczy G. ur 36 p m Árvíz ap Milon a Katinka	51	Kollár	Kék, vörös szalag és sapka.
14 Br. Springer G. 36 s k Kadmos ap Amphion a Gladia	53	Butters	Fekete, vörös sapka.
15 Gr. Sternberg A. 36 p k Dilemma ap Fenék a Display	56 1/2	H. Reeves	Világoskék, aranyárga sapka.
16 Gr. Trauttmannsdorff L. 36 p h Neil ap Lowland Chief a Little Nellie	56 1/2	Ugyanaz	Fehér, vörös pettyekkel, vörös sapka.
17 (18) Mr. C. Wood 36 p k Palota ap Kegy-ur a Persecution	49 1/2	Hesp	Sötétzöld
18 (17) Ugyanaz 36 stp k Jólehet ap Morgan a Junata	48	Ugyanaz	Ugyanaz

Jelöltjeink: **Hunyady-istálló—Lederer-istálló.**

III. Főthi Handicap. 4000 korona a győztesnek, 500 korona a másodíknak. Táv. 1800 méter.

1 Blaskovich Ernő ur 46 s m Kelet ap Gunnersbury a Csintalan	60	J. Reeves	Fehér, világoskék sapka.
2 Dreher A. ur 56 s k Zote ap Pancake a Zománcz	54	Smart	Vörös, fehér szegély.
3 Angerménes 36 stp m Sylvester ap Triumph a She	54	Ch. Planner	Fehér, fekete ujjak és sapka.
4 Br. Harkányi A. 36 p m Eccles Cross ap Galliard a Polly Eccles	53 1/2	Metzalf	Fehér és kék csikos, vörös sapka.
5 Wahrmann R. ur 36 p k Duna ap Dumure a Narcissa	52 1/2	Hesp	Rózsaszín, fekete szegély és sapka.
6 Mr. Siltan 36 stp k Primula ap Primás II. a Festerling	50 1/2	Ch. Planner	Vör. és kék cs., ezütsz. ujjak, és sapka.
7 Br. Üchritz Zs. 46 p m Darlington ap Grafton a Cymbeline	49 1/2	Milne	Kék, fehér pettyekkel.
8 (17) Rohonczy G. ur 36 s m Estorfi ap Milon a Ester	48 1/2	Kollár	Kék, vörös szalag és sapka.
9 Gr. Andrassy T. 36 p k Véletlen ap Beaumont a Vale Royal	48 1/2	Ball	Sárga, kék gyűrűs ujjak kék sapka.
10 Gr. Forgács L. 36 p k Forgószél ap War Horn a Windfall	48	Richards	Világoskék, rózsasz. ujjak, szal. és sap.
11 Hg Pálffy M. 36 p m Emanek ap Erkönyg a Emerentia	47 1/2	Stiles	Kék, sárga kock. sárga ujjak és sapka.
12 Gr. Kinsky Zs. 36 stp k Iris ap Puritan a Judith	47	Heath	Vörös és fehér csikos, vörös sapka.
13 Szemere M. ur 36 s m Kilenczes ap Kisbér öcsöce a Gamiani	46 1/2	Maw	Ezüstfehér, aranyárga sapka.
14 Mr. C. Wood 36 p m Főth Park ap Morgan a Falaise	45	Hesp	Sötétzöld
15 Mr. Lincoln 36 s m Eynig ap Master Kildare a Lady Mildred	44	Ch. Planner	Sötétzöld, fehér szegély, sötétzöld sapka.
16 Gr. Hadik-Barkóczy E. 36 p m Áldomás ap Dumure a Albana	42	Metzalf	Rózsaszín, fekete sapka.
17 (5) Rohonczy G. ur 36 p k Etuska ap Pandur a Epiphany	40 1/2	Kollár	Kék, vörös szalag és sapka.
18 Geist G. ur 36 s m Grumbler ap Phil a Glennie	40	Mrayk	Fekete, vörös ujjak és sapka.

Jelöltjeink: **Estorfi—Véletlen—Primula.**

IV. Kerepesi díj. 3000 korona a győztesnek, 400 korona a másodíknak. Táv. 1600 méter.

1 (2) Gr. Esterházy M. s m Tanácsos ur ap Ugod a Augusta	54	Stiles	Sárga, kék szegély és sapka.
2 (1) Ugyanaz s m Zirz ap Theodora a Borealis	54	Ugyanaz	Ugyanaz
3 Gr. Hadik-Barkóczy E. p m Áldomás ap Dumure a Albana	54	Metzalf	Rózsaszín, fekete sapka.
4 (5) Br. Springer G. p m Orchaf ap Orwell a Saxon Queen	56 1/2	Butters	Fekete, vörös sapka.
5 (4) Ugyanaz p m Vert-Vert ap Primás II. a Vertumna	55 1/2	Ugyanaz	Ugyanaz
6 Szemere M. ur p m Felénk ap Galor a Felhő	55 1/2	Maw	Ezüstfehér, aranyárga sapka.
7 Wahrmann R. ur p m Sorgenkind ap Gunnersbury a Ravissante	54	Hesp	Rózsaszín, fekete szegély és sapka.
8 (3) Mr. C. Wood p m Főth Park ap Morgan a Falaise	55 1/2	Ugyanaz	Sötétzöld.
9 (5) Ugyanaz p m Zászlós ap Fenék a Tartan Banner	56 1/2	Ugyanaz	Ugyanaz

Jelöltjeink: **Springer-istálló—Áldomás—Sorgenkind.**

HIRDETMEY.

Ó császári és apostoli királyi felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik

a XX-ik magyar királyi államsorsjáték,

melynek remélhető tiszta jövedelme a kiért osztással fel, hogy abból 1. a vagyonosan állami tisztviselők ötéves és árval részére gyűjtendő alap, 2. a cserkényi lakó-gyermek-körház, 3. a zölyom-újszóló, 4. a zölyom-munka-áranyár, 5. a Jász-egyesület, 6. az erdővidéki (Baróti) közoktatás, 7. a budapesti „Kludik” szeretesház, 8. a kolozsvári jótékony-nőegylet, 9. a nagypénteki társulat, 10. a békéscsúri Fehér Kereszt-egylet részére szolgálnak.

E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő jeltérv szerinti 365.000 koronára rúgnak, és pedig:

1 nyeremény	153.000 korona	10 nyeremény	1000 korona
1	20.000	20	500
1	20.000	50	100
1	10.000	100	50
2 nyeremény	5.000	1000	20
5	2.000	6500	10

Az összes nyeremények készpénzben fizetnek ki. A húzások szavonhatlanul 1898. évi január 1-én 30-án Budapesten történtek. **Egy sorsjegy ára 2 forint o. 6. van megállapítva.** A sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Post. fűvámház, felcselet), ahová a megrendelt sorsjegyek ára postai utalvány mellett előre beküldendő, valamennyi sor- és adóhivatalka a legutóbbi postahívatalkáival és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyarúdo köznevel.

Budapesten, 1898. április 10.

636

M. kir. lottó-igazgatóság.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség és t. vevőim szives tudomására adni, hogy **Rózsa-téren** és **Kossuth Lajos-utcában** 1854-ben alapított üzleteimet be-szüntetem és

Csakis Kigyó-utca 1. szám alatt

összpontosítottam esüernyő és nap-ernyő árúimat. Ez alkalomból azon helyzetben vagyok, hogy **nagymennyiségű nap- és esüernyőket a legjutányosabb áron** adhatom.

Tisztelettel

Láng Ágoston, Kigyó-u. 1. sz.

A világhírű CHICAGO-kerékpár

raktára csakis

BUDAPESTEN,

VII. kerület,

Erzsébet-körút 19. sz.

Perl és Löwinger.

Részletfizetésre is kapható.

Képes árjegyzék 10 kr. postabélyeg beklódása ellenében küldeték.

FOGÁK

2 forinttól, amennyi, hogy a

fogókat el kellene távolí-

tani, szájpadiállással s anél-

kül is (hidmunka). Foghúzás

fájdalom nélkül. (Cocain-

injection.) Igen tartós fogtömés. — Fogkoronák gyökereke

előszelnek, melyek a szájpadiállást fölöslegessé teszik.

825

Fogorvos dr. NEUFELD,

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.

Vasár- és ünnepnapokon délután 4—5-ig.

Kertész Pál, Váci-körút 5. sz.

Van szerencsém t. vevőimnek becses tudomására hozni, hogy Károly-körút ss Múzeum-körút üzleteimet felszedtattam és jelenleg kizárólag **Váci-körút 5. szám** alatt van üz-

letem. Ajánlom tehát ezáltal is a jelen idejére a

Francia hatást legelőször páva mel-

tel 1.45

Képer aiséndrágot helyemmel 22 kr.

Kimzett 85

Képer aiséndrágot himzéstől 56 kr.

6 réti gallér minden fagonban da- 85 kr.

rábja 12

Nyarselyem ernyők acélszattal 1.20 forinttól kezdve.

Nyakkendő a legnagyobb választékban bámulatos

olcsó árban. Tisztelettel

Kertész Pál, Budapest, Váci-körút 5.

Magyar folyam- és tengerhajózási részv. társ.

Közlemény.

Kirándulási hajójáratok.

A magyar folyam- és tengerhajózási részvény-társaság f. évi május 22-től kezdve további intézkedésig minden vasárnap és ünnepnapon külön kirándulási hajót indít Budapestről Visegrád, Nagy-Marosra s onnan vissza Budapestre és pedig a szentendrei Dunaághban levő összes állomásainak érintésével.

A külön gőzös Budapestről (Éötvös-térről) reggel 7 órakor indul Visegrád, Nagy-Marosra s onnan esti 6 óra 45 perczkor, Visegrádról pedig esti 7 órakor indul vissza és körülbelül 1/2 órák este érkezik Budapestre.

A menetérti jegyek igen olcsók, amennyiben Budapest, Visegrád-Nagy-Maros között egy I-ső oszt. menetérti jegy ára 1 frt, egy II. oszt. menetérti jegy ára pedig 60 kr.

Harmadosztályu jegyek ezen hajóra nem adat-

nak ki.

Közelebbi értesítéssel az erre vonatkozólag ki-

függesztett hirdetmények szolgálnak.

Budapest, 1898. május hó 16.

Az igazgatóság.

Enköpöny valódi angol 13 frttól 24 frttig
az „Angol szobánál” Kohn Heilmann és fia, Budapest, Károly-körút 12. Legnagyobb áruház.

Szabott árak. A csillag ügyelni tessék.

Most és marad mindenkori a legfinomabb gyártmány a világon; alvításhatalmanul konkurrenciá nélkül. Magyarországi egyedüli képviselője

Herbster Károly

Budapest, Károly-körút 9.

Bécsben:

CURJEL H. ALBERT

Elsabethstrasse 5.